T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Radyo, Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı
Yeni Medya İletişim ve Habercilik Bilim Dalı

TÜRKİYE'DE TELEVİYON DİZİLERİNDE YUMUŞAK GÜÇ UNSURUNUN KULLANIMI: "TEŞKİLAT DİZİSİ" ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Serkan DEVECİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Güler CANBULAT

İstanbul – 2025

TEZ TANITIM FORMU

Yazar Adı Soyadı : Serkan DEVECİ

Tezin Dili : Türkçe

Tezin Adı : Türkiye'de Televizyon Dizilerinde Yumuşak Güç Unsurunun Kullanımı: ''Teşkilat'' Dizisi Örneği

Enstitü : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Anabilim Dalı : Radyo, Televizyon ve Sinema

Tezin Türü : Yüksek Lisans

Tezin Tarihi : 02.07.2025

Sayfa Sayısı : 108

Tez Danışmanları : 1. Dr. Öğr. Üyesi Güler CANBULAT

Dizin Terimleri : Yumuşak Güç, Televizyon Dizileri, İçerik Analizi, Teşkilat Dizisi

Türkçe Özet : Bu çalışma, Türkiye'nin kültürel diplomasi ve yumuşak güç stratejileri çerçevesinde televizyon dizilerinin rolünü incelemektedir. Çalışmanın temel amacı ''Teşkilat'' dizisinin içerik analizi yoluyla Türkiye'nin kültürel unsurlarını, milli değerlerini ve dış politika mesajlarını uluslararası izleyiciye nasıl aktardığını ortaya koymaktır.

Dağıtım Listesi :
1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

İmzası

Serkan DEVECİ

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Radyo, Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı
Yeni Medya İletişim ve Habercilik Bilim Dalı

TÜRKİYE'DE TELEVİYON DİZİLERİNDE YUMUŞAK GÜÇ UNSURUNUN KULLANIMI: "TEŞKİLAT DİZİSİ" ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Serkan DEVECİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Güler CANBULAT

İstanbul – 2025

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının ederlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Serkan DEVECİ

…/…/2025

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Serkan DEVECİ'nin Türkiye'de Televizyon Dizilerinde Yumuşak Güç Unsurunun Kullanımı: ''Teşkilat Dizisi'' Örneği adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Radyo Televizyon ve Sinema anabilim dalı, Yeni Medya İletişim ve Habercilik bilim dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

BAŞKAN

Doç. Dr. Fırat SAYICI *İmza*

ÜYE

Dr. Öğr. Üyesi Güler CANBULAT (Danışman) *İmza*

ÜYE

Dr. Öğr. Üyesi Selda TUNÇ SUBAŞI *İmza*

,

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 2025

Enstitü Müdürü

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'nin kültürel diplomasi ve yumuşak güç stratejileri çerçevesinde televizyon dizilerinin rolünü incelemektedir. Çalışmanın temel amacı ''Teşkilat'' dizisinin içerik analizi yoluyla Türkiye'nin kültürel unsurlarını, milli değerlerini ve dış politika mesajlarını uluslararası izleyiciye nasıl aktardığını ortaya koymaktır. Dizinin birinci sezonunda yayınlanan 14 bölüm üzerinden yapılan nitel içerik analizi, dizinin yalnızca sert güç unsurlarını değil, aynı zamanda yumuşak güç unsurlarını da yoğun şekilde kullandığını göstermektedir.

Analiz bulgularına göre, dizi; milli güvenlik, istihbarat, savunma sanayii, şehitlik, kahramanlık, ekip dayanışması ve ulusal teknoloji başarıları gibi temaları merkeze alarak güçlü bir devlet ve millet imajı oluşturmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, Türkiye'nin kültürel ve siyasi değerleri görsel-işitsel medya aracılığıyla uluslararası alanda temsil edilmekte ve izleyiciye aktarılmaktadır. ''Teşkilat'' dizisi, aynı zamanda Türkiye'nin ''akıllı güç'' yaklaşımını da yansıtarak, sert güç ile yumuşak gücün harmanlandığı bir yapım olarak öne çıkmaktadır.

Öte yandan, dizinin yoğun milliyetçilik ve güvenlik temaları, belirli uluslararası pazarlarda sınırlı bir çekicilik yaratmakta ve bu durum hedef kitlelerin kültürel hassasiyetlerinin dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. Tezde, Türk dizilerinin kültürel ihracat potansiyelini artırmak için içeriklerin daha evrensel temalarla desteklenmesi, alternatif dağıtım kanallarının kullanılması ve farklı coğrafyalarda izleyici alımlamalarına dair daha fazla akademik araştırma yapılması gerektiği vurgulanmaktadır. Sonuç olarak, ''Teşkilat'' dizisi, Türkiye'nin yumuşak güç kapasitesini artırma potansiyeline sahip önemli bir kültürel diplomasi aracı olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yumuşak Güç, Televizyon Dizileri, İçerik Analizi, Teşkilat Dizisi.

SUMMARY

This study examines the role of television series within the framework of Turkey's cultural diplomacy and soft power strategies. The main objective of the research is to reveal how the television series ‘‘Teşkilat’’ conveys Turkey's cultural elements, national values, and foreign policy messages to international audiences through content analysis. A qualitative content analysis was conducted on all 14 episodes of the show's first season. The findings indicate that the series employs not only elements of hard power but also extensively utilizes soft power tools.

According to the analysis, the series aims to construct a strong image of the Turkish state and nation by focusing on themes such as national security, intelligence, the defense industry, martyrdom, heroism, team solidarity, and technological achievements. In this context, Turkey's cultural and political values are represented and transmitted internationally through audiovisual media. ‘‘Teşkilat’’ also reflects Turkey's “smart power” approach by combining aspects of both hard and soft power, positioning itself as a hybrid cultural product.

On the other hand, the series' emphasis on nationalism and security themes may limit its appeal in certain international markets, indicating the need to consider the cultural sensitivities of target audiences. The thesis emphasizes that in order to enhance the cultural export potential of Turkish TV series, content should be supported with more universal themes, alternative distribution channels should be utilized, and more academic studies should be conducted on audience reception across different geographies. In conclusion, ‘‘Teşkilat’’ is evaluated as a significant cultural diplomacy instrument with the potential to enhance Turkey's soft power capacity.

Keywords: Soft Power, Television Series, Content Analysis, Teşkilat TV Series.

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**
SUMMARY ..... **ii**
İÇİNDEKİLER ..... **iii**
KISALTMALAR ..... **v**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **vi**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **vii**
ÖNSÖZ ..... **viii**
GİRİŞ **1**

BİRİRİNCİ BÖLÜM
KAMU DİPLOMASİSİ, YUMUŞAK GÜÇ VE MEDYA İLİŞKİSİ

1.1. Diplomasi Kavramı ve Türleri 4
1.1.1. Kamu Diplomasisi 4
1.1.2. Kültürel Diplomasi 6
1.1.3. Kamu Diplomasisi ve Kültürel Diplomasi İlişkisi 7
1.1.4. Türkiye'de Kamu Diplomasisi 9
1.2. Yumuşak Güç 10
1.2.1. Yumuşak Gücün Kaynakları 12
1.2.2. Yumuşak Gücün Dış Politikada Kullanılması 14
1.2.3. Yumuşak Güç ve Kültürel Diplomasi Bağlamında Kullanılan İletişim Araçları 15
1.3. Sinema 16
1.4. Televizyon ve Diziler 19
1.5. Türk Dizilerinin İhracatı ve Ekonomi Politiği 23
1.6. Teşkilat Dizisinin İhracatı 26

İKİNCİ BÖLÜM
TÜRKİYE'NİN JEOPOLİTİK ÖNEMİ VE YUMUŞAK GÜÇ UNSURU OLARAK TEŞKİLAT DİZİSİNİN İNCELENMESİ

2.1. Türkiye'nin Jeopolitik Önemi ve Dizi-Filmlere Jeopolitik Mesajların Yerleştirilmesi 27
2.1.1. Teşkilat Dizisindeki Jeopolitik Mesajlar 28
2.1.2. Teşkilat Dizisi'nin künyesi 30
2.1.3. Türkiye yüzyılı vizyonu 31
2.1.4. Türkiye'nin Terörle Mücadele Politikası 32
2.1.5. Teşkilat Dizisi ve Türk Savunma Sanayisinin Diziye Yansıması 33

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın Metodolojisi 36
3.2. İçerik Analizi Vakası Olarak Teşkilat Dizisi 37

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BULGULAR

4.1. Teşkilat Dizisi 1. Sezon 38
4.1.1. Sinopsis… 38
4.1.2. Teşkilat Dizisi Karakterleri 41
4.1.3. Mekân ve Dekor 44
4.1.4. Olay Örgüsünde Çatışma ve Çözümler 51
4.1.4.1. Birinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler 52
4.1.4.2. İkinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler 53
4.1.4.3. Üçüncü Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler 55
4.1.4.4. Beşinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler 58
4.1.4.5. Altıncı Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler 60
4.1.4.6. Yedinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler 63
4.1.4.7. Sekizinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler 66
4.1.4.8. Dokuzuncu Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler 68
4.1.4.9. Onuncu Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler 69
4.1.4.10. Onbirinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler . 72
4.1.4.11. Onikinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler ... 73
4.1.4.12. On Üçüncü Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler 75
4.1.4.13. On Dördüncü Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler……77
4.2. Bulguların Analizi 78

SONUÇLAR VE ÖNERİLER 82
KAYNAKÇA 86
ÖZGEÇMİŞ 93

KISALTMALAR

AA	**:**	Anadolu Ajansı
ABD	**:**	Amerika Birleşik Devletleri
AFAD	**:**	Acil Durum ve Afet Yönetim Başkanlığı
CIA	**:**	Central Intelligence Agency
HUMINT	**:**	İnsan İstihbaratı
İHH	**:**	İnsan Hak ve Hürriyetleri ve İnsani Yardım Vakfı
KDK	**:**	Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü
KORAL	**:**	Mobil elektronik harp sistemi
MİT	**:**	Millî İstihbarat Teşkilatı
MTV	**:**	Music Television
NATO	**:**	Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
PÖH	**:**	Polis Özel Harekât
SİHA	**:**	İnsansız Hava Araçları
SSCB	**:**	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
STK	**:**	Sivil Toplu Kuruluşları
TİKA	**:**	Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı
TRT	**:**	Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
USIA	**:**	United States Information Agency
YEE	**:**	Yunus Emre Enstitüsü
YTB	**:**	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Teşkilat Dizisinin İhracatı.....26

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. 2023-2024 Sezonunda En Çok İhracat Yapan Yapımcılar 24
Şekil 2. KALE, Türk İstihbarat Ekibinin Ana Karargâhı. (1. Bölüm) 45
Şekil 3. Mete Başkan Karargâhta Operasyon Yönetirken. (2. Bölüm) 45
Şekil 4. Karagah'ta SİHA Operasyonu Yöneten Zehra (1. Bölüm) 46
Şekil 5. Şirket Yapılanmasının toplantı mekânı. Küresel güçlerin toplantı anı 47
Şekil 6. Balo salonunda içeri giren Zehra ve Serdar. (3. Bölüm) 48
Şekil 7. Türk SİHA'sı operasyonda. (1. Bölüm). 48
Şekil 8. Klasik Sorgu Odasında Zehra Terörist Sorgularken. (6. Bölüm) 49
Şekil 9. Fadi'nin Oyun Sahnesi. (8. Bölüm) 50

ÖNSÖZ

Tezimin süreci, yalnızca akademik bir çalışma değil, aynı zamanda bana önemli dersler ve deneyimler kazandıran bir yolculuk oldu. ‘‘Türkiye’de Televizyon Dizilerinde Yumuşak Güç Unsurunun Kullanımı: Teşkilat Dizisi Örneği’’ başlıklı bu tezde, medyada televizyon dizilerinin nasıl bir araç olarak kullanılabileceğini derinlemesine inceleme fırsatı buldum. Televizyon dizileri, toplumların kültürel dinamiklerini yansıtan ve şekillendiren önemli bir yapı taşı olarak karşımızda durmaktadır. Bu bağlamda, bu tezi hazırlamak, bana literatüre küçük de olsa bir katkı sağlama fırsatı sundu.

Bu süreçte, her daim deneyim, birikimleri ve motivasyon vermesiyle bana destek sağlayan çok kıymetli danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Güler CANBULAT’a ve tezime yönelik değerli geri bildirimleriyle bana destek olan diğer akademik danışmanlarıma içten teşekkürlerimi sunarım. Onların bilgi birikimi ve rehberliği, tezin şekillenmesinde büyük rol oynamıştır. Ayrıca, İstanbul Gelişim Üniversitesi’nin sunduğu olanaklar ve destek, bu projeyi hayata geçirmemdeki en önemli etkenlerden biri olmuştur.

Ailem ve arkadaşlarım, bu zorlu süreçte her zaman yanımda oldular. Onların motivasyonu, desteği ve sabrı, benim için her zaman bir ilham kaynağı olmuştur. Ayrıca, literatürde yer alan akademik çalışmalar bana ışık tuttu ve araştırma sürecim boyunca birçok değerli bilgiye ulaşmamı sağladı.

Bu tezin, okurlarına televizyon dizileri üzerinden yumuşak güç kavramını anlamaları konusunda katkıda bulunmasını umuyorum. Gelecek araştırmalara ilham vermesi dileğiyle…

Serkan Deveci

GİRİŞ

Yumuşak güç (soft power), Joseph S. Nye tarafından literatüre kazandırılmıştır. Nye'ye göre yumuşak güç, bir devletin isteklerini diğer aktörlere kabul ettirme sürecinde askeri ve ekonomik zorlayıcılıktan ziyade kültürel, ideolojik ve etik değerler yoluyla ikna edici olma kapasitesini ifade etmektedir (Nye, 2004). Bu bağlamda yumuşak güç, maddi unsurların ötesinde bir ülkenin değerlerine, kültürüne ve dış politika stratejilerine duyulan sempatiye dayanmakta, gönüllü bir etkileşim sürecidir.

Günümüzde medya araçları, özellikle sinema ve televizyon dizileri, ülkelerin yumuşak güç stratejilerinin önemli bileşenleri haline gelmiştir. Böyle görsel ve işitsel ürünler, yalnızca eğlence amaçlı içerikler üretmenin yanısıra ulusal kimliğin dışa vurumu, kültürel normların tanıtımı ve uluslararası kamuoyunda imaj oluşturmak araçları olarak kullanılmaktadır. Küreselleşmenin etkisiyle birlikte, televizyon dizilerinin sınırları aşan etkisi daha görünür hale gelmiş ve kültürel diplomasi kapsamında değerlendirilen bir mecra olarak önem kazanmıştır.

Bu bağlamda Türkiye, sahip olduğu tarihsel miras, kültürel birikim ve coğrafi konumu ve buna bağlı jeopolitik önemi ile özellikle 2000'li yılların ortalarından itibaren televizyon dizileri aracılığıyla yumuşak gücünü artırmaya yönelik önemli adımlar atmıştır. "Muhteşem Yüzyıl", "Diriliş: Ertuğrul", "Ezel" gibi diziler, yalnızca iç pazarda değil; Ortadoğu, Balkanlar, Kuzey Afrika, Orta Asya ve Latin Amerika gibi birçok coğrafyada geniş kitlelere ulaşmıştır. Bu diziler, Türkiye'nin tarihî ve kültürel değerlerinin uluslararası alanda tanıtılmasına olanak sağlamakta; toplumsal empati, anlayış ve karşılıklı kültürel etkileşim zeminini oluşturmaktadır.

Türk dizileri, sadece kültürel değil, aynı zamanda ekonomik bir etki de yaratmıştır. Dizi ihracatı, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmuş, birçok ülkeye Türk televizyon dizilerinin satışı yoluyla döviz kazancı sağlanmıştır. 2021 verilerine göre, Türkiye, dizi ihracatında dünyada en önde gelen ülkelerden biri haline gelmiştir. Türk dizilerinin karakterleri, izleyicilere farklı yaşam tarzları, sorunlar ve değerler sunarak geniş bir kitle üzerinde etki bırakmıştır.

Türkiye'nin yumuşak gücünün en somut biçimde gözlemlenebileceği bölgeler arasında Ortadoğu, Balkanlar ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri yer almaktadır. Bu bölgelerde, Türk dizilerinin yaygın izlenme oranları; tarihsel, dilsel ve kültürel bağlar üzerinden bir tür yakınlık ve sempatiye bağlanabilir; bu da Türkiye'nin bölgesel

etkisini arttırma potansiyeli taşımaktadır. Ortadoğu'da Türk dizileri, modern yaşam tarzı ve aile değerleri gibi temalar üzerinden izleyiciyle duygusal bağ kurarken; Balkanlar'da ortak tarihsel miras öne çıkarken, Orta Asya'da daha çok Türk kimliği ve tarihsel birliktelikler ön plana çıkmaktadır. Emek Çaylı Rahte'nin (2017) Kosova'nın Prizren kentinde Türk dizilerini izleyen izleyicilerle yapılan derinlemesine görüşmeler ve odak grup çalışmalarıyla, dizilerin nasıl algılandığını incelemiş, izleyicilerin kültürel benzerlikler kadar kimlik (etnik, sınıfsal, cinsiyet) farklılıkları doğrultusunda da dizileri öznel biçimde yorumladıklarını ortaya koymuştur.

Bu çalışmanın temel amacı, Türk televizyon dizilerinin yumuşak güç unsuru olarak işlevini, özellikle 2021 yılında TRT 1 ekranlarında yayınlanmaya başlayan "Teşkilat" dizisi özelinde analiz etmektir. "Teşkilat" dizisi, Türkiye'nin istihbarat kurumlarından Millî İstihbarat Teşkilatı'nı (MİT) merkeze alarak, **ulusal güvenlik, vatanseverlik, kahramanlık ve etik değerler** gibi temalar etrafında şekillenen bir hikâye sunmaktadır. Bu bağlamda, yalnızca eğlence amaçlı bir televizyon yapımı değil; aynı zamanda Türkiye'nin dış politika vizyonunu ve güvenlik algısını yansıtan bir kamu diplomasisi aracı olabileceği değerlendirilebilir.

Dizinin uluslararası platformlarda aldığı olumlu sayılabilecek tepkiler, Türkiye'nin kültürel ihracatının bir parçası olarak değerlendirilebilir. Teşkilat, yalnızca bir televizyon dizisi olarak kalmayıp, Türkiye'nin bekasını ve güçlü bir ulus imajını pekiştiren bir medya aracı olarak düşünebilir. Farklı kültürlerle buluşması ve çevrimiçi platformlar aracılığıyla geniş kitlelere ulaşması, Türkiye'nin sesini yurt dışında daha görünür kılmaktadır.

Dizinin içeriğinde sıklıkla yer verilen millî semboller, kahraman karakterler ve dış tehditlere karşı verilen mücadele, izleyicide bir güvenlik bilinci oluşturabilmekte ve devlet kurumlarına yönelik pozitif bir algı yaratabilmektedir. Bu tür içerikler, özellikle Türkiye ile tarihsel ve kültürel bağları bulunan izleyici kitleleri nezdinde etkili olabilmekte; Türkiye'nin "güçlü", "modern" ve "kararlı" bir devlet imajını uluslararası kamuoyuna yansıtabildiği değerlendirilmektedir.

Ancak, Teşkilat dizisinin yumuşak güç aracı olarak kullanımında bazı sınırlılıklar da söz konusudur. Özellikle şiddet, milliyetçilik ve militarizm gibi temaların yoğun kullanımı, bazı izleyici gruplarında olumsuz algıların doğmasına neden olabilmektedir. Bununla birlikte, istihbarat teşkilatlarının doğası gereği gizlilik

ilkesi, dizide temsil edilen yapının gerçeklikle ilişkisini zaman zaman tartışmalı hale getirmektedir.

Bu tez çalışması kapsamında, yumuşak güç kuramı temelinde, “Teşkilat” dizisinin içeriksel ve tematik yönleri analiz edilerek, dizinin Türkiye’nin uluslararası imajına olan katkıları irdelenecektir. Çalışma, aynı zamanda Türkiye’nin kültürel diplomasi stratejileri bağlamında televizyon dizilerinin işlevine ışık tutmayı ve bu alandaki akademik literatüre katkı sunmayı hedeflemektedir.

BİRİRİNCİ BÖLÜM

KAMU DİPLOMASİSİ, YUMUŞAK GÜÇ VE MEDYA İLİŞKİSİ

1.1. Diplomasi Kavramı ve Türleri

Diplomasi, uluslararası aktörler arasında siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerin yürütülmesini mümkün kılan bir iletişim ve müzakere sürecidir (Berridge, 2010). Geleneksel bir şekilde ifade edildiğinde devletlerarası ilişkileri düzenleyen bir mekanizmadır. Bunun yanısıra, modern diplomasinin kapsamı genişlemiş ve hükümet dışı aktörler, uluslararası kuruluşlar ve bireyler de bu sürece dahildir (Nicolson, 1988, s. 14-16). Diplomasi, farklı dil, din, ırk ve kültürel geleneklere sahip topluluklar arasındaki ilişkileri düzenleyen temel araçlardan biridir. Profesyonel diplomasi örgütleri aracılığıyla yürütülen bu süreç, uluslararası ilişkilerin yönetiminde önemli bir rol oynamaktadır. Kissinger, diplomasiyi geniş bir perspektiften ele alarak devlet yönetimi, dış politika ve uluslararası ilişkilerle eş anlamlı görürken, Nicholson gibi bazı akademisyenler ise diplomasiyi yalnızca uluslararası ilişkilerin yürütülmesiyle sınırlandırmaktadır (Tuncer, 2009).

Diplomasinin farklı türleri, yürütülme şekli ve aktörlerine bağlı olarak geleneksel diplomasi, kamu diplomasisi, paralel diplomasi, ekonomik diplomasi, siber diplomasi olarak beş sınıfa ayrılabilir. Geleneksel diplomasi, devletlerin resmi temsilcileri tarafından yürütülen diplomasidir ve büyükelçiler ve diplomatik görevler aracılığıyla ikili ve çok taraflı ilişkileri içine alır (Satow, 2009). Kamu diplomasisi, devletlerin yabancı halklarla doğrudan etkileşimde bulunarak, politikalarını ve kültürlerini tanıtmasıdır. Kültürel değişim programları, eğitim bursları ve medya aracılığıyla yapılır (Cull, 2009). Paralel diplomasi, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler, iş dünyası gibi devlet dışı unsurlarla gerçekleştirilen diplomasidir (Melissen, 2005). Ekonomik diplomasi, ticaret, yatırım, enerji ve teknoloji alanlarında uluslararası ekonomik iş birliğine yönlendiren diplomasidir (Bayne & Woolcock, 2011). Siber diplomasi, devletlerin dijital platformlar ve internet üzerinden uluslararası ilişkileri yönetme ve bilgi yayma çabalarıdır (Bjola & Holmes, 2015).

1.1.1. Kamu Diplomasisi

Geleneksel diplomasi, bir uluslararası aktörün, kendi çıkarları doğrultusunda uluslararası politik çevreyi etkileme ve kontrol etme girişimlerinden oluşurken, kamu

diplomasisi, bu süreci doğrudan yabancı toplumlarla etkileşim kurarak yürütmektedir. Kamu diplomasisi genellikle bir devletin hükümet unsurları ile başka bir devletin toplumu arasındaki iletişime dayanır. Bu etkileşim tek yönlü olmayıp, hükümetler hem aktif olarak farklı toplumlara yönelik faaliyetler yürütebilir hem de pasif bir tutum benimseyerek çeşitli toplulukların görüş ve tepkilerini değerlendirebilir (Cull, 2007: 12).

Kamu diplomasisi, bir devletin siyasi ve ideolojik hedefleri doğrultusunda, vatandaşları ve entelektüelleri aracılığıyla yabancı toplumları etkileme sürecidir. Gifford Malone'a göre, devletlerin kendi toplumlarını ve politikalarını etkili bir şekilde tanıtabilmesi için hedef ülkenin kültürünü, tarihini, dilini ve psikolojisini anlamaları gerekmektedir. "Kamu diplomasisi" kavramı ilk olarak 1965 yılında Edmund Gullion tarafından ortaya atılmıştır. Kamu diplomasisi küresel diplomasinin dışında kalan uluslararası ilişkiler dinamiklerini de içermektedir. Tarihsel olarak, kamu diplomasisi 17. yüzyıldan itibaren uygulanmış, özellikle I. ve II. Dünya Savaşları sırasında önem kazanmıştır. Soğuk Savaş döneminde Amerika Birleşik Devletleri (ABD), kamu diplomasisini yoğun bir şekilde kullanmış ve bu çerçevede kültürel unsurlar, Amerikan müziği ve sineması Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB)'ne karşı bir araç olarak değerlendirilmiştir. 1953 yılında ABD Başkanı Eisenhower'ın girişimiyle kurulan ''USIA'' (United States Information Agency), Soğuk Savaş boyunca Amerikan kamu diplomasisinin koordinasyon merkezi olarak işlev görmüştür. Bugün dünya genelinde kamu diplomasisinin önde gelen yapıları arasında Fransız ''Alliance Française'', Alman ''Goethe Enstitüsü'' ve İngiliz ''British Council'' gibi kültürel ve dil merkezleri yer almaktadır. Joseph Nye'ye göre Fransa, 1883 yılında Prusya Savaşı'nda aldığı yenilginin ardından ''Alliance Française'' kuruluşunu destekleyerek uluslararası alandaki itibarını yeniden kazanmayı amaçlamış ve kamu diplomasisini sistematik bir araç haline getirmiştir (Fels, 2012). Genel olarak kamu diplomasisi, bir dış politika enstrümanı olarak değerlendirilmektedir.

Diplomasinin etkili olmasında kitle iletişim araçları ve medya kritik bir role sahip olmaktadır. Bilhassa kamu diplomasisinin yürütülmesinde medya, devletlerin uluslararası kamuoyunu etkileme ve politika yapma süreçlerinde önemli bir araç olmuştur (Gilboa, 2002). CNN, BBC, Al Jazeera gibi uluslararası haber kanalları ve sosyal medya oluşumları, ülkelerin küresel algılarını biçimlendirmekte ve dış politikalarının kamuoyunda nasıl algılandığını belirlemektedirler (Nye, 2004, s. 89-

92). Devletler, sosyal medya platformları Twitter, Facebook, YouTube, Instagram vasıtasıyla doğrudan yabancı halklarla iletişime girmekte ve uluslararası krizlerde hızlı tepkiler verebilmektedirler (Manor, 2019). Küresel medyanın yönettiği "medya diplomasisi" kavramı, kriz durumlarında devletlerin resmi diplomasilerini etkileyebilmektedir. Bilhassa savaş, terörizm ve insani krizler gibi konularda medya, kamuoyu baskısı yaratarak diplomatik kararları biçimlendirirler (Entman, 2008). Diplomasi, yalnızca devletlerarası müzakerelerle sınırlı olmayıp, medya ve kitle iletişim araçlarıyla birlikte yürütülen bir süreçtir. Geleneksel diplomasi yerini giderek kamu diplomasisi ve dijital diplomasiye bırakabilir. Medya devletlerin uluslararası arenada kendilerini ifade etme ve politikalarını yönlendirmede belirleyici aktör olmaya başlamıştır. Bundan dolayı, modern diplomasinin etkinliği, devletlerin medya ve iletişim stratejilerini nasıl yönettikleriyle doğrudan alakalıdır (Durusoy,2018).

1.1.2. Kültürel Diplomasi

Kültürel diplomasi, kamu diplomasisinin bir alt dalı ya da teknik yöntemi olarak, ülkelerin yumuşak güç stratejilerinin önemli bir unsuru niteliğindedir. (Demir, 2012, s. 71; Karadağ, 2016, s. 87-95; Mark, 2009, s. 1) Tarihsel kökeni eski dönemlere dayanan bu kavram, sanat, bilim, teknik ve eğitim gibi kültürel unsurların, ülkelerin itibarlarını artırma ve uluslararası alanda istenilen şekilde tanıtılmaları amacıyla kullanılmasıyla ilişkilidir. Kültürel diplomasi, siyasal değerler, dış politika ve kültürel unsurların birleşimiyle şekillenen yumuşak güç anlayışına dayanmaktadır. (Nye, 1990, s.155; Nye, 2005, s.62). Yumuşak güç, sert güçten farklı olarak, baskı ve zorlama olmaksızın karşı tarafı ikna etme ve etkileme kapasitesine sahiptir. Ülkeler, kültürel diplomasi çerçevesinde gerçekleştirdikleri faaliyetlerle bu gücü kullanmaktadır.

Kültürel diplomasinin iki temel boyutundan ilki, ülkeler arasında kültürel etkileşimi ve karşılıklı tanımayı sağlayan ortaklıkları kapsar. (Belanger, 1999; Nye, 2008a). İkincisi ise ülkelerin medya araçları aracılığıyla kendilerini uluslararası kamuoyuna tanıtmasına odaklanmaktadır. Bu çalışmada, daha çok ikinci boyut üzerinde durulmaktadır. İletişim teknolojilerindeki gelişmelerle, özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında ülkeler kültürel diplomasiye daha fazla önem vermiş ve medya, kültür, teknoloji, bilim, sinema, televizyon, internet, edebiyat ve sanat gibi alanlar, kültürel diplomasinin etkinlik gösterdiği başlıca mecralar arasında yer almaktadır (Nye, 2005; Varoğlu, 2013, s. 51).

Kültürel diplomasi, uluslararası ilişkilerde yumuşak güç stratejilerinin önemli bir bileşeni olarak, devletlerin ve diğer aktörlerin kültürel değerleri ve iletişim araçlarını kullanarak küresel düzeyde etki yaratmalarını sağlamaktadır. Literatürde kültürel diplomasinin etkili kullanımı, ülkeler arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinde ve uluslararası imaj yönetiminde önemli bir faktör olarak değerlendirilmektedir (Snow & Taylor, 2009).

1.1.3. Kamu Diplomasisi ve Kültürel Diplomasi İlişkisi

Kamu diplomasisi, yumuşak gücün ve kültürel dış politikanın etkisini artıran önemli bir araç olarak değerlendirilebilir. Diğer taraftan, kamu diplomasisi, tarihsel olarak kültürel diplomasiden ortaya çıkmıştır (Savaş, 2024). Dünya genelinde akademik çevrelerin kültürel diplomasiye ilgisi görece düşüktür (Mark, 2010, s. 64). Kültürel diplomasiyi, "kamu diplomasisi aktörlerinin kültürel değişimleri" bağlamında ele alabiliriz. Çünkü bu değişimler belirli bir dünya vizyonunu aktarmada çeşitli iletişim kanalları olarak görülebilir (Pajtinka, 2014, s. 96). Kültürel diplomasi, bireyler ve toplumlar arasındaki fikir ve değerlerin değişimi ve iletişimine dayandığından, kamu diplomasisinin bir elemanı sayılabilir (Ekşi, 2014, s. 133). Kamu diplomasisi ile kültürel diplomasi aralarında temel benzerlikler olsa da birtakım sebeplerden onları eşleştirmek veya birbirine indirgemek zordur (Pajtinka, 2014, s. 101). Cull (2008a) kamu diplomasisini "dinleme", "savunma", "kültürel diplomasi", "değişim diplomasisi" ve "uluslararası yayıncılık" olarak beşe ayırmıştır. Bu bağlamda, kültürel diplomasi, kamu diplomasisinin içinde yer alır diyebiliriz. Ekşi'ye (2014, s. 132) göre "kültür diplomasisi kamu diplomasisinin eş anlamlısı değildir; ancak tanım ve amaçlarının örtüşmesi sebebiyle birbirlerinin yerine kullanılmaktadır". Seib (2009), kamu diplomasisini, yabancı hükümetler yerine doğrudan yabancı halklarla diyalog kurma biçiminde tanımlar. Bundan dolayı, kamu diplomasisinin, yayın, kültürel diplomasi ve değişim gibi faaliyetler aracılığıyla güvenilirlik sağlayarak, demokrasiye inanç gibi değerleri teşvik eder ve toplumsal-siyasal hareketleri değiştirerek ülkelerin yumuşak gücüne yardımcı olabilir (Pamment, 2014, s. 52-53). Kamu diplomasisi, bilgi ve teknoloji çağında hükümet, basın ve kamuoyu gibi ana öğelerle yeni bir diplomasi alanıdır (McConnell, vd. 2012, s. 804). Kamu diplomasisinin, bir hükümetin halklara yönelik resmi pozisyonlarına ilişkin bilgilerin açık olarak yayılmasını sağlamak, uluslararası pozisyonlarını medyaya yaymak, geniş bir kitleyle bilgi alışverişini teşvik etmek ve kolaylaştırmak, eğitim, sanat veya spor

alanında kültürel değişim politikalarını teşvik etmek gibi işlevleri vardır (Lequesne, 2013, s. 11). Kamu diplomasisi ve kültürel diplomasi, devlet aktörlerinden çok sivil toplum ve kamuoylarını hedef aldığı için klasik diplomasiden ayrılır (Ekşi, 2014, s. 132). Pamment'a (2012) göre, küreselleşmenin, diplomasi pratiklerinin, medya ve iletişim teknolojilerinin üzerindeki etkisi, 11 Eylül saldırılarıyla alakalı uluslararası politikanın türlü unsurları, bununla birlikte terörizm ve küresel ısınmayla mücadelenin belirli ülkeler ve ulusötesi gruplar arasında çok yönlü eylem ve diyalog gerektirdiği açıktır. Kültürel diplomasi ve kamu diplomasisi, yumuşak güçle doğrudan alakalıdır (Ekşi, 2014, s. 133). Kamu diplomasisi, ekonomik yardımlar, iletişim ve değişim programları yumuşak gücün resmi araçlarıdır (Nye, 2009, s. 162).

Kamu diplomasisi ve kültürel diplomasi arasında farklar vardır. Kültürel diplomasiden oluşan herhangi bir resmi faaliyetin, kamu diplomasisi içeriğinin bir parçası olmadığı gibi kamu diplomasisinden meydana gelen her faaliyet de kültürel diplomasinin bir parçası değildir (Mark, 2010, s. 66). Kültürel diplomasiyle kamu diplomasisi arasında pratikte bazı ayrılıklardan söz edilebilir. Kamu diplomasisi, diplomasi pratiği ve yeni diplomasi tarzı iken, kültürel diplomasi yumuşak güç aracı olarak görülür (Ekşi, 2014, s. 134). Kamu diplomasisi kavramı, kültürel diplomasi teriminin çok ötesinde ekonomik kalkınma, ticaret ve turizm, doğrudan yabancı yatırım gibi çok çeşitli alanları içermektedir (Panov, 2012, s. 71). Bunlara ilave olarak kamu diplomasisi, insani yardım diplomasisi, dini diplomasi, dijital diplomasisi ya da diaspora diplomasisi gibi alanlara da girmektedir (Ceylan, 2020, s. 323). Dolayısıyla da kamu diplomasisinin kapsamı, kültürel diplomasiye nispeten çok geniştir (Pajtinka, 2014, s. 101). Kamu diplomasisi, yabancı devletlerden çok doğrudan yabancı halklarla ve kamuoylarıyla geliştirilen bir diyalog hareketi olarak farklılaşmaktadır. Kamu diplomasisiyle kültürel diplomasi arasında kronolojik bir ayrılık söz konusudur. Cull'un (2013, s. vii) "yeni diplomasi" olarak da tanımladığı kamu diplomasisi, 1960'lardan bugüne gelir ve özellikle ABD dış politikası etrafında oluşan yeni bir terimdir. Kültürel diplomasi ise daha eski devirlere özellikle de Fransa örneğinde görüldüğü gibi kıta Avrupası'ndaki çağdaş diplomasi uygulamalarıyla oluşan ve tarihsel gelişim gösteren bir terim ve olgudur (Chaubet, 2013, s. 95).

1.1.4. Türkiye'de Kamu Diplomasisi

Türkiye, 2000'li yıllardan sonra kamu diplomasisini etkin bir dış politika aracı olarak kullanarak, bazı kurumlar ve belirlediği stratejiler vasıtasıyla uluslararası arenada etkisini artırmaktadır (Kadıoğlu & Özkan, 2018, s. 47).

Türkiye kamu diplomasisini uygularken öncelikle çok büyük kitlelere hitap eden medya ve dijital platformları kullanmaktadır. TRT World, Anadolu Ajansı ve Türkiye'nin dijital medya kanalları ile uluslararası kamuoyuna Türkiye'nin güncel politikalarını, kültürel ve ekonomik gelişmelerini yaymaktadır (Güneş, 2020, s. 63). Bir diğer kamu diplomasisi aracı olan eğitim ve akademik programlar ile yurtdışından gelen öğrencilere burslar verilmekte ve Türk üniversitelerinin uluslararası alanda daha aktif olması ve türlü akademik iş birlikleri yapılmaktadır (Yılmaz, 2017, s. 88). Ayrıca kamu diplomasisinin kültürel diplomasi aracıyla da Yunus Emre Enstitüsü, Türk dizileri, film festivalleri ve sanat etkinlikleri de kullanılarak Türk dilini ve kültürünü tanıtma ve yayma faaliyeti etkili olarak gerçekleştirilmektedir (Arıkan, 2019, s. 102). Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) ve Kızılay gibi Sivil Toplu Kuruluşları (STK) ve yardım kuruluşları ile kalkınma yardımları ve insani yardım faaliyetleri yapılarak Türkiye'nin imajına olumlu katkı sağlanabilmektedir (Çelik & Demir, 2021, s. 55).

Türkiye'nin kamu diplomasisini yürütürken bazı stratejileri kullanmaktadır. Kültürel ve eğitimsel faaliyetlerle yabancı halklar üzerinde olumlu bir etki yaratma için yumuşak güç unsuruna başvurmaktadır. Türkiye'ye yönelik olumsuz algıları kırmak için medya ve diplomatik kanalları etkin bir şekilde kullanarak krizi yönetme ve algı yönetimi yapmaya çalışılmaktadır (Güneş, 2020, s. 70). Afrika, Orta Asya ve Balkanlar gibi bölgelerde geliştirilen projeler ve iş birlikleriyle Türkiye'nin etkisini artırmak için bölgesel ve küresel ilişkilerde aktif olma stratejilerini kullanmaktadır (Kadıoğlu & Özkan, 2018, s. 50).

Türkiye, kamu diplomasisi faaliyetleriyle uluslararası arenada tanınır hale gelmiştir (Arıkan, 2019, s. 110). Kamu diplomasisi, ticari ve yatırım ilişkilerinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır (Çelik & Demir, 2021, s. 62). Ayrıca Türkiye'nin diplomatik gücünü artırmakta ve uluslararası arenada daha etkin bir rol oynamasına yardımcı olmaktadır (Yılmaz, 2017, s. 93).

Türkiye, kamu diplomasisini stratejik bir araç olarak kullanarak küresel arenada etkisini artırmaya devam etmektedir. Medya, kültürel ve eğitim alanlarında yürütülen faaliyetler, Türkiye'nin uluslararası konumunu güçlendirmekte ve yumuşak gücünü artırmaktadır. Önümüzdeki dönemde kamu diplomasisinin daha fazla kurumsallaşması ve çeşitlendirilmesi, Türkiye'nin dış politikasındaki etkinliğini artıracağı düşünülmektedir.

1.2. Yumuşak Güç

Günümüz dünyasında Uluslararası ilişkilerde güç ve etkileme kavramlarının köklü bir değişim geçirdiğini görmekteyiz. Klasik diplomasinin yerini çok daha karmaşık ve çok aktörlü bir etkileşim ağının aldığını müşahede ediyoruz. Yumuşak güç kavramı bu bağlamda merkezi bir öneme sahiptir. Devletler, sadece askeri ve ekonomik güç (sert güç) kullanarak değil, aynı zamanda kültürlerinin, siyasi değerlerinin ve dış politikalarının çekiciliğini kullanarak diğer ülkeleri etkilemeye çalışmaktadırlar. Kamu diplomasisi, devletlerin yabancı kamuoylarıyla doğrudan iletişim kurarak ülkelerinin fikirlerini, ideallerini ve çıkarlarını destekleyecek sempati ve anlayış oluşturma çabalarını ifade etmektedir. Kültürel diplomasi, kamu diplomasisinin önemli bir aracı olarak, kültürel alışverişi ve iş birliğini teşvik ederek ülkeler arasında karşılıklı anlayışı ve uzun süreli dostlukları geliştirmeyi amaçlar. Medya ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, devletlerin ve devlet dışı aktörlerin kamuoyunu etkileme ve algılarını yönetme kapasitesini önemli ölçüde artırmıştır. Sosyal ağlar ve dijital platformlar, kamu diplomasisi uygulamalarında giderek daha aktif bir rol oynamaktadır. Devlet dışı aktörler arasında sivil toplum kuruluşları, medya organları, uluslararası şirketler, düşünce kuruluşları ve kanaat önderleri sayılabilir. Bu aktörler, kendi iletişim kanalları ve yöntemleriyle kamuoyunu etkileyebilmekte ve uluslararası ilişkilerde önemli bir rol üstlenebilmektedirler. Günümüz uluslararası ilişkilerinde başarılı olmak isteyen devletler, sadece geleneksel diplomatik yöntemlere değil, aynı zamanda yumuşak güç araçlarına, kamu diplomasisine ve etkili iletişim stratejilerine de yatırım yapmak zorundadırlar. Bu bağlamda, kültür, bilgi ve algı yönetimi, devletlerin ulusal çıkarlarını koruma ve uluslararası arenada etkili olma yolunda vazgeçilmez araçlar haline gelmiştir.

Yumuşak güç, ABD'nin Soğuk Savaş sonrasında ortaya çıkan yeni dünya düzenindeki pozisyonunu sorgulamak ve kendisini nasıl ifade etmesi gerektiği ile ilgili ortaya çıkacak ihtiyaçlar doğrultusunda 1990'lı yıllarda Joseph Nye tarafından

literatüre kazandırılmış bir terimdir. Neoliberalizmin uluslararası ilişkiler teorisinin kurucusu Nye, güç kavramına yeni bir boyut kazandırmıştır ve yumuşak gücün büyük ölçüde değerler manzumesinden doğduğunu ve bu değerlerin de kültürde, ülke içinde yerleşik olan politikalarda ve uluslararası düzeydeki yaklaşımlarda bulunduğunu ifade etmiştir (Nye, 2002-2003, s.552). Yumuşak güç kavramı, sert güç kavramına karşıt olarak ortaya çıkmış olan bir kavram olarak bilinmektedir (Lee, 2009). 1990'lı yıllarda Joseph Nye'nin ortaya koyduğu ''yumuşak güç'' kavramı ile devletler, güçlü olduklarını uluslararası topluma kabul ettirmek noktasında sert güce başvurmadan 'cazibesini' kullanmak suretiyle yumuşak güç unsurları ile diğer devletler üzerinde etki oluşturma yollarını aramaktadır (Bilgin ve Eliş, 2008, s.11). Nye (2004), yumuşak gücü ''başkalarının tercihlerini şekillendirme yeteneği'' olarak tanımlamaktadır. Böylelikle dev savunma harcamaları yapmadan ve dahası dünya kamuoyunun tepkisini çekmeden diğer devletler ve bu devletlerin kamuoyları üzerinde hedeflediği etkiyi oluşturabilmektedir. Yumuşak güç unsurlarını aktif olarak kullanan bir devlet istediği kadar askeri savunma harcaması yapsın yumuşak güce sert güçle karşı koyamamaktadır. Bu yüzden, etki altına alınmak istenen hedef devlet kendiliğinden yumuşak güç unsurlarını kullanan devletin etkisi altına girmektedir. Kültürel söylemler, uluslararası ün yapmış aktörler, eğitim, teknik bilgiler yumuşak güç oluşumunda rol almaktadır (Lee, 2009, s.210).Yumuşak güç, diğer devletlere istekli bir şekilde belirli bir tavrı sergiletebilmek, "karşınızda yer alanı, kendi istek ve arzunuzu talep etme amacına ulaştırabilmektir" Temelinde ikna ve cazibe yatan yumuşak güç, bir devletin sert güç kullanmasına gerek kalmadan, kültürel cezbediciliği, değerleri ve politikaları aracılığıyla diğer devletleri ve halkları etkileyerek kendi amacına ulaştırmaktadır. Yumuşak güç, gündemi belirleyerek bireylerin ve toplumların fikirlerini, yaşayış biçimlerini, tercihlerini şekillendirebilmektedir. Nye, yumuşak gücü kültürler, fikirler ve politikalarla ilişkili çekiciliğin gücü olarak tanımlar (Nye, 2003: 70). Yumuşak güç, hedefteki ülkeleri istenileni isteyerek yapmaya koşullandırmakta ve böylece çıkar çatışması daha az seviyede olmaktadır (Gallarotti,2011, s.35). Yumuşak güçte esas olan bir devletin bir başka devlette etki alanı oluşturma isteğini cazibe kullanarak gerçekleştirmesi olarak ifade edilmektedir. Bu yöntemde askeri müdahale, ekonomik müdahale gibi sert güç unsurları bulunmamaktadır. Sert güç unsurlarını kullanan bir devlet; karşı devletin ve de ülke halkının nefretini üzerine çekmekte veya onların mukavemetiyle karşılaşabilmektedir. Yumuşak güçte ise bunun tam olarak tersi olarak kin, nefret ya

da direnç görülmemektedir. Yumuşak güç kavramı ikna, cazibe ve bağlanma kavramları ile açıklanmaktadır (Günek, 2018, s.252). Bu açıdan devletler yumuşak güç unsurlarını kullanarak birbirini ikna ederek ilişkilerini sürdürebilmektedirler. Bir ülkenin cazibesi ve çekiciliği diğer ülke insanları için o ülkeye gitme ve hatta bir yolunu bulup o ülkede yaşama yollarını aramaya itebilmektedir.

1.2.1. Yumuşak Gücün Kaynakları

Yumuşak gücün temel kaynakları; kültür, siyasi değerler ve dış politika olmakla birlikte, bu gücün etkili olabilmesi adına cazibe, ikna ve gündem belirleme becerisi de kritik önem teşkil etmektedir. Bir ülke, uluslararası siyasette arzuladığı başarıları elde etmek ve toplumların gözetiminde kendilerini haklı gösterebilmek için yumuşak güç çatısı altında sahip olduğu birtakım argümanları devreye sokar. Nye'in (2008, s.100) literatüre kazandırdığı yumuşak güç, bir devletin, amaçladığı davranışı karşı tarafa, zor veya sert güç kullanmadan, çekicilik ve cazibe gibi unsurları kullanarak, rızası ile yaptırabilme kapasitesi olarak ifade edilir. Bu bağlamda bir ülkenin yumuşak güç kaynaklarını kültür, siyasi değerler ve dış politikalar oluşturur. Ulusal devletler, kendi imajını güçlü kılmak ve dış kamuoyunu etkileme adına sert gücün yanında yumuşak güç unsurlarına da önem vermek zorunda kalmıştır (Kalın, 2011, s.24). Kültür; bir ülkenin çekici gelen yönlerini içermektedir. Bu, bir ülkenin sanatını, edebiyatını, müziğini, filmlerini, televizyon dizilerini, değerlerini ve yaşam tarzını kapsamaktadır. Bireysel ve toplumsal olarak başkası tarafından kabul görme, kendi kültürünün bilinmesi isteği, yumuşak güç uygulamaları için bir motivasyon kaynağıdır. Nye (2011, s.84) kültürleri; evrensel, etnik ve yalnızca belirli bir zümreye ait alt kültür olmak üzere üçe ayırmaktadır. Nye'nin bu ayrımı, kültürün çok katmanlı ve çok yönlü bir yapı olduğunu vurgular. Politikaları başka ülkelerde yaşayan insanlar tarafından kabul edilen bir ülkenin kültüründe evrensel değer varsa, kültürel yumuşak gücün etkisi olan çekiciliğiyle amacına ulaşma olasılığı artacaktır.

Kültür konusuna bakıldığında yüksek kültür olarak edebiyat, teknoloji ve eğitimi popüler kültür olarak müzik ve film gibi kitlesel eğlenceye odaklanan popüler kültürü görmekteyiz. Bu noktada güç kaynaklarının faydası çevresel faktörlere bağlıdır ve yumuşak güç popüler kültüre dayanabilir. Yumuşak güç eylemleri ve yumuşak güç yaratan kültürel kaynaklar eşit olarak ele alınmaz çünkü, kültürel kaynakları cazibe ortaya çıkarma eylemiyle karıştırılabilmektedir. Yumuşak gücün nicel kriterlerine bakıldığında ise film ve TV programlarının ihracatı, müzik ve kitap satış oranları,

denizaşırı öğrenci sayısı ve yabancı turist sayısı üzerinde odaklanılmaktadır (Ermağan ve Karcı, 2018). Bir ülkenin sahip olduğu ve hem iç hem de dış politikada takip ettiği siyasi değerlerin, başlı başına bir çekicilik unsuru ve dolayısıyla bir yumuşak güç kaynağı olabileceğini vurgulamaktadır. Bir ülkenin benimsediği demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi değerlerin, diğer ülkelerin kamuoyları ve hatta hükümetleri nezdinde o ülkeye duyulan sempati ve hayranlığı artırabilir. Nye, değerin hem eylemlere hem de savundukları eylemlere uygun olmasının önemini vurgulamaktadır. Eğer bir ülke, savunduğu değerlerle çelişen davranışlar sergilerse veya çifte standart uygularsa, bu durum yumuşak gücüne zarar verecektir. Dolayısıyla, değerlerin inandırıcı ve etkili bir yumuşak güç kaynağı olabilmesi için, ülkenin söylemleri ve eylemleri arasında tutarlılık olması gerekmektedir. Nye, çıkarcı olan ve uluslararası siyasi meselelere hâkim olabilecek bir dizi kural ve sistem kurmanın önemli bir güç kaynağı olduğuna işaret etmektedir. Bir ülke, uluslararası alanda kabul gören kurallar ve normlar oluşturarak veya mevcutlara uyum sağlayarak, diğer ülkelerin davranışlarını etkileyebilir ve böylece yumuşak güç elde edebilir. Bu durum, uluslararası örgütlerde aktif rol almak ve bu örgütlerin kurallarının belirlenmesinde etkili olmakla da ilişkilidir (Nye 2011, s.85). Fukushima'nın (2011, s. 77-78) da belirttiği gibi, uluslararası kuruluşlara hâkim olma yeteneği, katılan uluslararası kuruluşların sayısı ve uluslararası kurallar koyma yeteneği, sistematik gücün yansımalarıdır. Bir ülkenin sadece kültürü veya dış politikasıyla değil, aynı zamanda benimsediği ve tutarlı bir şekilde uyguladığı siyasi değerler ve uluslararası sistemdeki kural koyucu rolüyle de önemli bir yumuşak güç oluşturabileceği açıklanmaktadır. Bu durum, kamu diplomasisi çabaları için de kritik bir öneme sahiptir çünkü bir ülkenin değerleri ve uluslararası alandaki tutumu, yabancı kamuoylarının o ülkeye bakışını doğrudan etkilemektedir. İç ve dış politikaların bir ülkenin yumuşak gücünün önemli bir kaynağı olduğu yadsınamaz bir gerçekliktir. Nye (2011), yasal olarak kabul edilen ve ahlaki otoriteleri paylaşan diplomatik politikaların yumuşak gücün kaynaklarından biri olduğu belirtilmektedir. Bu, bir ülkenin uluslararası alanda kabul gören normlara ve değerlere uygun hareket etmesinin, diğer ülkeler nezdinde çekiciliğini ve etkisini artıracağı aksine ikiyüzlülük, kibir, ilgisizlik ve dar ulusal çıkarlara dayalı iç ve dış politikaların yumuşak güce zarar verdiğini ifade etmektedir. Eğer bir ülke savunduğu değerlerle çelişen eylemlerde bulunursa veya yalnızca kendi çıkarlarını gözeterek uluslararası iş birliğinden kaçınırsa, bu durum diğer ülkelerin güvenini ve saygısını kaybetmesine neden olabilir.

1.2.2. Yumuşak Gücün Dış Politikada Kullanılması

Türkiye, sahip olduğu stratejik konum, tarihi ve kültürel mirası, doğal güzellikleri gibi önemli kamu diplomasisi ve yumuşak güç kaynaklarına sahiptir. Son dönemde yumuşak güce önem veren ve politikalarını, özellikle dış politikalarını, bu çerçevede oluşturan ülkelerden biridir. Özellikle Adalet ve Kalkınma Partisi'nin iktidara geldiği 2002 yılından itibaren dış politikada önemli değişiklikler yapılmış, Türk dış politikası birtakım ilkeler üzerinden yeniden şekillendirilmiştir. 2005 yılından itibaren dış politikada aktif bir siyaset izlenmesi yumuşak güç çalışmalarının popülerleşmesinde etkili olmuştur. Türkiye, bilgi, iletişim, kültür, kamuoyu algısı ve algı yönetimi gibi kavramların uluslararası ilişkilerde önem kazanmasıyla ve sert gücün tek başına yeterli olmadığının görülmesiyle, bu alandaki faaliyetlerine hız vermiştir.

Türkiye'nin yumuşak gücü kullanmak için başvurduğu kurumlar ve araçlar şunlardır:

Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü (KDK), Yunus Emre Enstitüsü (YEE), Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), Anadolu Ajansı (AA), Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT). Kızılay ve Acil Durum ve Afet Yönetim Başkanlığı (AFAD) gibi devlet kuruluşları ile İnsan Hak ve Hürriyetleri ve İnsani Yardım Vakfı (İHH) gibi çeşitli sivil toplum kuruluşları insani diplomasi ve doğal afet diplomasisi yoluyla dış politikaya katkı sağlamışlardır. Konsolosluklar, elçilikler, bankalar, müşavirlikler ve Maarif Kolejleri gibi kurumlar da etkinliği artıran araçlardır (Aydemir, 2016, s.165).

Kültürel diplomasi, kamu diplomasisi, enerji diplomasisi, insani yardım ve afet diplomasisi, dijital diplomasi, eğitim alanında uluslararası işbirliği (yurtdışından gelen öğrenciler ''yurttaş diplomasisi'' görevi görmektedir). Kalkınma yardımları ve kültürel tanıtım programları da değerlendirilen faktörlerdendir. Uluslararası hukuk ve normlara saygı, aktif diplomasi, çok taraflı çözüm süreçlerine uyum sağlama, uluslararası ekonomik ve finansal araçların kullanımı gibi unsurlar da devletin uluslararası hareket mekanizmasını desteklemektedir. Özel sektörün yurt dışındaki yatırım faaliyetleri de sempatiyle bakılmasını sağlayabilir. Ülkenin kendi kültürü etrafında oluşan popüler kültürden yararlanmak da bir araçtır. Savunuculuk faaliyetleri (yabancı kamuoyunu

destekleme, yabancı medya için bilgi oluşturma, yabancı milletlerle etkileşim) kamu diplomasisinin bir özelliğidir. Mega spor etkinliklerine yatırım yapmak, ülke imajını ve ulus markalaşmasını geliştirmek için yumuşak güç politikası çerçevesinde değerlendirilir. Medya, özellikle televizyon, kamu diplomasisi ve yumuşak güç oluşturmada en güçlü araçlardan biridir. Diziler, Türkiye'nin kültürel değerlerini, politik ideallerini ve politikalarını aktarmak için kullanılır. Türk dizileri, Türkiye'nin uluslararası alana açılması, daha evrensel yaklaşımlar benimsemesi ve küresel karakterler tasarlamasıyla uluslararası alanda başarıya ulaşmıştır. Özellikle tarihi bağları olan coğrafyalarda (Arap Dünyası, Orta Asya, Balkanlar, Avrupa) ilgiyle izlenmektedir. Diziler, Türkiye'nin kültürü hakkında bilgi edinmede etkili bir rol oynamaktadır ve Türkiye imajının ve algısının şekillenmesinde büyük katkılar sağlamaktadır.

''Diriliş Ertuğrul'' ve ''Payitaht Abdülhamid'' gibi tarihi diziler, toplumsal rızanın üretildiği görsel metinler olarak görülmektedir. Tarihi günümüz ihtiyaçları doğrultusunda yeniden kurgulayarak politik rıza üretmeyi ve yeni bir ulus kimliği inşa etmeyi amaçlamaktadır. Bu dizilerde eski Türk imparatorluklarının (Osmanlı ve Selçuklu) adalet politikası gibi kavramlar işlenmektedir. Türk kültürel prototipleri (güç, fetih, sultanlık) izleyicileri etkileyebilmektedir.

Bu tez bağlamında incelenen ''Teşkilat'' Dizisi; yoğun olarak jeopolitik kodlar ve semboller içermekte, Türkiye'nin iç ve dış politikasıyla ilgili jeopolitik söylemlerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Dizideki jeopolitik söylem ile Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi jeopolitik söylemleri arasında güçlü bir bağlantı görülmektedir. İzleyicide ''güçlü Türkiye'' algısı yaratılmaya çalışılmaktadır. Türkiye'nin yaşadığı sıkıntılar işlenmekte ve ülkenin kendi devlet otoritesini ve güvenliğini sağlamak için jeopolitik politikalar yürüttüğü gösterilmektedir. Dizide, Türkiye'nin artık bölgede ''oyun kurucu'' pozisyonunda olduğu vurgulanmaktadır. Yerli savunma sanayi ürünleri (Genel Kolluk-Özel Güvenlik İşbirliği ve Entegrasyonu (KAAN) gibi) dizide yer almaktadır (Yavuz,2024).

1.2.3. Yumuşak Güç ve Kültürel Diplomasi Bağlamında Kullanılan İletişim Araçları

Yumuşak güç ve kültürel diplomasinin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için çeşitli iletişim araçlarından yararlanılmaktadır. Bunların başında medya ürünleri

gelmektedir. Televizyon dizileri, sinema filmleri ve dijital yayın platformları, bir ülkenin kültürel kimliğini geniş kitlelere ulaştırarak küresel düzeyde kültürel çekicilik oluşturur. Türkiye menşeli dizilerin Ortadoğu, Latin Amerika ve Balkanlar'da yoğun ilgi görmesi, bu duruma güncel bir örnek teşkil etmektedir.

1.3. Sinema

Sinema, yumuşak gücün en etkili taşıyıcılarından biri olarak öne çıkmaktadır. Çünkü sinema, yalnızca bir eğlence aracı değil; aynı zamanda ideolojik, kültürel ve politik bir iletim mekanizmasıdır. Akademik literatürde sinemanın yumuşak güç aracı olarak kullanımına dair önemli çalışmalar mevcuttur. Nye (2008b), kamu diplomasisinin bir parçası olarak medya ve kültürel ürünlerin dış politika hedeflerine ulaşmada belirleyici rol oynadığını vurgular. Bu çerçevede sinema, kamuoyunun düşünce dünyasını şekillendiren etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir. Hollywood sineması bu olgunun en çarpıcı örneklerinden biridir. Amerikan yaşam tarzı, değerleri, teknolojik üstünlüğü ve demokrasi ideali, sinema yoluyla dünya çapında yayılmış ve geniş kitlelerde ABD'ye yönelik olumlu bir algı yaratmıştır. Bu doğrultuda, Hollywood'un Soğuk Savaş döneminde Sovyetler Birliği karşıtı temalarla ve günümüzde terörle mücadele temalı filmlerle ABD dış politikasına paralel bir söylem geliştirdiği görülmektedir (Nye, 2004; Cummings, 2003).

Akademisyenler kültüre, Soğuk Savaş'ta ''yumuşak güç'' ün önemli bir cephesi olarak bakıyorlar ve Hollywood'u da bu cephedeki en önemli stratejik varlık olarak görüyorlar (Cull,2009, s. 357–359). Sessiz film günlerinden beri dünyanın dört bir yanından yetenekleri istihdam eden ve gerçek anlamda ulusötesi bir endüstri haline gelen Hollywood bile, yine de her zaman Amerika için bir metafor işlevi gördü. Hollywood ''Amerikanlaştırma'' dediğimiz Amerikan kültürünü yaymanın en etkili yumuşak gücü olmaya devam etmektedir. Çünkü tek kelimeyle, Amerikan gücünün ve varlığının önemli bir unsuru haline gelmiştir (Kuisel, 2000). ''Sert'' ve ''yumuşak'' Amerikan gücü arasındaki fark ve aralarındaki ilişki burada faydalıdır. Joseph Nye, Amerikan gücünün iki boyutunu analiz etmek için bu ayrımı ortaya koydu (Nye,1990, s.31–33,91–95). ''Sert'', tehditler veya teşvikler yoluyla uluslararası sistemdeki davranışları yönetme kapasitemizi ifade eder. Burada siyasi, askeri ve mali topluluk - Beyaz Saray, Pentagon ve Wall Street- genellikle aktörlerdir. Ancak ''yumuşak'' güç, Gienow-Hecht'in tartışmasında gündeme getirdiği konuya daha yakındır. Yumuşak güç, kurallar koyarak ve çekici bir ideoloji veya kültür sunarak başkalarının sizin

istediğinizi yapmasını sağlamanın daha dolaylı veya işbirlikçi yollarını ifade eder. Amerikalı olmayanlar, normlarımızı kabul ederlerse ve kültürümüzü çekici bulurlarsa önceliklerimizi isteyerek takip edebilirler. Birçok analist, yumuşak güç kaynaklarının dünya siyasetinde giderek daha önemli hale geldiğine inanıyor. İşte Amerikanlaşmanın diplomatik tarihe uyduğu yer burasıdır. Amerika, ulusun kuruluşundan bu yana yumuşak gücü fırsatlar ve özgürlükler ülkesi olarak yansıttıysa da bu çekicilik zaman zaman zayıfladı ve her zaman sert güçle aynı doğrultuda hareket etmedi. Tarihçiler, bu bağlamda, 1940'larda Amerikan askeri gücünün yükselişini vurguladılar. Ancak 1945 sonrası dönemde bir noktada, Amerikanlaşma da Amerikan gücünün temel bir yönü haline geldi. 1950'lerde ‘‘Coca-Cola’’ (Coca-Cola Company – Coca-Cola Şirketi), ‘‘Reader's Digest’’ (Reader's Digest Association – Reader's Digest Derneği) ve ‘’Mickey Mouse’’ (Mickey Mouse – Walt Disney Company'nin yarattığı çizgi film karakteri), Batı Avrupa'daki ABD birliklerinin varlığını artırdı. Daha sonra ‘‘F-16’’ (Fighting Falcon 16 – Çok amaçlı savaş uçağı) ve ‘‘CIA’’ (Central Intelligence Agency – Merkezi İstihbarat Teşkilatı), ‘‘Madonna’’ (Madonna – Amerikalı pop müzik sanatçısı) ve ‘‘MTV’’ (Music Television – Müzik Televizyonu)'den yardım aldı. ‘‘Çirkin Amerikalı’’ Tom Cruise tarafından yerinden edildi ve Amerika ‘‘kontrolden eğlenceye‘‘ geçti. Gerçekten de1990'ların ortalarına gelindiğinde eğlence bir numaralı ihracat endüstrisi haline geldi (Kuisel, 2000, s. 509–515). Yumuşak güç, resmi politikaya müdahale eder. Örneğin, Tibet hakkındaki Hollywood filmleri, Çin ile ilişkilerini bozmuştur. Örneğin, 1990'ların başında Fransız çiftçiler ABD'nin Avrupa Birliği'ne yönelik ticaret politikasına itiraz ettiklerinde kola makinelerini parçaladılar ve daha sonrasında Belgrad'daki Sırplar NATO bombalarıyla karşı karşıya kaldıklarında McDonald's'ın camlarını kırdılar (Kuisel, 2000).

Nye, Hollywood filmlerinin Amerikan değerlerinin yayılmasında büyük rol oynadığını açıklar. Özgürlük, bireyselcilik, adalet ve kahramanlık temalarını işleyen filmler, dünya genelindeki izleyiciler üzerinde derin bir etkisi olan yumuşak güç araçlarıdır. Örnek olarak, "Forrest Gump" (1994), Amerikan toplumunun değerlerine dair empatik bir bakış açısı sunarken, "Captain America" (2011-2023) gibi Marvel yapımları, Amerikan milliyetçiliği ve küresel liderlik temasını işler. Bu yapımlar, Amerika'yı modern bir kahraman ve global bir lider olarak konumlandırır (Nye, 2004). Diğer Hollywood yumuşak güç filmlerine şu örnekler verilebilir. "Avengers: Endgame" (2019): Global sorunlara yönelik ortak kahramanlık anlatısı ile Amerikan

idealizmini yayar (Smith, 2021). “Black Panther” (2018): Çok kültürlülük ve kimlik tartışmalarına değinir (Johnson, 2020). “The Social Network” (2010): Amerikan inovasyonu ve girişimciliği üzerine güçlü mesajlar sunar (Chen, 2013). “Frozen” (2013): Evrensel temalarıyla genç nesiller için Amerika’nın kültürel cazibesini pekiştirir (Williams, 2015). “Rocky IV” (1985): ABD-Sovyetler Birliği rekabetini bireyler üzerinden metaforik bir şekilde işler (Dautbašić, 2022). Amerikan bireyciliği ve azmini simgeler. “Top Gun” (1986): Amerikan ordusunun gücünü ve cazibesini yansıtarak askerî diplomasiye katkıda bulunur (Cohen and Woodward, 2007). “Argo” (2012): İran rehine krizine dair bir başarı hikayesi sunarken Amerikan kahramanlığını uluslararası düzeyde olumlu bir imaj olarak işler (Kaplan, 2015). “Pursuit of Happyness” (2006): Amerikan rüyası ideolojisini destekleyen bireysel çaba ve azim temalı bir yapım (Junhong, 2010). “The Wolf of Wall Street” (2013): Amerikan kapitalizmini hem eleştirirken hem de çekicilik kazandırır (Burnham, 2015). “Black Panther” (2018): Afrika kültürü ve siyahların gücünü yücelten bir yapım (Laurent, 2021). “Crazy Rich Asians” (2018): Asyalı temsilini güçlü bir şekilde merkeze alan yapım (Zhao, 2019). The Tea House of the August Moon, Japonya ile ABD arasında kültürel uyumu güçlendirme çabalarının bir sembolü haline gelir. Film bir yandan Amerikan değerlerini küresel ölçekte yayarken diğer yandan oryantalist temsillerle Japon kültürünü basitleştirmiştir. Bu durum, yumuşak gücün başarılarının yanı sıra sınırlamalarına da işaret eder (Kitamura,2020).

Hollywood’un 1976 Entebbe Operasyonu'nu konu alan filmleri, ABD’nin İsrail ile stratejik ortaklığını pekiştirmek ve olumlu bir küresel imaj inşa etmek için sinemanın nasıl bir kültürel diplomasi aracı olarak kullanıldığını gösterir. Bu filmler, yalnızca olayın kahramanlık boyutunu öne çıkarmakla kalmaz, aynı zamanda Amerikan halkının İsrail’e olan sempatisini artırmayı amaçlar ve Hollywood’un yumuşak güç stratejisi içindeki yerini ve ABD-İsrail ittifakının sinematik temsillerle nasıl desteklendiğini gösterir (Shaw ve Goodman, 2017). Hollywood filmleri, yalnızca eğlence değil, aynı zamanda güçlü bir diplomatik araç olarak görülmektedir.

Benzer biçimde, Asya ülkelerinde de sinemanın yumuşak güç aracı olarak kullanıldığı örnekler mevcuttur. Özellikle Japonya'nın anime ve manga temelli sineması ile Güney Kore’nin “Hallyu” olarak adlandırılan kültürel dalgası bu bağlamda dikkat çekicidir. Otmazgin (2008), Japon popüler kültürünün, özellikle sinema ve animasyon yoluyla Doğu ve Güneydoğu Asya’da Japonya’ya yönelik

sempati oluşturduğunu belirtir. Güney Kore ise "K-dramaları (Güney Kore yapımı televizyon dizileri)" ve sinema endüstrisi aracılığıyla yalnızca Asya'da değil, Batı'da da etkili bir yumuşak güç kapasitesi kazanmıştır (Chua & Iwabuchi, 2008).

Türkiye açısından sinema hem ulusal kimliğin inşasında hem de uluslararası alanda imaj yönetiminde stratejik bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle "Diriliş: Ertuğrul", "Payitaht: Abdülhamid" gibi tarihsel diziler ve "Ayla" gibi sinema filmleri, Türkiye'nin tarihsel birikimini, kültürel değerlerini ve toplumsal kodlarını geniş izleyici kitlelerine aktarmaktadır. Bu yapımlar, Ortadoğu ve Balkanlar başta olmak üzere geniş bir coğrafyada Türkiye'ye yönelik olumlu bir imaj oluşmasına katkı sağlamaktadır (Kardaş, 2011; Yalçın, 2019).

Ayrıca Türkiye'nin TRT World ve Anadolu Ajansı gibi uluslararası medya organları üzerinden gerçekleştirdiği sinema ve belgesel yayınları da kültürel diplomasinin bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Bu tür yapımlar, hem Türkiye'nin küresel meselelerdeki duruşunu sergilemekte hem de toplumsal yumuşak gücünü desteklemektedir (Akser, 2015).

Sinema, yumuşak güç stratejisinin hem teorik hem de pratik düzlemde en etkili araçlarından biridir. Kültürel içerikli filmler, yalnızca eğlence değil; aynı zamanda ulusal kimliğin inşası, tarih anlatısı ve dış politika hedeflerinin desteklenmesi gibi çok yönlü işlevler üstlenmektedir. Film endüstrisi, ülkelerin dış politikasını şekillendirmek ve küresel etki yaratmak için kullanılan kültürel bir araçtır (Belmonte, (2012).

1.4. Televizyon ve Diziler

Televizyon, kültürel diplomasi ve yumuşak güç bağlamında yaygın kullanımı ve kolay erişimli olmasından dolayı en önemli iletişim araçlardandır. Neiger ve diğerleri (2011), televizyonun bir toplumun kimliğini ve kolektif hafızasını diğer toplumlara aktarabilme kapasitesine sahip olduğunu belirtmektedirler. Televizyon dizileri, bir ülkenin ulusal hikâyelerini ve kimliğini yabancı topluluklara iletmek için etkili bir araç olarak gösterilebilir. Yapılan literatür çalışmaları, televizyonun hem kolektif bir bilinç inşa etme hem de bir toplumun kültürel özelliklerini geniş kitlelere aktarma işlevini vurgulamaktadır. Bu, televizyonun, kültürel diplomasi içinde en kapsamlı faaliyetlerden biri olarak değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır.

Türk televizyon dizileri, kültürel diplomasi açısından önemli bir araç haline gelmiş ve dünya çapında büyük ilgi uyandırmıştır. Bu diziler, Türk kültürünün, dilinin

ve tarihinin tanıtılmasında etkili birer kültürel elçi olarak görev yapmaktadır. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT), bu süreçte sanatsal mecralar ve televizyon dili aracılığıyla kültürel figürleri ön plana çıkaran öncü bir kurumdur. Türk dizileri, özellikle TRT'nin 1981'de "Aşk-ı Memnu" dizisini Fransa'ya ihraç etmesinin ardından önemli bir ivme kazanmış ve 2000'li yıllarda dünya genelinde daha fazla ilgi görmüştür (Çelenk, 2010, s.27). 2000'li yıllarda TRT, Show TV, Star TV ve ATV gibi kamu ve özel televizyon kanalları, önemli dizilerin ihracatında liderlik etmiştir. Bu diziler, Balkanlar, Orta Doğu, Asya ve Afrika gibi bölgelerde geniş bir izleyici kitlesine ulaşarak Türkiye'nin kültürel kimliğini temsil etmiş, sosyal meseleleri ele almış ve farklı izleyiciler arasında Türk kültürünün daha derin bir şekilde algılanmasını sağlamıştır. Türkiye'nin dünyanın ikinci büyük dizi ihracatçısı konumunda olduğu belirtilmektedir (Karakulas, 2019). Devlet destekli kültürel diplomasi çabaları sayesinde Türk toplumunun kültürel özellikleri küresel çapta tanıtılmaya çalışılmış, uluslararası arenada diplomatik açıdan çeşitli avantajlar elde edilmek istenmiştir.

Türk dizilerinin çeşitli bölgelerdeki etkileri üzerine yapılan çalışmalar konunun farklı boyutlarını ortaya koymaktadır:

Balkanlar: Akova (2014), Türk dizilerinin Sırbistan, Karadağ ve Bosna Hersek'teki izleyiciler üzerindeki etkilerini incelemiş. Türk dizilerinin bu bölgelerde inşa edici bir harç görevi üstlenerek Türk ve Balkan kültürleri arasında kültür elçiliği yaptığını ve kültürlerarası iletişimi sağlamlaştırdığını göstermiştir. İzleyicilerde Türk yemekleri, kıyafetleri, gelenekleri ve yaşam biçimi gibi kültürel unsurlara karşı ilgi artışı gözlemlenmiştir. Diziler, Türkçeye olan ilgiyi tetiklemiş, birçok izleyici Türkçe kelimeler öğrenmeye başlamış, hatta Türkçe kurslarına katılmış veya Türkiye'deki eğitim ve turistik seyahatler hakkında bilgi edinmek istemiştir. Türkiye, modernleşmiş fakat geleneksel değerlerini de koruyan bir ülke olarak algılanmıştır. Dizilerdeki giyim tarzları ve modaya uygun kıyafetler, ailevi dayanışma, dostluk ve geleneklere bağlılık temaları ilgi görmüş ve sosyal değerlere dair tartışmaları tetiklemiştir. Türkiye, İstanbul başta olmak üzere dizilerde yer alan mekânlara olan talep yükselerek bir turizm destinasyonu olarak cazip hale gelmiştir. Bu bulgular, Türk dizilerinin Balkanlar'daki kültürel etkilerini ve Türk kültür diplomasisi açısından önemini vurgulamaktadır. Bu etki, dizilerin yumuşak güç aracı olarak stratejik değerini artırmaktadır. Sejfula (2019), Makedonya'daki üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışma, öğrencilerin dizileri belirli bir eleştirel mesafede ve yerli yapım beklentisiyle

izlediğini belirtir. Öğrenciler senaryoları gerçek hayattan uzak bulsa da izlemeye devam etmişlerdir. Dizilerin tercih edilmesinde iki ülke arasındaki kültürel yakınlık ve prodüksiyon kalitesi öne çıkan faktörler olmuştur. Yeğin (2023), Arnavutluk ve Kosova'da tarihi Türk dizilerinin alımlanmasını incelemiş, bu dizilerin Türkiye'nin imajını inşa etme, kültürel bağları güçlendirme ve izleyicilere karşı olumlu bir algı geliştirmeye yönelik bir yumuşak güç aracı olarak ele alındığı belirtmiştir. Dizilerin sosyo-politik ve kültürel değerleri sembolik olarak nasıl sunduğu incelenmiştir. Tarihi dizilerin, izleyicilerin Türk kültürünü daha derinlemesine anlamalarına, Türk toplumuna sempatik bir bakış açısı geliştirmelerine ve bunun sonucunda Türkiye ile daha yakın ilişkiler kurmalarına yol açtığı sonucuna varılmıştır.

Orta Doğu ve Arap Coğrafyası: Akşen (2016), Arap dünyasında Türk dizilerinin popülerliğini ve izlenme sebeplerini ''Gümüş'' dizisi örneği üzerinden analiz etmiştir. Arap izleyicilerin ilgisinin Arap kadınlarının sosyal konumunu iyileştirme arayışı, romantizm ve dramatik senaryolar, İstanbul'un çekici manzaraları ve kültürel yakınlık gibi faktörlere dayandığını göstermiştir. Ayrıca, Türk dizilerinin Arap toplumunda cinsiyetçi söylemlerin dile getirilmesine ve bazı din adamlarının dizilerin izlenmemesi yönünde fetvalar vermesine neden olduğu da tespit edilmiştir. Türk dizilerinin Arap dünyasında kültürel ve sosyal değişimlere yol açtığını ve izleyicilerin farklı bir yaşam tarzını deneyimleme arzusunu yansıttığını ortaya koymuştur. Bakır (2018), Türk dizilerinin Türkiye ile Orta Doğu ülkeleri arasında kültürel etkileşimi artırdığını ve Türkiye'nin yumuşak gücü olarak önemli bir rol oynadığını belirtmiştir. Dizilerin yüksek prodüksiyon kalitesi ve kültürel yakınlık, Orta Doğu izleyicilerinin ilgisini çekmektedir. Ayrıca, Türk dizilerinin popülaritesi, Türkiye'ye yönelik turizm talebini artırmakta, ülkenin uluslararası tanıtımına katkı sağlamaktadır. Itani'nin, (2018) Lübnanlı üniversite öğrencilerini incelediği çalışmada, Lübnan'da Türk dizisi izleme oranlarının diğer Orta Doğu ülkelerine kıyasla önemli ölçüde düşük olduğu gözlemlenmiştir. Bu durumun Lübnan'ın kültürel çeşitliliği ve medya tercihlerindeki farklılıklardan kaynaklanabileceği düşünülmüş ve demografik değişkenlerin izleme alışkanlıkları üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Benrazek 2022'de Cezayir toplumu üzerindeki etkileri incelemiş, Türk dizilerinin Cezayir'de büyük bir popülariteye sahip olduğunu ve izleyicilerin Türkiye'ye dair olumlu izlenimler edinmelerine katkı sağladığını göstermiştir. İzleyiciler, diziler aracılığıyla Türk kültürüne, yaşam tarzına ve değerlerine daha yakın bir anlayış

geliştirmişlerdir. Dizilerin Cezayir'deki izleyicilerin günlük yaşamlarında bazı kültürel değişimlere ve Türkiye'ye yönelik ilgi artışına neden olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, Türk dizilerinin yumuşak güç aracı olarak Türkiye'nin dış politikasında önemli bir rol oynadığını ve kültürel diplomasi stratejilerinin etkinliğini ortaya koymaktadır.

Aslan (2018), Türk dizilerinin Latin Amerika'da geniş bir izleyici kitlesine ulaştığını ve Türkiye'nin kültürel tanıtımında önemli bir rol oynadığını tespit etmiştir. Özellikle Şili'de, Türk dizileri farklı kanallarda yayınlanmakta ve büyük ilgi görmektedir. Bu durum, Türk kültürünün ve yaşam tarzının Latin Amerika'da tanınmasına ve olumlu bir imaj oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca, diziler aracılığıyla Türkçe kelimelerin öğrenilmesi, Türk yemeklerine olan ilginin artması ve hatta çocuklara Türk isimlerinin verilmesi gibi kültürel etkiler de gözlemlenmiştir. Aslan, Türk dizilerinin Latin Amerika pazarında sadece bir eğlence ürünü olarak değil, aynı zamanda Türkiye'nin uluslararası halkla ilişkiler stratejisinin bir parçası olarak da önemli bir işleve sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Mamedova (2020), Türk dizilerinin Rus izleyiciler arasında büyük bir popülerliğe sahip olduğunu belirtmiştir. Bu dizilerin Türkiye'nin kültürel değerlerini, yaşam tarzını ve sosyal yapısını Rus toplumuna aktarmada etkili bir araç olduğunu söylemiştir. Türk dizilerinin Türkiye'nin yumuşak güç stratejisine katkı sağladığı, Rusya'da Türk kültürüne olan ilgiyi artırdığı ve iki ülke arasındaki kültürel etkileşimi güçlendirdiği sonucuna varmıştır.

Safçı (2021), Kosova'daki Türk azınlığın medya tüketim alışkanlıklarını ve medya içeriklerini nasıl algıladıklarını incelemiştir. Bu topluluğun medya içeriklerini alımlama süreçlerinde kültürel kimliklerini koruma ve sürdürme eğiliminde olduklarını göstermektedir. Türkçe yayın yapan medya organları, bu topluluğun kültürel bağlarını güçlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Genel olarak, bu çalışmalar Türk dizilerinin farklı coğrafyalarda Türkiye'nin yumuşak gücü ve kültürel diplomasisi için etkili bir araç olduğunu göstermektedir (Akova, 2014; Akşin, 2016; Aslan, 2018; Bakır, 2018; Sejfula, 2019; Karakulas, 2019; Mamedova, 2020; Benrazek, 2022; Yeğin, 2023). Yüksek prodüksiyon kalitesi, kültürel yakınlık, ilgi çekici senaryolar ve mekânlar bu popülerliğin temel nedenlerindendir (Akşin, 2016; Bakır, 2018; Sejfula, 2019). Diziler, Türk kültürel

unsurlarına (yemek, giyim, gelenekler) ilgiyi artırmakta ve Türkçenin öğrenilmesini teşvik etmektedir (Akova, 2014; Aslan, 2018). Ayrıca, Türkiye'ye yönelik olumlu bir imaj oluşturmaktadır ve turizmi canlandırmaktadır (Aslan, 2018; Bakır, 2018; Mamedova, 2020; Benrazek, 2022; Yeğin,2023). Araştırmalar, konuyu incelemek için ağırlıklı olarak nitel araştırma yöntemleri (derinlemesine görüşmeler, odak grupları, içerik analizi, göstergebilimsel analiz) (Akova, 2014; Aslan, 2018; Sejfula, 2019; Safçı, 2021; Benrazek, 2022; Yeğin, 2023) ve niceliksel yöntemler (anketler, alımlama araştırmaları, kullanım ve doyumlar yaklaşımı) (Akova, 2014; Itani, 2018; Karakulas, 2019) kullanmıştır. Farklı bölgelerdeki alımlama süreçlerinin ve etkilerin çeşitlilik gösterebildiği (örn. Lübnan'daki düşük izlenme oranı) de belirtilmektedir (Itani, 2018). Uluslararası pazarlama süreçlerine dair yapılan çalışmalar ise Türkiye'nin dizi ihracatındaki başarısını ve kullanılan stratejileri ortaya koymaktadır (Karakulas, 2019).

1.5. Türk Dizilerinin İhracatı ve Ekonomi Politiği

Türkiye, dizi ihracatında ilk üç sırayı ABD ve İngiltere ile paylaşmaktadır. İhracatta satış rakamları 600 bin doları bulan diziler bulunmaktadır. Türkiye'nin dizi ihracatı serüveni, 1975 yapımı "Aşk-ı Memnu"nun 1981 yılında Fransa'ya satılmasıyla başlamıştır. 2024 yılında Türk dizilerinin ihracatının 1 milyar doları aşması beklenmektedir. Türkiye'de bir sezonda ortalama 60 dizi yayınlanmaktadır. 2023-2024 sezonunda ekranlarda 57 dizi yayınlanmıştır. MF şirketinin sahibi Fatih Aksoy yayınlanmakta olan Bahar dizisinin henüz 16'ncı bölümde olmasına rağmen şimdiden 50 ülkeye lisanslandığını ifade etmektedir. TİMS&B imzalı Bir Zamanlar Çukurova dizisi gösterildiği ülkelerde gördüğü yoğun ilgi nedeniyle gündüz kuşağından ''Primetime''e kaydırılmıştır. Dizinin satışları ise bölüm başı 400 bin doları aşmaktadır. O3 Medya imzalı ''İstanbullu Gelin'' dizisi ise yoğun ilgi üzerine Arap oyuncularla "Beyrutlu Gelin" olarak çekilmiştir (Gazete Oksijen,2024).

Anadolu Ajansı muhabiri İsa Toprak'ın (2025) haberine göre, Türk dizi sektörü, dünya genelinde önemli bir ihracat kalemi ve kültürel etki aracı olarak öne çıkmaktadır. Sektörün ihracat yelpazesi oldukça geniştir; 150'nin üzerinde ülkeye ulaşmakta, dijital platformlar aracılığıyla ise bu sayı 200'e yaklaşmaktadır. Bu geniş erişim, dünya genelinde tahmini 1 milyar tekil izleyiciye hitap edilmesini sağlamaktadır. Coğrafi dağılıma bakıldığında, Türk dizilerine en yoğun ilgi gösteren bölgelerin başında Orta Doğu ve Latin Amerika gelmekle birlikte, Amerika Birleşik

Devletleri, Avustralya, Avrupa, Doğu Avrupa, Türk Cumhuriyetleri, Asya, Rusya, Afrika, İspanya ve Portekiz gibi geniş bir alanda talep bulunmaktadır.

2023-2024 SEZONUNDA EN ÇOK İHRACAT YAPAN YAPIMCILAR

ŞİRKET / YAPIMCI	TOPLAM İHRACAT (MİLYON $)	YAPIMCININ GELİRİ (MİLYON $)
1. Ay Yapım – Kerem Çatay	45,2	19,2
2. OGM – Onur Güvenatam	34,1	14,4
3. Bozdağ Film – Mehmet Bozdağ	30,3	12,8
4. NTC Medya – Mehmet Yiğit Alp	20,6	8,7
5. Medyapım – Fatih Aksoy	19,6	8,3
6. TİMS&B – Timur Savcı	19,2	8,1
7. NGM Yapım – Nazlı Heptürk	17,5	7,4
8. MF Yapım – Asena Bülbüloğlu	14,8	6,2
9. O3 Medya – Saner Ayar	13,2	5,6
10. Gold Film – Faruk Turgut	13	5,5

Bu liste 2023 – 2024 sezonunda TV'de yayınlanan 57 diziyi kapsıyor.
Dijital platform satışları hesaba katılmamıştır.

METODOLOJİ:

Sıralama, yapımcılardan kanal yöneticilerine ve her kademeden sektör çalışanlarıyla yapılan görüşmeler sonucunda ve muhafazakar bir hesaplamayla oluşturuldu. Yapımcıların geliri, toplam ihracat rakamı içinden dağıtım şirketlerinin ortalama yüzde 15'lik payı, diziyi Türkiye'de yayınlayan televizyon kanalının ortalama yüzde 50'lik payı çıkarılarak hesaplandı. Araştırma, 2023 – 2024 sezonunda TV'de yayınlanan dizilerle Ocak - Ağustos 2024 tarihleri arasında en çok ihracat yapan yapımcıları kapsıyor. Yılın kalan aylarında gerçekleştirilecek satışlar yıl sonu rakamlarını değiştirebilir. Önceki sezondan devam eden dizilerin eski bölüm sayıları ise araştırmaya dahil edilmedi.

Şekil 1. 2023-2024 Sezonunda En Çok İhracat Yapan Yapımcılar.

Kaynak: Gazete Oksijen, (2024).

Kuzey Amerika'da ise özellikle İspanyolca yayın yapan kanallar aracılığıyla izleyici kitlesi mevcuttur. Sektörün gelecekteki önemli hedeflerinden biri, dünyanın en kalabalık ülkesi olan Çin pazarına giriş yapmaktır. Ekonomik boyutu ele alındığında, Türk dizi sektörünün ihracat geliri geçen yıl 500 milyon doları aşmıştır. Bu bağlamda Şekil 1.'de 2023-2024 sezonunda en çok ihracat yapan yapımcılar görülmektedir. Bu sezonda toplam ihracatı 45,2 milyon dolar ile ilk sırayı Ay Yapım – Kerem Çantay

almıştır. Bölüm başı maliyetlerin ortalama 300 bin dolar seviyesinde olduğu belirtilmekte olup, yapımcılar gelirlerini büyük ölçüde yurt dışı satışlarından elde etmektedir. İhracat rakamları ülke ve projeye göre değişmekle birlikte, bölüm başına 100 bin dolardan 300 bin dolara kadar farklılık gösterebilmektedir. (Anadolu Ajansı, 2025).

Yüksek bölüm sayısı ve geniş satış ağı nedeniyle ‘‘Muhteşem Yüzyıl’’ ve ‘‘Yasak Elma’’ gibi dizilerin en yüksek gelir getiren yapımlar arasında yer aldığını düşündürmektedir. İçerik türü açısından, kadın hikayelerinin erkek hikayelerine kıyasla yurt dışı satışlarda daha başarılı olduğu ifade edilmiştir (Anadolu Ajansı, 2025).

Dijital platformlar da sektörün küresel erişiminde kritik bir rol oynamaktadır. Örneğin, Netflix verilerine göre, 2021’den bu yana 47 Türk içeriği Haftalık Global Top 10 listelerinde yer almış, 92 ülkede en çok izlenenler arasına girerek 4 yılda 184 hafta boyunca ülkelerin en iyi 10 içeriği içinde bulunmuştur (Anadolu Ajansı, 2025).

Türk dizilerinin küresel başarısının altında yatan etkenler arasında, daha çok ‘‘olayların insanlar üzerindeki etkileri’’ ve ‘‘duyguların’’ öne çıkması, aile ortamında rahatlıkla izlenebilir içerikler sunması, kadim hikayeleri işlemesi, çekim kalitesinin yüksekliği ve hızlı içerik üretebilme kabiliyeti sayılmaktadır. Yurt dışındaki izleyicilerin genellikle en başarılı Türk dizilerini izlemesi, Türk dizilerine yönelik algının oldukça yüksek olmasına yol açmıştır. Sektörün Türkiye ekonomisine katkıları ihracat geliri ile sınırlı kalmamaktadır. Türk dizileri, Türkiye’nin yurt dışı tanıtımına ve turizmine de önemli katkılar sağlamaktadır. Dizilerin çekildiği mekanlara olan ilgi, ülke tanıtım stantlarında bilgi edinme talebini artırmakta ve ziyaretçi çekme fırsatları sunmaktadır. İstanbul'un dünyanın en fazla turist çeken şehirlerinden biri olmasında Türk dizilerinin önemli bir payı olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca, dizi popülerliğinin Türk üniversitelerine, hastanelerine ve genel olarak Türk mallarına yönelik olumlu bir algı oluşturduğu belirtilmiştir. Yapımcı ve senarist Mehmet Bozdağ’ın örnek olarak verdiği Bozdağ Film Platoları' nın ziyarete açılmasıyla 50 bini aşkın turistin ağırlandığı ve yıllık 1 milyon ziyaretçi hedeflendiği bilgisi, dizi mekanlarının turistik potansiyelini göstermektedir. Bu faaliyetlerin yiyecek-içecek sektöründen turizme kadar birçok sektöre dolaylı katkı sağladığı ifade edilmiştir. Türk dizilerinin küresel alanda ABD dizilerinin yaygınlığını büyük ölçüde geride bıraktığı, bu durumun Türkiye ile ilgili Batı medyasında zaman zaman çıkan olumsuz haberleri boşa çıkardığı ve Türkiye’nin

kendi anlatısını dünyaya yaymasına imkân tanıdığı değerlendirilmektedir. Salgın döneminde dahi üretime devam edilebilmesi, sektörün dünya pazarındaki konumunu daha da güçlendirmiştir. Sektör temsilcileri, sektörün gelişimi adına devlet öncülüğünde birliğin sağlanmasının önemine dikkat çekmektedir (Anadolu Ajansı, 2025).

1.6. Teşkilat Dizisinin İhracatı

TRT 1 ekranlarında 2021 yılında yayınlanmaya başlayan ve kısa sürede geniş bir izleyici kitlesine ulaşan Teşkilat Dizisi hem içerik hem de temsiliyet bakımından dikkat çekici bir örnek teşkil etmektedir. Dizi, sadece Türkiye'de değil, uluslararası pazarlarda da ilgi görmüş ve ihracat başarısı elde etmiştir. Tablo 1.'de Teşkilat Dizisi'nin yayınlandığından beri ihraç edildiği ülkeler ve toplam ihracat görülmektedir. Yapım şirketi TİMS&B Productionın aldığı toplam 287.970 USD artı 91.000 EUR iken TRT'de aynı tutarı almaktadır. Dolayısı ile Teşkilat Dizisi'nin yayınlandığından bu yana toplam ihracatı 575.940 USD artı 182.000 EUR olmaktadır.

Tablo 1. Teşkilat Dizisinin İhracatı. (Sadece yapım şirketi TİMS&B'nin aldığı tutar.)

YIL	ÜLKE	PARA BİRİMİ	BÖLÜM BAŞI	TOPLAM
2021	KAZAKİSTAN	USD	1.880,00	32.930
2021	İSRAİL	USD	900,00	16.050
2021	AZARBEYCAN	USD	450,00	26.100
2022	KATAR	USD	5.000,00	131.240
2023	BOSNA HERSEK	EUR	700,00	91.000
2023	GÜRCİSTAN	USD	800,00	14.250
2021 ve 2023	İNGİLTERE	USD		35.500
2025	ÇİN	USD	1.050,00	22.900

Kaynak: (TİMS&B Production)

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'NİN JEOPOLİTİK ÖNEMİ VE YUMUŞAK GÜÇ UNSURU OLARAK TEŞKİLAT DİZİSİNİN İNCELENMESİ

2.1. Türkiye'nin Jeopolitik Önemi ve Dizi-Filmlere Jeopolitik Mesajların Yerleştirilmesi

Jeopolitik, coğrafyanın politikalar üzerindeki etkilerini inceleyerek bireylerin, devletlerin ve uluslararası sistemin nasıl şekillendiğini anlamamızı sağlar. Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle stratejik bir jeopolitik öneme sahiptir. Asya ile Avrupa arasında bir köprü vazifesi görmesi; ticaret yollarının kesişim noktasında olmasını sağlar. Bu da kültürel etkileşimlerin artmasına yardımcı olur. Türkiye, enerji kaynaklarının ve enerji iletim hatlarının önemli bir merkezidir. Azerbaycan, Orta Asya ve Rusya gibi ülkelerden gelen doğal gaz ve petrol boru hatları Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşınmaktadır. Türkiye, NATO üyesidir ve bu bağlamda Batı ile Doğu arasındaki güvenlik dengelerinde önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle Orta Doğu ve Kafkasya gibi istikrarsız bölgelerdeki güvenlik meselelerinde etkili bir aktör konumundadır. Türkiye hem İslam dünyası hem de Batı ile tarihi ve kültürel bağlara sahiptir. Bu durum, Türkiye'nin diplomatik ilişkilerde daha geniş bir etki alanına sahip olmasını sağlar. Bu nedenlerle, Türkiye'nin jeopolitik önemi hem bölgesel hem de küresel düzeyde belirgin bir şekilde hissedilmektedir (İlter, 2018).

Medya; jeopolitik gerçeklikleri şekillendirme gücüne sahiptir ve bu, ülkelerin siyasi, ekonomik ve kültürel üstünlük arayışlarında önemli bir rol oynar. Uluslararası medya, farklı kültürel bakış açılarına dayalı jeopolitik perspektifler oluşturarak küresel düzeyde etki yapar. Bu bağlamda, medyanın jeopolitiği, dünya genelinde bilginin ve haberlerin nasıl yayıldığını ve hangi ülkelerin bu süreçte öne çıktığını gösterir bu sebeple devletler, uluslararası medya aracılığıyla yumuşak güçlerini artırarak ve dünya kamuoyunu etkileyerek uluslararası medyaya büyük önem vermektedir (Nye, 2004). Uluslararası medya kuruluşları ise merkezi ülkelerin gücünden faydalanarak kendi aralarında bir hiyerarşi oluştururlar. Bu hiyerarşi, jeopolitiği nasıl şekillendirdiklerini ve hangi ülke medyasının öne çıktığını belirler, dolayısıyla medyanın jeopolitik rolünü açıklar. Medyanın jeopolitiği, haberlerin, bilgilerin ve kurgulanmış gerçekliğin dünyaya nasıl yayıldığına dair önemli ipuçları sunar (Eyigün, 2020).

Örneğin ekonomik olarak güçlenen film stüdyoları, Amerikan sinema endüstrisinin merkezi Hollywood veya Hindistan'ın film endüstrisi olan Bollywood gibi, izleyici kitlesinin algısını önemli ölçüde şekillendirir. Bu filmlerde belirli mekanlar ve bu mekanlarla ilişkilendirilen kavramlar ortaya çıkar. Filmler aracılığıyla farklı kültürler tanıtılabilir, propagandalar yapılabilir veya toplumların yaşam tarzlarına yönelik tutumlar geliştirilebilir. Medya, sadece filmler üzerinden değil aynı zamanda diziler, komedi programları, uluslararası dergiler (örneğin National Geographic, Time gibi) ve yerel/ulusal gazeteler aracılığıyla da etkisini sürdürmektedir (Özgen ve Güngördü, 2019).

ABD, sinema ve televizyon yapımlarını yumuşak güç aracı olarak en etkili biçimde kullanan ülkedir. Her ABD yapımı film veya dizi, adeta Amerikan kültürünün bir elçisi olarak kabul edilir. Bu yapımlar aracılığıyla, izleyicilerin algısı doğrudan, dolaylı veya sübliminal mesajlarla şekillendirilir. Hollywood yapımlarında ABD'nin jeopolitik hedeflerine dikkat edildiği ve Amerikan dış politikasının gerçekmiş gibi sunulduğu bilinmektedir. Örneğin, 11 Eylül saldırıları sonrasında, ABD politikasını belirleyen siyasetçilerle film yapımcıları bir araya gelerek, ABD'nin sarsılan imajını nasıl düzeltebilecekleri, Amerikan halkını uygulanacak politikalara nasıl ikna edecekleri ve ABD'nin siyasi, askeri operasyonlarının nasıl meşru hale getirileceği konusunda politikalar geliştirilmiştir (Power & Crampton, 2005).

Coğrafi konumlar ve/veya coğrafi çerçevelemeler, sahneleme eylemlerinin sadece pasif bir perde arkası olmadığını gösterir. İnsanların mekânlarda nasıl tasvir edildiği, filmlerde kullanılan olay yerlerinin ve film görüntülerinin rolü, anlatıların mekânlarla insanlar arasındaki ilişkiyi derinleştirmesine yardımcı olur. Bu bağlamda, filmler coğrafi mekânları ve insan etkileşimlerini anlamamızı sağlayarak kültürel, sosyal ve politik bağlamlarda önemli bir işlev üstlenir (Dodds, 2005, s. 268).

2.1.1. Teşkilat Dizisindeki Jeopolitik Mesajlar

Teşkilat dizisi, **Türkiye'nin jeopolitik önemini ve resmi politikalarını vurgulayan güçlü mesajlar içeren bir yapım** olarak öne çıkmaktadır. Dizi, Türkiye'nin iç ve dış politikalarının, terörle mücadele, MİT'in etkinliği gibi konularla ilişkili olarak, resmi söylemlerle paralellik gösteren bir üslupla işlenmektedir. Özellikle MİT'in ''Kale'' olarak adlandırılan binası, dizinin her bölümünde sürekli vurgulanarak, ön plana çıkarılmaktadır. Dizi, Türkiye'nin Ortadoğu'daki rolünü

güçlendiren ve Türkiye'yi bir oyun kurucu konumuna yerleştiren mesajlar vermektedir. İzleyicilere, Türkiye'nin artık bir piyon olmadığını, dünya sahnesinde güçlü bir aktör olduğunu hissettiren anlatımlar, milli duyguları harekete geçirerek izleyicilerde bir gurur duygusu oluşturmak üzere tasarlanmıştır (Yavuz, 2024).

Teşkilat dizisi, popüler jeopolitik perspektiften bakıldığında, Türkiye'nin jeopolitiğini yansıtan unsurlar barındırmakta ve bu bağlamda, jeopolitik kodların ve sembollerin yerleştirildiği bir medya ürünü olarak işlev görmektedir. Türk kimliğinin öne çıktığı, Batılılar ve diğer grupların ''öteki'' olarak tanıtıldığı bileşenler de dizide önemli bir yer tutar. **Teşkilat dizisi, jeopolitik kodların ve sembollerin yoğun olarak yerleştirildiği, Türkiye'nin iç ve dış politikalarıyla ilgili jeopolitik söylemlerinin güçlendirilmeye ve meşrulaştırılmaya çalışıldığı** bir dizi olarak tanımlanmaktadır.

Dizide, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin resmi Ortadoğu politikası, terörle mücadele politikaları, devlete yönelik tehditler, MİT'in aktifliği ve başarısı gibi konuların resmi söylemlerle benzer şekilde işlendiği görülmektedir. MİT binası ''Kale'' olarak adlandırılmakta, operasyonların buradan yönetildiği gösterilmekte ve MİT'in önemi vurgulanmaktadır. Stratejik öneme sahip saldırılar ve bölgesel kalkınma projeleri de jeopolitik mesajlar olarak sunulmaktadır. Dizide, Türkiye'nin gücüne yönelik söylemlerin izleyicileri gururlandırdığı, milli duyguları harekete geçirdiği ve Türkiye'nin gücünü dünyaya duyurduğu düşünülmektedir. Teşkilat dizisinin, izleyicilerde güçlü Türkiye algısının yaratılmasına yönelik bir çaba içinde olduğu görülmektedir. Bu dizide Türkiye'nin güçlendiği, artık piyon olmadığı, oyun kurucu pozisyonunda olduğu vurgusu yapılmaktadır. Bu güçlü imaj, savunma sanayi, askeri güç, MİT'in gücü, başarılı diplomasi gibi unsurlarla desteklenmektedir. Kimlik temsilleri dizide önemli bir yer tutmakta, ''Türk kimliği'' ''biz'' olarak sunulurken, Batılılar ve bazı Ortadoğulular ''öteki'' olarak gösterilmektedir. Ayrıca, adalet, vatanseverlik gibi kavramlar da dizide işlenmektedir.

Mekân temsilleri de dizide yer almakta olup, mimari, güç, savaş-çatışma, soykırım bölgeleri, dünyadaki Türkler, terör toplantıları ve huzur-refah gibi kategorilerde değerlendirilmektedir. Terör örgütlerinin Avrupa'da toplantı yaptığı gibi mekân temsilleri de bulunmaktadır.Türkiye'nin jeopolitik önemi, dizide de değinilen coğrafi konum (Ortadoğu'ya yakınlık, Boğazlar) ve yer altı/yer üstü kaynakları gibi unsurlarla ilişkilidir. Kaynaklar, Türkiye'nin stratejik konumu, tarihi ve kültürel mirası ile doğal güzelliklerinin önemli kamu diplomasisi ve yumuşak güç kaynakları

olduğunu belirtmektedir. Yumuşak gücün temel kaynakları kültür, siyasi değerler ve dış politikalardır. Medya, bu kaynakların kullanılmasında etkili bir araçtır.

Türkiye'nin jeopolitik konumundan kaynaklanan risklerin, Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana sürekli var olduğu da ifade edilmiştir. Ancak dizide Türkiye, ''eski'' Türkiye'nin aksine, güçlü ve oyun kuran bir ülke olarak tasvir edilmektedir.

Türkiye'nin dış politikasındaki zihniyet değişimi ve jeopolitik algıdaki farklılaşma, fiziki mesafeye rağmen Afrika, Asya-Pasifik, Latin Amerika gibi bölgelerin Türkiye'ye yakınlaşmasını sağlamıştır. Dış dünya ile etkileşim ve tecrübe aktarımı Türk diplomasisinde dönüşümü başlatmıştır. Sivil toplum kuruluşlarının insani ve doğal afet diplomasisi de Türk dış politikasına katkıda bulunmaktadır. Eğitim, refah ve dış temasın artmasıyla toplumun kendine güveni artması sağlandı (Aras, 2018).

2.1.2. Teşkilat Dizisi'nin künyesi

Dizi Filmin Adı: Teşkilat

Format: Televizyon Dizisi

Türü: İstihbarat, Aksiyon, Dram

Yönetmen: Yağız Alp Akaydın (1-4) Hakan Kırvavaç (5-14) Burak Arlıel (15-)

Görüntü yönetmen: Aras Demiray, Cihan YEŞİLTARLA

Yapımcı: Timur Savcı, Burak Sağyaşar

Yapım Şirketi: Tims&B Productions

Senarist: Gözde YILMAZ, Lokman MARAL, Koray YELTEKİN, Halil TEKEŞ, Oltan BARAN, Ahmet TUĞRUL

Birinci Sezon Oyuncu Kadrosu:

Çağlar ERTUĞRUL (Serdar), Deniz BAYSAL YURTCU (Zehra), Mesut AKUSTA (Mete Yücesoy), Ezgi EYÜBOĞLU(Ceren), Tuncer SALMAN (Hakkı Dayı), Ezgi ŞENLER (Pınar), Mehmet USTA (Fadi Zayed), Nihat ALTINKAYA (Hulki), Serdar YEĞİN (Uzay), Azra BÖLEK(LEYAL), Ahmet Uğur SAY (Gürcan), Ahmet UTLU (Şef), Yavuz BİNGÖL (Adem Seyhan), Turgut TUNÇALP (Halit Başkan) Mert KARABULUT (Kemal- Zehra'nın Eşi), Feray DARICI (Ebru- Uzay'ın Eşi), Pervin ÜNALP (Türkan- Hulki'nin annesi),

Açılış Müziği: Teşkilat Jenerik

Bitiş Müziği: Teşkilat Jenerik

Besteci: Atakan Ilgazdağ

Ülke : Türkiye

Dili : Türkçe

Sezon sayısı : 5

Bölüm sayısı : 142-?

Dizide Geçen Ana Mekanlar: Ankara, İstanbul, Tokat, Kocaeli, Eskişehir, Bosna Hersek

Gösterim süresi :135 dakika

Yayınlanmaya Başladığı Tarih: 7 Mart 2021

Yayınlandığı Kanal: TRT1

Yayın Tarihi: Pazar - 20. 00

2.1.3. Türkiye yüzyılı vizyonu

"Türkiye Yüzyılı" kavramı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 28 Ekim 2022'de kamuoyuna tanıtılan bir vizyon belgesiyle duyurulmuştur. Türkiye'nin ikinci yüzyılında daha bağımsız, güçlü ve etkili bir aktör olarak varlık göstermesi amacına dayanmaktadır. "Türkiye Yüzyılı" vizyonunu siyasi gündemin merkezine yerleştirmiştir. Bu açıklama, yalnızca siyasi bir hedef beyanı değil, aynı zamanda Türkiye'nin gelecekteki jeopolitik konumlandırmasına ilişkin resmi bir yönelim bildirimidir. "Türkiye Yüzyılı" vizyonunun "Sürdürülebilirliğin Yüzyılı" olarak sunulması, çevresel, sosyal ve ekonomik alanlarda sürdürülebilirliğe dayalı bir kalkınma anlatısını beraberinde getirmektedir. Bu tür bir söylem, yalnızca kalkınma hedeflerinin teknik boyutlarını değil, aynı zamanda kamuoyunun duygusal ve değer temelli beklentilerini de içerir. Böylece, Türkiye'nin resmi jeopolitik söylemi, geniş kitlelerin duygusal aidiyetini tesis etmeyi amaçlayan popüler jeopolitik stratejilerle desteklenmekte; milli birlik, teknolojik atılım ve tarihi misyon gibi temalar üzerinden güçlendirilmektedir. Dolayısıyla "Türkiye Yüzyılı", sadece bir kalkınma stratejisi değil, aynı zamanda jeopolitik bir anlatı inşası olarak değerlendirilmelidir. Bu da Türkiye'nin bölgesel ve küresel düzeydeki konumunu yeniden tanımlama iddiası

taşırken; toplumsal düzeyde de bir mobilizasyon ve meşruiyet üretme aracına dönüşmektedir.

Teşkilat Dizisi'nde ilk 14 bölümde ''Türkiye Yüzyılı'' terimi direkt kullanmasa da Türkiye'nin tam bağımsız bir ülke olarak kendi kaderini tayin etme, Türk devletleriyle iş birliği yaparak bölgesel ve küresel bir güç olma, geçmişteki zorluklara karşı direnme ve gelecekteki varlığını güvence altına alma gibi, bu tür bir vizyonla uyumlu güçlü ulusal hedefleri ve kavramları sıkça dile getirmektedir.

2.1.4. Türkiye'nin Terörle Mücadele Politikası

Teşkilat Dizisi, terörü Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana süregelen, devletin varoluşunu tehdit eden yapısal bir problem olarak ele almaktadır. Ülkenin geçmişte ''bölündüğü, parçalandığı, yok edilmeye çalışıldığı'' ve ne zaman güçlenmeye kalksa ''darbeler, suikastlar, terör ve ekonomik savaş'' gibi tehditlerle karşılaştığı ifade edilmektedir.[1] Terörün siviller ve güvenlik güçleri üzerindeki yıkıcı etkisini (mühendislerin şehit edilmesi, ailelerin acısı, bireysel travmalar) somut örneklerle göstermektedir. Devletin, terör mağdurlarına karşı sorumluluğu vurgulanır.

Dizide terör eylemlerinin tekil veya yerel olmadığı, arkasında ''Şirket'' gibi gizli küresel yapılar ve çeşitli uluslararası aktörlerin (Arap iş adamları, İsrailliler, Yunanlar, Fransızlar, Alman politikacılar vb.) bulunduğu anlatılmaktadır. Bu koalisyonun temel amacı, Türkiye'yi ''köşeye sıkıştırmak'', bölgesel ve küresel etkisini sınırlamak, uluslararası arenada aleyhine kararlar alınmasını sağlamak (örn. silah ambargosu ve itibarını sarsmaktır. Mücadele, yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda bot ve troll hesaplar, medya manipülasyonu gibi siber ve psikolojik savaş boyutlarını da içermektedir.

Mücadelenin ana yükünü, ''ölü gözüken'' ve kimlikleri gizli tutulan ''özel bir ekip'' üstlenmektedir. Bu ekip, yurtiçinde ve yurtdışında (örn. Almanya, Suriye) proaktif ve reaktif operasyonlar yürütmektedir. Bu operasyonlar, istihbarat toplama, takip, sızma, sorgulama ve doğrudan eylemi kapsamaktadır. Ekip, ''devlet sırrını'' taşımanın getirdiği kişisel fedakarlıkları yaşamaktadır.

Türkiye'nin savunma sanayiindeki yerli ve milli başarıları, özellikle İnsansız Hava Araçlarının (SİHA) ve KORAL gibi mobil elektronik harp sistemlerinin, terörle

[1] 1.Bölüm114:50 – 1:50:28dk.

mücadelede kritik bir güç çarpanı olarak sunulmaktadır. Bu tür teknolojiler, hava hakimiyeti oluşturmada ve düşmanın hareketini kısıtlamada etkilidir. Düşmanların bu teknolojileri etkisiz hale getirmeye çalışmaları, bu alandaki başarının uluslararası tehdit algısını artırdığını göstermektedir. Siber güvenlik ve analiz birimi (Uzay, Gürcan), bilgi toplama, analiz ve siber saldırılara karşı etkili olmaktadır.

Dizi, Türk Devleti'nin terörle mücadeledeki sarsılmaz kararlılığını vurgulamaktadır. Müsteşar'ın ifadelerinde görüldüğü gibi, ‘‘geri adım atmak yok’’, ‘‘Devletimiz her türlü yetkiyi ve imkânı bize verecek’’ ve mücadele ‘‘ucu savaşa gitse bile’’ devam edecektir.[2] Yakalanan düşmanların ‘‘Türk Adaletine teslim edilmesi’’ ve cezalarını ‘‘Türk cezaevlerinde çekmeleri’’ talebi, ulusal egemenlik haklarının ve bağımsız yargının altını çizmektedir. Devlet güvenliğinin her şeyin üstünde tutulduğu (kendi oğluna bile acımayan Mete örneğiyle) ülkenin güvenliği söz konusu olduğunda taviz verilmediği ima edilmektedir.

Teşkilat dizisi, Türkiye’nin terörle mücadelesini, kökleri geçmişten gelen, uluslararası aktörlerin desteklediği, çok yönlü ve ağır bedelleri olan bir varoluş mücadelesi olarak betimlenmektedir. Gizli operasyonlar, ileri teknoloji kullanımı ve güçlü bir devlet anlayışıyla yürütülmekte olan bu mücadele, vatan, bayrak ve millet gibi milli değerler üzerinden sağlam bir motivasyonla devam etmektedir.

2.1.5. Teşkilat Dizisi ve Türk Savunma Sanayisinin Diziye Yansıması

Teşkilat Dizisi’nin ilk 14 bölümde Türk savunma sanayiinin yansıması, ülkenin terörle mücadelesi ve ulusal güvenliği bağlamında kritik bir unsur olarak ele alınmaktadır. Bu yansıma, çeşitli teknolojik kapasitelerin ve bunların stratejik öneminin vurgulanmasıyla somutlaşır. Yerli ve Milli Teknolojinin Sembolik Değeri; dizide, Türk savunma sanayiinin ürettiği teknolojik araçlar, sadece askeri teçhizat olmanın ötesinde, ulusal gururun ve devletin bağımsızlığının sembolleri olarak sunulur. Özellikle SİHA, ‘‘Türkiye’nin gururu’’[3] olarak tanımlanmakta ve geliştirilmesinde ‘‘yerli ve milli motor’’ kullanımına yapılan vurgu, bu alandaki kendi kendine yeterliliğin önemini belirtmektedir. Bu, savunma sanayiinin, uluslararası alanda Türkiye'nin duruşunu güçlendiren bir faktör olarak gösterildiğini düşündürmektedir. Operasyonel kapasitenin artırılması; savunma sanayii ürünleri,

[2] 1.Bölüm 1:15:04 – 1:15:26 dk.
[3] 1.Bölüm 56:37dk.

terörle mücadele operasyonlarının etkinliğini ve menzilini artıran temel unsurlardır. SİHA'ların kullanımı, ''bölgedeki hava hakimiyeti'' sağlamanın ve düşmanın hareket kabiliyetini sınırlamanın aracı olarak gösterilir. Serdar'ın ''SİHA'larımız kuş uçurtmayacak Hakkı Dayı. Bir daha da bu topraklardan şehit cenazesi çıkmayacak inşallah''[4] ifadesi, bu teknolojilerin doğrudan can kaybını önleme ve operasyonel başarıyı garanti etme potansiyeline işaret eder. KORAL gibi elektronik harp sistemlerinin de hava hakimiyeti için kritik olduğu belirtilir. Düşmanların bu sistemlerin kurulumunu engellemeye çalışması, onların stratejik önemini teyit eder. Düşmanın hedefi olması; Türk savunma sanayiinin başarıları, hasımları tarafından doğrudan bir tehdit olarak algılanır ve bu teknolojileri etkisiz hale getirme veya ele geçirme operasyonları dizinin önemli bir çatışma unsurudur. ''SİHA'ların güvenlik protokolü'' gibi bilgilerin düşmanlar tarafından ele geçirilmeye çalışılması, Türkiye'nin bu alandaki ilerlemesinin uluslararası alanda rahatsızlık oluşturduğunun göstergesidir. ''Türk SİHA'larının birer uçurtmaya dönüştüğünü görmek'' ifadesi, [5]düşmanın bu teknolojik üstünlüğü ele geçirme arzusunu ifade etmektedir. Mücadeledeki insan kaybı ve fedakârlık; yerli savunma sanayii projelerinde görev alan mühendislerin terör saldırılarında hedef olması, bu alandaki gelişimin bedelli bir süreç olduğunu göstermektedir. ''Gencecik evlatlarımız, okuttuğumuz, yemeyip yedirdiğimiz, içmeyip içirdiğimiz evlatlarımızı ebediyete uğurlamanın hüznü ve kederi içindeyiz'' şeklindeki acı ifadeler, teknolojik kapasitenin artırılmasının ardındaki insani maliyeti vurgular. Siber kapasiteler; savunma sanayiinin doğrudan üretimi olmasa da siber alanındaki teknolojik yetenekler (Uzay ve Gürcan'ın çalışmaları), çok boyutlu mücadelenin bir parçasıdır. Bot hesapların, troll aktivitelerin ve şifreli iletişimlerin tespit edilip analiz edilmesi, modern savaşın siber ve bilgi tabanlı boyutunu yansıtır ve bu alandaki teknik yetkinliğin mücadelenin ayrılmaz bir parçası olduğunu belirtir.

Kısacası, Teşkilat Dizisi, Türk savunma sanayiini terörle mücadelede temel bir güç çarpanı, ulusal egemenliğin ve kararlılığın sembolü ve hasımların hedef aldığı stratejik bir alan olarak konumlandırmaktadır. Dizide bu kapasiteler, devletin varoluşsal mücadelesinin teknolojik boyutu olarak işlenmekte ve mücadelenin sadece

[4] 10.Bölüm 34.02.dk.
[5] 3.Bölüm 53:54.dk

sahada değil, aynı zamanda teknoloji geliştirme ve siber alanda da verildiği gösterilmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın Metodolojisi

Araştırmada, nitel içerik analizi yöntemi kullanılacaktır. Bu doğrultuda, araştırmada ele alınan örneklem dahilindeki "Teşkilat" dizisi birinci sezonu oluşturan 14 bölümünün senaryolarında yer alan Yumuşak Güç unsurlarına nitel içerik araştırması yöntemi uygulanacaktır.

İçerik analizi, iletişim içeriğinin, önceden belirlenmiş kategoriler bağlamında sistematik bir şekilde yapılmasını sağlayan bir araştırma yöntemidir. Gazete haberleri, televizyon haber ve filmleri, radyo programları, sinema filmleri gibi metinsel, görsel, işitsel her türlü içerik ve belge içerik araştırma tekniğiyle çözümlenebilir. Fakat içerik araştırması, içeriklerin üretilişi ve izleyicilere etkisi konusunda bilgi edinmeye yardım etmez (Geray, 2017: 145-146). İçerik analizi, medya metinlerinin çözümlenmesinde kullanılır. Max Weber 1910'da gazetelerde politik ve sosyal olayların nasıl yer aldığını belirlemek için, içerik analizi yapmayı kullanmayı önermiştir. 1940'larda, düşmanla ilgili bilgi almak için radyodaki müzik ve haberlere içerik analizi yapılmıştır. 1950'lerden sonra, medyada temsil ve medyanın etkilerini araştırırken içerik analizi kullanılmıştır (Geray, 2017: 146).

İçerik analizi, nicel ve nitel içerik analizi olarak iki gruba ayrılır. Geçmişte daha çok nicel içerik analizini kullanmıştır. Ancak nitel içerik analizini kullanılabilmektedir (Geray, 2017, s.146-147, 168). Nicel içerik analizinde, araştırma kapsamında oluşturulan kategorilere ilişkin sayısal veri verilir. Örneğin, analiz edilen metinde "yumuşak güç" kelimesinin kaç defa geçtiği gibi (İrvan, 2000, s.74-77). Nitel içerik analizinde, örtük ve yan anlamların veya satır aralarının çok daha fazla okunması gerekir (Geray, 2017: 147). Nitel araştırmalarda çok kesin sınırlar ve kalıplar yoktur. Araştırmacının bilgisine ve yaratıcılığına dayanır (Punch, 2016, s.188). Sosyal bilimlerde farklı biçim ve yaklaşımlarla çözümleme uygulamak mümkündür (Keat ve Urry, 2016, s.194-196).

İçerik analizi yöntemi, iletişim araştırmalarında; bireylerin ya da grupların medyada nasıl temsil edildiğini ortaya koymak, medya politikalarını incelemek, medya metinleriyle gerçek dünya arasında karşılaştırmalar yapmak ve içeriklerin

kime, neye, nasıl yer verdiğini belirlemek amacıyla kullanılır. Bu yöntemin temel amacı, medya içeriklerinin etkilerini anlayabilmek için öncelikle söz konusu metni sistemli bir biçimde çözümlemektir. (akt. Geray, 2017, s.147-148). İçerik analizi yaparken önce çözümleme birimleri belirlenir, sonra bu birimlerle ilgili daha çok ayrıntı içeren kategoriler oluşturulabilir. Çözümleme birimleri dilsel ve dilsel olmayan birimler olarak iki gruba ayrılabilir. Dilsel birimler, kelimeler, cümleler veya paragraflardan; dilsel olmayan birimler, belgelerin tamamını, bir bölümünü veya belli bölümlerini ve karakterleri içerir (Geray, 2017, s.148-150).

3.2. İçerik Analizi Vakası Olarak Teşkilat Dizisi

Bu çalışma, ‘‘Teşkilat’’ dizisinde yer alan yumuşak güç unsurlarını ortaya koymak amacıyla nitel araştırma desenine dayalı olarak yürütülmüştür. Bu bağlamda, araştırmada nitel içerik analizi yöntemi tercih edilmiştir. Nitel içerik analizi, sözlü, yazılı ya da görsel materyallerin sistematik ve yorumlayıcı biçimde çözümlenmesine imkân tanıyan, metinlerin altında yatan anlamları ortaya çıkaran bir tekniktir (Krippendorff, 2013). Bu yöntem, yalnızca verilerin sıklığını değil, aynı zamanda metin içerisindeki tematik örüntüleri, söylem yapılarını ve sembolik anlatıları da dikkate alarak daha derinlikli bir analiz sunar (Mayring, 2014).

Araştırma konusu olan ‘‘Teşkilat’’ dizisi, Türkiye’nin güvenlik, dış politika ve ulusal değerler bağlamındaki söylemini dramatik bir anlatıyla sunan bir televizyon yapımıdır. Kurgusal bir yapım olmasına rağmen, dizideki karakterler, olay örgüsü, mekânlar ve söylemler, devletin uluslararası alandaki konumlanışı ve stratejik iletişim yaklaşımları ile doğrudan alakalıdır. Medya içerikleri, özellikle televizyon dizileri, ulusal kimliğin yeniden inşasında ve kamuoyunun yönlendirilmesinde etkili araçlar olduğundan, bu tür ürünlerin içerik analizine tabi tutulması sosyal bilimlerde sıkça başvurulan bir yaklaşımdır (Hall, 1997). Bu tezde Teşkilat dizisinin birinci sezonu ve bu sezonda yayınlanan 14 bölümü üzerinden gerçekleştirilen içerik analizi ile Türkiye’nin yumuşak güç unsurlarının nasıl temsil edildiği, hangi değerler aracılığıyla temsil edildiği ve hedef kitleye nasıl sunulduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. İçerik analizinin sağladığı sistematik çerçeve, dizide tekrarlayan temaların, ulusal ve kültürel değer vurgularının, kahramanlık anlatılarının ve diplomatik stratejilerin yapısını bozmadan çözümlenmesine imkân tanımaktadır. Bu nedenle içerik analizi, araştırmanın amacı ve kapsamı ile uyumlu, işlevsel ve güvenilir bir yöntem olarak seçilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Teşkilat Dizisi 1. Sezon

4.1.1. Sinopsis

Sinopsis, dizi senaristinden alınmıştır;

‘‘Ülkenin yetiştirdiği en iyi istihbaratçılardan biri olan Serdar, 3 yıl önce şehit edilen köy öğretmeninin intikamı için Suriye’de bir kasabadadır. Bu üç yıl boyunca öğretmenin ölümünden sorumlu olan herkesten intikam alınmıştır. Olayın azmettiricisi olan 27. ve son kişi ise bu kasabadadır.’’

‘‘Serdar, Özel Operasyonlar Başkanlığıyla irtibatlı bir şekilde operasyonu yürütür. Operasyonun tüm koordinasyonunu ise Zehra üstlenir. İHA-SİHA ve Özel Kuvvetlerin eşzamanlı operasyonuyla hedef ele geçirilir. Operasyon sonrası Türkiye’ye dönen Serdar hem patronu hem de manevi babası olan Mete Başkan’la birlikte 27. hedefin üzerine de çarpıyı atar. Böylece 3 yıl önce şehit edilen öğretmenin intikamı alınmış olur.’’

‘‘Türkiye’nin bölgede güçlenmesi ve birbirinden başarılı sınır ötesi operasyonlara imza atması, Türkiye düşmanlarının planlarını ciddi şekilde bozar. Suriye’de gerçekleştirilen son operasyona bir misilleme yapmak ve Türkiye’ye gözdağı vermek amacıyla ŞİRKET isimli gizli bir oluşum tarafından bir saldırı planlanır. Ve bu iş için Zayed Fadi görevlendirilir. Küresel güçlerle yakın temas halinde olan Zayed Fadi, Pascal isimli Fransız gizli bir ajanla çalışır. Bu ajanın hedefinde, sınır dışı operasyonlarda adeta destan yazan İHA ve SİHA merkezi vardır.’’

‘‘Eş zamanlı olarak ödül almaya giden mühendislere ve merkeze gizli bir operasyon düzenleyen Pascal, SİHA merkezindeki önemli bilgileri çalarak kayıplara karışır. Türkiye Cumhuriyeti, derin üzüntüye sebep olan bu olayın faillerini bulmaya kararlıdır. Görev teşkilatın en kıdemli isimlerinden Mete Başkan’a verilir.’’

‘‘Mete Başkan, İstihbarat Teşkilatının en iyilerinin bir araya geleceği gizli bir tim kurmaya karar verir. Fakat yurtiçi ve yurtdışında birçok gizli operasyona imza atacak olan bu timin üyeleri resmiyette ölü olacaklardır. En yakınları dahil olmak üzere kimse yaşadıklarını bilmeyecektir.’’

‘‘Mete Başkan ekipte düşündüğü isimlere ‘‘tek tek ölmeyi’’ teklif eder. Zehra teklifi kabul ederse küçük kızına bir daha sarılamayacaktır. Silahlar ve yakın dövüş konusunda çok iyi olan Hulki yaşlı anne ve babasını yalnız bırakacaktır. Takip konusunda Teşkilat’ın en iyisi olan Hakkı iki çocuğu ve karısından ayrılmak zorundadır. Analist Uzay yeni evlendiği eşini geride bırakacaktır. Kılık değiştirme uzmanı olan Pınar sevdiklerini bir daha göremeyecektir.’’

‘‘Fakat zor bir karar olmasına rağmen teklifi alan herkes, görevin ne olduğunu bilmeden ölmeyi(!) kabul eder. Herkes sevdikleriyle son bir gece geçirir. Yakınları henüz bilmese de ekip yarın öleceğini bilerek geride bıraktıklarıyla vedalaşır.’’

‘‘Ekip kurulur. Yalnız ekibin bir siber uzmanına ihtiyacı vardır. Bu noktada Mete’nin tüm itirazlarına rağmen Zehra devreye girer. Mete ile yıllardır konuşmayan ve hapishanede bulunan Mete’nin oğlu Gürcan’ı hapisten çıkartır. Bir uyuşturucu şebekesinin paralarını hacklediği için hapis yatan Gürcan, ekipte olmayı hak edecek kadar iyi bir hackerdir. Gürcan istemese de artık babasıyla birlikte çalışmak zorundadır.’’

‘‘Mete Başkan, ekibi bir mezarlığa getirir. Yeni hayatlarının merkezi, bu mezarlığın yanında kurulan gizli bir karargâh olacaktır. Artık burada uyuyacaklar, burada yemek yiyecekler, operasyonları buradan yürüteceklerdir. Sadece operasyonlar için dışarı çıkacak, kimseyle hiçbir şekilde irtibata geçmeyeceklerdir. Görevleri ise İHA-SİHA merkezine baskın düzenleyen teröristleri ve onların işbirlikçilerini ortaya çıkartarak mühendislerimizin intikamını almak akabinde özellikle Türkiye üzerinde emelleri olan ŞİRKET denilen oluşumun kökünü kurutmaktır. Bundan sonra yalnızca bu amaç için yaşayacak ve bu işin kökünü kurutana kadar savaşmaya devam edeceklerdir.’’

‘‘Mete Başkan karargâhtaki televizyonu açar. TV’de, ekiptekilerin ailelerine bineceklerini söylediği Rusya uçağının düştüğü bilgisi son dakika olarak verilmektedir. Ekip artık resmi olarak ölüdür. Ölüm haberini alan aileleri ise perişan haldedir.’’

‘‘Mete Başkan’ın ekipte görmeyi çok istediği Serdar ise, yurtdışındaki operasyondan yeni dönmüş ve yıllardır yürüttüğü gizli görevler sebebiyle bir hayli yıpranmıştır. Çok küçük yaşta ailesi Almanya’da yakılarak öldürülen Serdar, yıllar geçmesine rağmen yaşadığı travmayı unutamamıştır. Halen her gece kâbuslarla

uyanan Serdar'ın, en büyük dayanağı mutlu bir birliktelik yaşadığı Ceren'dir. Ceren'i çok seven Serdar, yıllardır hayalini kurduğu sıcak yuvaya onunla kavuşacağını düşünür.''

''Serdar'ı çok iyi tanıyan Mete Başkan tüm bu durumların farkındadır. Serdar ısrarla ekibe dahil olmak istese de Mete Başkan biraz dinlenmesi gerektiğini söyler. Fakat Serdar'ın durmaya pek niyeti yoktur. Mete Başkan ekibe dâhil etmese de Serdar, kendi bağlantılarıyla İHA-SİHA merkezine yapılan baskının faillerinin peşine düşer. Kişisel istihbarat kaynaklarını ve elemanlarını kullanarak bir ipucu yakalar. SİHA'ların güvenlik prototiplerinin bulunduğu harddisk kurye aracılığıyla yurtiçine sızmış bir ajana teslim edilecektir.''

''Kuryenin peşine düşen Serdar, hayatını altüst edecek bir gerçekle karşılaşır. Güvenlik prototiplerini kuryeden alan kişi, Serdar'ın evlilik hayalleri kurduğu Ceren'den başkası değildir. Serdar'ın bütün ümitleri yerle bir olur. Evlenmeyi düşündüğü ve yıllar sonra yuva kurmanın hayalini kurduğu kişi yanına sızmış bir ajandır.''

''Serdar, aldatılmış olmanın hissiyle Ceren'in peşine düşer. Ceren'i öldürecekken Mete araya girer ve yapılan saldırıyla bağlantılı kim varsa ortaya çıkarmak zorunda olduklarını söyler. Serdar Ceren'i öldürürse, bu baskını yapanları ortaya çıkarma şansını da kaybedeceklerdir. Serdar, Ceren'i öldürmek bir tarafa, hiçbir şey olmamış gibi Ceren'le birlikte olmaya devam etmelidir. Ceren'in kimlerle bağlantılı olduğunu ortaya çıkarmalıdır.''

''Serdar, devleti ve şehit edilen mühendisler için bu zorlu görevi kabul eder. Artık o da ekibin bir parçasıdır. Görevi için, nefret ettiği ve intikam için yanıp tutuştuğu kadınla birlikte olmaya devam etmek zorundadır. Kendisini bankacı olarak tanıtan Serdar bundan sonra sık sık yurtdışı görevleri bahane ederek ekiple operasyonlara katılacak ve yurda döndüğünde soluğu yine sevdiği kadının yanında alacaktır.''

''Serdar'ın dâhil olmasıyla daha da güçlenen ekip düşmanın kökünü kazımaya kararlıdır. Yurtiçinde ve yurtdışında birbirinden zorlu operasyonlara imza atarlar. Fakat işlerini istihbaratın doğasına uygun bir şekilde sesiz sedasız ve en akıllıca yöntemlerle hallederler. Çünkü düşmanı yakalamaya çalışan ekibin en önemli hedeflerinden biri de deşifre olamamak ve özellikle yurtdışı operasyonlarında yakalanmamaktır.''

‘‘Düşmanı alt etmeye çalışan ekip, bir yandan da geride bıraktıklarının hasretiyle baş etmek zorundadır. Bu hasreti dindirmek için uzaktan sevdiklerinin hayatlarını takip eden ekip üyeleri, kimi zaman işin içinden çıkamayacakları durumlarla karşılaşacaklardır. Ellerindeki imkânları kullanarak zaman zaman yakınlarının hayatına müdahale etmek zorunda kalacak ama bunu yaparken asla deşifre olmayacaklardır.’’

‘‘Ekibin lideri konumundaki Serdar ise Ceren üzerinden düşman şebekesini deşifre edecek ve ekiple birlikte mühendislerin intikamını alacaktır. Fakat Serdar en tepedeki isme yaklaştıkça başka bir gerçekle yüzleşecek ve yıllar önce ailesini öldürenlerden intikamını alma şansını yakalayacaktır.’’

4.1.2. Teşkilat Dizisi Karakterleri

Mete Başkan: Ekibin başkanı ve lideri olması hasebi ile MİT Müsteşarı ile doğrudan iletişim kurar. **Ekip operasyonlarını yönetir ve talimatları verir ve ekibi motive eder.** Sakin ve soğukkanlıdır ve krizleri iyi yönetir. Devletine ve milletine tam bir bağlılıkla hizmet eder. Devletin bekası için gerektiğinde ailesinden bile vazgeçmiştir. Bununla birlikte oğlu Gürcan’ı gerektiği gibi takip edemediği için bilgisayar korsanlığı(hacker) yapan oğlu hapse düşer. Diplomatik süreçleri yönetir, yabancı büyükelçiliklerle görüşür ve pazarlıklar yapar. Fadi gibi uluslararası düşmanlarla bizzat muhatap olur, devletin ciddiyetini ve güvenilirliğini temsil eder. Oğlu Gürcan’ın teşkilat ekibinde yer alması, aralarında karmaşık bir baba-oğul ilişkisi yaratır. Mete, devletin liderlik gücünü, stratejik aklını ve kurumsal hafızasını temsil eden bir karakterdir.

Serdar: Teşkilat ekibinde saha ajanı olarak operasyonlarda ön saflarda yer alır ve silahlı sıcak çatışmalara girer. Bir ajanın sahip olduğu tüm yetkinliklere ve soğukkanlılığa sahiptir. Çatışmalarda, takip operasyonlarında ve hedef kişilerin alınmasında rol alır. Devletin sahadaki fiziksel gücünü ve operasyonel yetkinliğini gösterir. Düşman tarafın ajanı olan Ceren ile aşk ilişkisi vardır. Ona evlenme teklif eder ve istihbaratçı olduğunu açıklar. Ajan olduğu sırrını saklaması ilişkilerini etkiler. Fadi’ye karşı bir planda Ceren'i kullanmayı düşünür. Küçük yaşta ailesini Almanya’da Neo-Naziler tarafından çıkarılan bir yangında kaybeder ve bu travma onu derinden etkiler. Mete Başkan tarafından bu olaydan sonra teşkilata

ajan olarak yetiştirilir. Halit Başkan tarafından Ceren'e güvenmemesi konusunda uyarılır.

Zehra: Güçlü kadın imajıyla saha ajanı ve operasyonlarda aktif rol alır. Serdar'ın yokluğunda ekip lideridir. Görev uğruna eşinden boşanır, ailesine ölü olarak bildirilir ve çok sevdiği kızı Yağmur'dan ayrılmak zorunda kalır. Gerektiğinde kılık değiştirir ve sızma operasyonlarına katılır. SİHA işaretleyici gibi teknolojik ekipmanları kullanır. Ekibin mensuplarıyla yakından ilgilenir. Uzay ile analizlerde, Karargâh'tan operasyon takibinde ve planlamalarda görev alır. Ceren'in evindeki gizli bölmeyi bulması gibi saha yetenekleri de vardır. Anneliğe dair düşünceleri ve ailesi için duyduğu endişe, karakterin insani yönünü ve fedakarlığını vurgular. Zehra, devletin operasyonel ve koordinasyon becerisini ve insani yüzünü simgeler.

Hakkı Dayı: Ekibin tecrübeli saha, takip ve operasyon ajanıdır ve ekibe karşı babacan tavırlar sergiler, onlara yol gösterir ve moral verir. Sorgu yaparken psikolojik yöntemler kullanır. Ekiple yakın ve güvene dayalı bir ilişkisi vardır.

Pınar: Aktif saha ajanı olduğu gibi ekibe veri aktarımı, dinleme gibi teknik destek sağlar. Mükemmeliyetçidir hata yapmaktan korkar. Köpeği Poni'den ayrılmak zorunda kalmıştır. Esprili samimi biraz psikopat, gözü kara şiddet eğilimli, kılık değiştirme, sızma ve yalan söylemekte uzmandır. Yetiştirme yurdunda büyüdüğü için aile bağı yok

Uzay: Ekibin analisti ve teknik uzmanıdır. Siber güvenlik, veri analizi, gözetleme sistemleri konularında uzmandır ve son derece analitik ve detaycı olduğu için verilerdeki en ufak tutarsızlıkları anında fark eder. Asosyal bir karakter imajı çizer duygusal ve sosyal etkileşimde aşırı zorlanır. İşi yüzünden eşi Ebru ve doğacak çocuğundan ayrı olmanın ağırlığını taşır. Ekipteki diğer analist olan Gürcan ile tatlı bir rekabet ve uyum içindedir. Fadi ve Şef'in ağları hakkında analizler yapar. Ceren ve Serdar'ın kaçırılması senaryosunu tahmin eder. Mekân ve veri analizi, siber güvenlik zafiyetlerinin tespiti, **"deep fake"** teknolojisi kullanımı gibi konularda uzmandır. Devletin istihbarat ve siber kapasitesini temsil eder.

Hulki: Ekibin saha ajanıdır, silah ve araç kullanımında uzmandır. Ailesine düşkündür, hasta olan babası için operasyonları bile tehlikeye sokar. Düşmana yakalanır ve işkenceye uğrar ve yaşadığı travma sonrası ekibin desteğini görür. Kılık değiştirme ve sızmada uzmandır.

Gürcan: Uzay'dan sonra ekibin diğer analisti ve siber uzmanıdır. Mete Başkan'ın oğludur. Travmatik baba-oğul ilişkileri vardır. Deep fake gibi modern teknikleri kullanarak görüntü ve ses manipülasyonları yapar. Uzay ile yarış halleri diziye hareket katar. Pınar'a duygusal olarak yakınlık duyar ve onunla nişanlanır. Gürcan, devletin modern siber savaş ve analiz yeteneklerini ortaya koyar.

Ceren: Fatih (Serdar)'in kız arkadaşı gibi görünür onunla romantik bir ilişkisi vardır, ancak Layel ve Şef için çalışan ajandır. Fatih'e karşı gizemli bir tavır sergiler, onu test eder veya takip eder. Şef tarafından küçük yaşta kaçırılmış ve özel olarak yetiştirilmiş bir ajandır. Şef ile baba kız gibidirler. Şef tarafından hem itaatkâr hem de isyankâr olarak tanımlanır, bu ikili karakter onu tehlikeli yapar. Kendi ajanlarını ve hatta ailesini manipüle edebilir ve koz olarak kullanabilir. Şef ile arasında yemek tariflerinden oluşan şifreler aracılığı ile konuşur. Kılık değiştirme ve sızma konusunda uzmandır Serdar'a karşı kullanılacak bir koz haline gelir.

Layel: Fadi ve Şef ile çalışan ajandır. Psikolojik savaş, SİHA güvenlik protokollerini çalmak gibi hedefleri vardır. Fadi'ye aralarında hem iş ilişkisi hem de duygusal bağ vardır. Manipülatiftir, Ceren'i Serdar'a karşı kullanmayı planlar. Fadi'nin yaralı halini görünce dehşete düşer, ekip tarafından yakalanır ve sorgulanır. Hulki ile takas edilir.

Fadi Zayed: Terör örgütleriyle iş birliği yapan, saldırıları planlayan ana düşman karakterlerdendir. Suriye ve Irak gibi bölgelerde faaliyet gösterir. Oğlu Amir Paris'ten Türkiye aleyhine psikolojik harp planlarını yürütür. Serdar'ı sorgu için ele geçirilir. Mete Başkan ile oğlu Amir'in güvenliği için pazarlık yapar. Satranç oynamayı sever, taktiklerini bu oyuna benzetir. Elemanlarına güvenmez. Acımasızdır, Hulki'ye psikolojik ve fiziksel işkence etmiştir. Mete Başkan ile müzakere masasına oturur. Zehirlenir ve tedavisi için İsrailli bir kliniğe götürülür. Yüzünde yara izi vardır.

Şef: Ceren'in asıl patronu ve daha büyük bir ağın yöneticisi olabilir. Ceren'i bir baba gibi davranarak kontrol eder, ancak aynı zamanda manipülatiftir. Ceren'in itaat ve isyanın karmaşıklığını anlar ve onu takdir eder. Ajanlarına şifreli yemek tarifleri/reçeteler ile talimatlar verir. Duyguların ve kişisel zayıflıkların kontrol için ne kadar önemli olduğunu bilir. Sakin yapısı ile her şeyi kontrol altında tutar. Kuryeler, garsonlar gibi farklı rollerdeki ajanları vardır. Layel ile bağlantılı görünmektedir.

Halit Başkan: Mete Başkan'ın yerine geçen kişidir. Küçük yaşta kaçırılan, öldüğü söylenilen Ceren'in gerçek babasıdır.

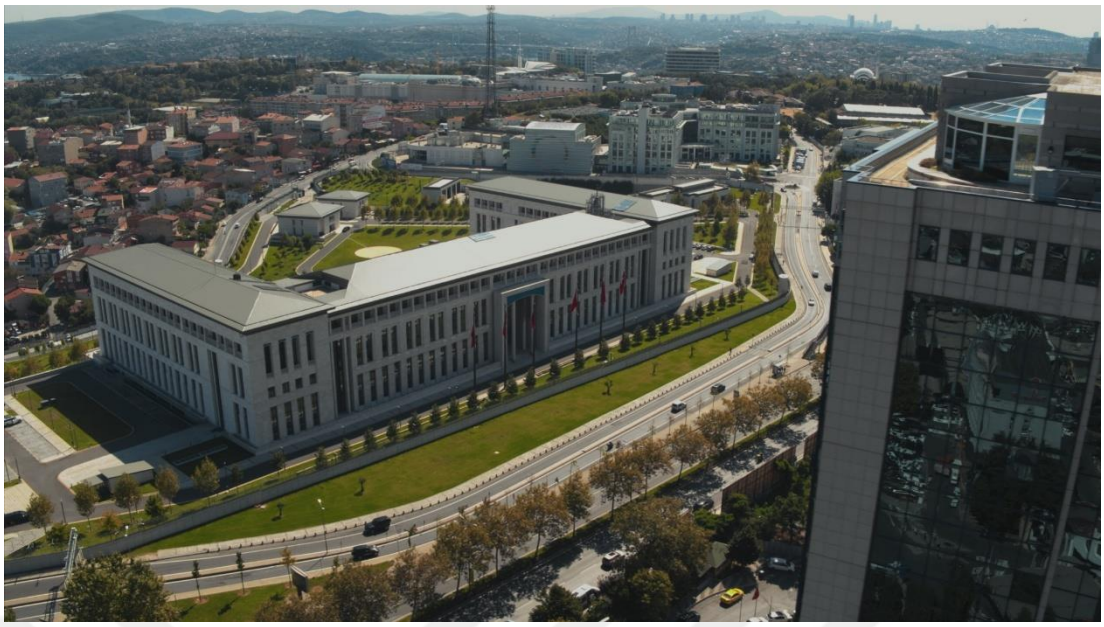
Ebru: Uzay'ın eşidir. Uzay'ın ölümüne inanmaz. Ekiptekilerin aileleri tarafından öldü sanılması için düzenlenen uçak kazası haberi hakkında araştırma yapan gazetecidir ve sık sık başı bu yüzden belaya girer. Hamiledir ve Uzay'ın kendini kolay unutsun ölümüne üzülmesin diye söylediği aldatma yalanından dolayı sarsılmış ve paranoyak hale gelmiştir.

Bu karakterlerin her biri tanıtılırken, senaryo metinlerindeki diyalogları, eylemleri ve birbirleriyle olan etkileşimleri baz alınmıştır. İçerik analizi yöntemi, bu detayları bir araya getirerek, karakterlerin sadece birer oyuncu değil aynı zamanda fedakârlık, vatanseverlik, teknoloji, gelenek, kişisel bedel gibi anlatının temel temalarını ve devletin güç, zaaf, insan kaynağı gibi farklı yönlerini somutlaştıran unsurlar olduğunu ortaya koyar. Bu karakterler aracılığıyla, izleyiciye devletin güçlü, karmaşık ve fedakâr yapısı anlatılır.

4.1.3. Mekân ve Dekor

KALE- MİT Binası:

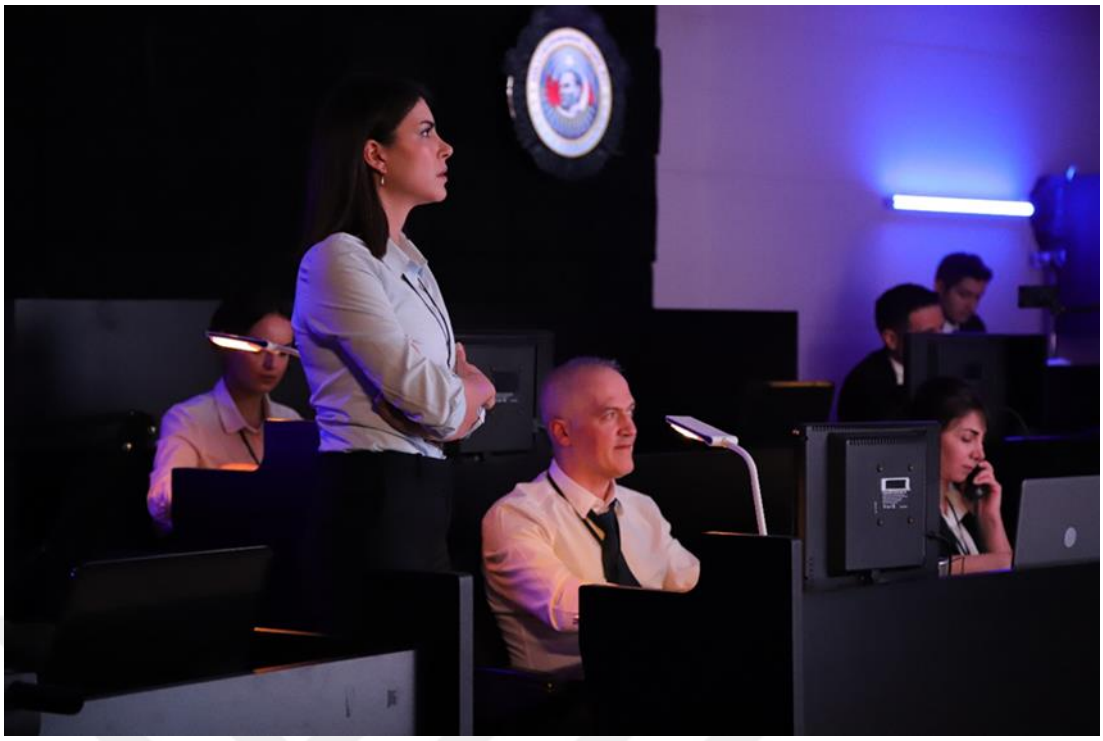
"KALE" Türk istihbarat ekibinin ana karargahıdır. (**Şekil 1**) Burada sorgulamalar yapılır, operasyonlar planlanır, izlenir ve koordine edilir. Burası ekibin toplandığı ve görevlerini yönettiği güvenli bir tesistir. Mekânın dijital unsurlarla donatıldığı görülüyor. Teknolojinin bu denli belirgin olması, modernizmi ve ilerlemeyi temsil ederken izleyiciye bilim-kurgusal bir derinlik kazandırıyor. Bu izleyicideki hayranlığı ve güveni artırarak yumuşak gücü pekiştiriyor. Buradaki mekân ve dekor unsurları, yumuşak gücün etkin bir şekilde kullanıldığını kanıtlıyor. **Şekil 2**. ve **Şekil 3**.'te görülen karargâh ortamı, teknik ekipmanlar ve ekranlarla dolu bir izleme merkezi olarak tasarlandığı için, izleyicilere istihbarat savaşının dramatik atmosferini hissettiriyor. Ayrıca, karargâh içerisindeki ekip ruhu takdire şayan bir dayanışma ve bağlılık gösterirken, karakterlerin özel aletler aracılığıyla bir mücadeleye hazırlanmaları, onların güç dinamiklerini ve kolektif eylem kabiliyetlerini simgeler. Bu durum, bölümü izleyenler üzerinde bir kabulleniş ve takım olma hissi yaratır ki bu da yumuşak gücün bir parçasıdır.

Şekil 2.KALE, Türk İstihbarat Ekibinin Ana Karargâhı. (1. Bölüm)

Şekil 3. Mete Başkan Karargâhta Operasyon Yönetirken. (2. Bölüm)

Şekil 4. Karagah'ta SİHA Operasyonu Yöneten Zehra (1. Bölüm)

"<u>Şirket" Yapılanmasının Karargâhı:</u>

"Şirket" adlı yapılanmanın karargâhı, yüksek tavanları, geniş ve büyük olmasıyla kendine özgü bir güç imajı yaratmaktadır. **Şekil 5.**'te görülen bu mekân ''şirket toplantı mekânı'' olarak adlandırılıyor. Mekânın loş atmosferi izleyicilerde hem saygı hem de otorite hissini canlandırıyor. Duvardaki şamdanlar ve şömine gibi detaylar güç ve paranın sembollerini oluşturuyor. Mekân stratejik bir buluşma noktası olarak izleyiciye sunuluyor Dev bir masa akılcı bir tasarım unsuru olarak karşımıza çıkıyor. Masanın etrafında farklı coğrafyalardan gelen kişiler otururken, çoğu kişinin yüzlerinin karanlıkta kalması, belirsiz bir küresel güç dinamiğini vurguluyor. Bu durum, izleyicinin bu karakterlerin bireysel kimliklerini değil, temsil ettikleri güçleri düşünmesini sağlıyor. Mekânda büyük bir dünya haritası yer alıyor, burada yapılan toplantıların dünya üzerindeki siyasi ve ekonomik dengeleri belirlediği iması izleyiciye hissettiriliyor. Latince ifadeler kullanılarak tarihsel bir geçmişe ve entelektüel birikime vurgu yapılıyor. Toplantılarda herkesin kendi dilinde konuşması ve kulaklıklar kullanması, iletişimde farklılıkların varlığını ve çeşitliliği temsil ederken, aynı zamanda bir uluslararası güç ve iş birliği hissiyatı yaratıyor. Bu bağlamda, mekân ve dekorlar, güç dinamiklerinin yumuşak güç unsuru olarak öne çıkmasına yardım ediyor; zira bu tür bir toplantı, yalnızca güç gösterisi değil, aynı

zamanda bir uzlaşı ve etkileşim ortamı sağlıyor. Dolayısıyla, mekân ve dekor detayları, yumuşak güç ve küresel etkileşim dinamiklerini açığa çıkaran önemli unsurlar olarak karşımıza çıkıyor.

Şekil 5. Şirket Yapılanmasının toplantı mekânı. Küresel güçlerin toplantı anı (1. Bölüm).

Teras ve Balo salonu:

Teras ve Balo solunu, Fadi'nin katıldığı bir davet veya etkinlik yeridir. Layel ile Fadi burada yapılan davette **Türk SİHA'larının protololleri yeraldığı** Harddisk'i açık arttırmayla küresel güçlere satmayı planlamaktadır. Terasta Hulki'nin bir silah hazırlığı yapması, mekânın nasıl askeri bir strateji noktasına dönüştüğünü gösterirken, balo salonu ise şatafatlı bir sosyal etkinlik alanı olarak, karakterlerin gizli planlarını diğerlerinden gizlemesine olanak tanır. Dekorların detayları, izleyicide bir lüks ve aynı zamanda bir tehdit algısı oluşturur; bu da güçlü bir atmosfer yaratır.

Şekil 6. Balo salonunda içeri giren Zehra ve Serdar. (3. Bölüm)

Ayrıca, mekanlar, karakterlerin ruh hallerini ve motivasyonlarını yansıtarak izleyici üzerinde duygusal bir etki yaratmaktadır. Mekanların kullanımı ile karakterler arasındaki ilişkiler ve güç dinamikleri belirginleşir; böylece yumuşak güç unsurları aktarılarak izleyicinin olaylara duygusal katılımı artırılır.

Şekil 7. Türk SİHA'sı operasyonda. (1. Bölüm).

Sorgu Odası:

Sorgu odası klasik bir sorgu odası olarak tasarlanmıştır. Karakterlerin birbirlerine olan güç dinamiklerini ve çatışmaları vurguladığı bir alandır. Bu mekân, karanlık ve baskıcı bir atmosfer yaratmak için tasarlanmış ve içerideki zihinsel ve fiziksel baskı hissini güçlendirmektedir. Özellikle Hulki'nin sorgu esnasında kullandığı Müslüm Gürses'in şarkıları, derin bir kültürel bağlılık ve duygu aktarımı sağlarken, Fadi'nin buna tepkisi, güç ve zorlama arasındaki çatışmayı ön plana çıkartmaktadır. Bu durum, yumuşak gücün psikolojik ve duygusal boyutunu zenginleştirir. Sorgu odası gibi baskıcı mekanlar, iktidar ilişkilerini belirleyip, izleyicilere karakterlerin içsel çatışmalarını ve dayanışmalarını hissettirir. Sorgu odası gibi mekanlar, güç dinamiklerini ve iktidar ilişkilerini simgeler. Buradaki taktiksel düzenlemeler, soruşturma süreçlerini ve psikolojik baskıyı göstermektedir. Mekânın camlı yapısı, bir tür izleme ve gözleme imkânı sunarak, güç dengesini ve kontrolü temsil eder. İçerideki gizlilik ile dışarıdaki açıklık arasındaki zıtlık, manipülasyon ve şeffaflık kavramları ile ilişkilendirilebilir. Gürcan'ın kullanmakta olduğu teknoloji (deep fake) ile hedef alınan kişinin algısını değiştirme çabası, yumuşak gücün bir örneği olarak değerlendirilebilir. Bu durumda, insanları inandırma, onların düşüncelerini etkileme, doğrudan zor kullanmadan bir etki oluşturma amacındadır.

Şekil 8. Klasik Sorgu Odasında Zehra Terörist Sorgularken. (6. Bölüm)

Fadi’nin Oyun Sahnesi:

Fadi'nin beyaz piyon ile yaptığı hamleler, strateji ve güç oyununu sembolize eder. Bu hem fiziksel hem de psikolojik savaşların altını çizer, aynı zamanda yumuşak güç unsurlarını kullanarak izleyiciye çatışmanın farklı boyutlarını gösterir. ‘‘Fadi'nin Oyun Sahnesi’’ **(Şekil 9.)** devletler arası yumuşak güç bağlamında, Fadi'nin ve düşman koalisyonunun Türkiye gibi devletlere karşı yürüttüğü stratejik mücadelenin soyut ve somut boyutlarını kapsayan bir kavramdır. Bu sahne, fiziksel mekânların ötesinde, karakterler arası dinamiklerin, psikolojik etkileşimlerin, bilgi savaşının, algı yönetiminin, manipülasyonun ve gizli operasyonların birleştiği bir alandır. Fadi'nin bu sahnede yaptığı her hamle, satranç oyunundaki taşlar gibi, sert güç ve yumuşak güç unsurlarını kullanarak rakibini (Türkiye ve temsilcileri) mat etme amacına hizmet eder. Mekânlar ise bu karmaşık oyunun, güç dinamiklerinin sergilendiği ve yumuşak güç taktiklerinin uygulandığı kritik platformlardır.

Şekil 9. Fadi’nin Oyun Sahnesi. (8. Bölüm)

Sonuç olarak, senaryodaki mekanlar ve dekorlar, yalnızca fiziksel alanlar değil; aynı zamanda karakterler arası güç dinamiklerinin nasıl işlediğini gösteren birer araçtır. İletişimin, sosyal hiyerarşinin ve karakterlerin psikolojik durumlarının yansıdığı bu alanlar, güç efektlerinin anlamını da derinleştirir.

Devletler arası yumuşak güç bağlamındaki en doğrudan ve detaylı örnek, "Şirket" toplantı mekânının küresel güç, uluslararası iş birliği ve ekonomik/siyasi denge belirleme gibi temalarla ilişkilendirilmesidir1. Bu mekân, sunduğu görsel ve işitsel unsurlarla, küresel ölçekteki yumuşak güç dinamiklerini ve etkileşimleri simgeleyen bir işlev görür. ‘‘KALE’’, devletler arası yumuşak güç bağlamında doğrudan diplomatik bir gösteri alanı olmaktan ziyade, devletin gizli yumuşak güç operasyonlarının beyni, planlama ve uygulama merkezi konumundadır. İstihbarat toplama, analiz, bilgi manipülasyonu, psikolojik taktikler ve teknolojik kapasite gibi yumuşak güç unsurları, bu karargâh bünyesinde geliştirilir, koordine edilir ve düşmanın yumuşak güç taktiklerine karşı kullanılır. Karargâh, devletin uluslararası alandaki algıyı, dengeyi ve düşman hareketlerini fiziksel güç kullanmadan veya kimliğini açık etmeden etkileme çabasının operasyonel kalbidir. Özellikle düşmanın propaganda, psikolojik savaş ve algı yönetimi gibi yumuşak güç araçlarını kullandığı durumlarda, Karargâhtaki yetenekler, bu tehditlere karşı koymak için elzem hale gelir. Balo salonu ve teras mekânı, devletler arası **yumuşak güç bağlamında**, bir devletin (Türkiye) teknolojik ve askeri sert gücünün, düşman koalisyonu tarafından bilgi hırsızlığı ve algı yönetimi gibi yumuşak veya örtülü yöntemlerle hedef alındığı operasyonel bir sahnedir. Mekânın şatafatlı yapısı, düşmanın gücünü ve etkisini görsel olarak pekiştiren bir yumuşak güç unsuru taşırken, aynı zamanda örtülü operasyonlar ve ajan faaliyetleri için bir kılıf görevi görür. Bu mekân, yalnızca bir fiziksel alan olmanın ötesinde, uluslararası ilişkilerdeki gizli çatışmaların, istihbarat mücadelesinin ve küresel güç dengelerini etkileme çabalarının somutlaştığı kritik bir zemindir. Sorgu odaları, devletin istihbarat toplama ve düşmanın zihnini, algısını ve güvenini hedef alma konusundaki yumuşak güç yeteneklerinin somutlaştığı yerlerdir. Sert güç potansiyeli mevcut olsa da senaryolarda vurgulanan sorgu sahneleri daha çok psikolojik, teknolojik ve bilgiye dayalı manipülasyon araçlarının kullanımını ön plana çıkararak, bu mekanların devletler arası yumuş güç mücadelesinin operasyonel bir parçası olduğunu gösterir. Özellikle düşmanın propaganda ve psikolojik savaş yürüttüğü bir ortamda, sorgu odalarında uygulanan bu tür taktikler, karşı istihbarat ve algı yönetimi açısından kritik rol oynar.

4.1.4. Olay Örgüsünde Çatışma ve Çözümler

Bu bölümde, Teşkilat Dizisinin birinci sezonunda yayınlanan ilk 14 bölümün her biri içerik analizi ile olay örgüsündeki çatışma ve çözümleri yumuşak güç bağlamında

incelenmiştir. 4. Bölümde yumuşak güç unsuru görülmediğinden incelenme yapılmamıştır.

4.1.4.1. Birinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

Birinci bölümde, İHA fabrikası mühendislerini taşıyan bir minibüse yapılan saldırıyı, minibüsün içindeki durumu (yaralılar, hayatını kaybedenler), Serdar'ın olay yerine gelişi ve sonrasında Polis Özel Harekâtın (PÖH) teröristleri etkisiz hale getirmesi anlatılmaktadır. Saldırının nasıl gerçekleştiği (ani, acımasız) mühendislerin savunmasız durumu, sahnenin görsel ve işitsel öğeleri (kan gölü, acı içindeki insanlar, kullanılan müzik ve gerilim. Serdar'ın olay yerindeki ilk tepkisi (ne yapacağını bilememe), Polis Özel Harekat'ın (PÖH) gelişi ve müdahalesi (hızlı, etkili). Kahramanların saldırganlarla karşı karşıya gelmesi bir çatışma öğesidir. Sahnenin aktardığı ana temalar; tehlike, savunmasızlık, acı, kahramanlık, hızlı müdahale ihtiyacı. Bu sahne aracılığıyla verilen mesajlar; ülkenin hedef alındığı, düşmanın acımasızlığı, devletin müdahale yeteneği/refleksi. Müsteşar'ın sahneye dair yorumu (''mesaj'', ''koalisyon'', ''kökenin kazınması'', ''savaş'')[6] bu mesajların anlamlandırılmasına yardımcı olur. Bir toplumun sorun karşısında üreteceği çözüm, toplumlararası ilişkilerdeki pozisyonlarına göre belirlenir. Bu sahne, karşılaşılan tehdit karşısında devletin pozisyonunu ve tepkisini gösterir. Minibüsün içindeki mühendisler (bilim insanları, ülkenin geleceği/teknolojisi) ve onlara yapılan saldırı, neyin hedef alındığına dair sembolik anlamlar taşıyabilir. Sahnenin verdiği mesajlar; ülkenin karşılaştığı zorluklar, bu zorluklara karşı gösterilen milli refleks, fedakârlık yapan kahramanlar dolaylı yollardan ulusal kimlik, dayanışma ve devletin gücü gibi kavramları pekiştirerek içeride toplumsal rızayı güçlendirme ve belki de dışarıya karşı caydırıcı bir imaj sunma işlevi görür. Bu, Nye'ın ''akıllı güç'' olarak tanımladığı, hem sert (askeri müdahale, PÖH'ün devreye girmesi) hem de yumuşak güç unsurlarını birleştiren bir yapının parçası olarak yorumlanabilir. Sahnenin, bir SIHA fabrikasına yönelik saldırıyı içermesi, teknolojik gelişmenin hedef alındığına dair bir mesaj vermektedir. Buna karşı devletin **"teröristlerin kökenini kazıma kararlılığı"**, ulusal çıkarları koruma konusundaki sert duruşunu yansıtır. Yumuşak güç genellikle zorlama içermese bile dizide ülkenin kararlılığının ve tehditlere karşı koyma yeteneğinin

[6] 1. Bölüm 65:04 – 65:26 dk.

gösterilmesi hem yerel hem de potansiyel uluslararası izleyici nezdinde bir algı yönetimidir. Bu algı, ulusal birliğin ve güçlü devlet imajının altını çizmektedir.

Sahnedeki çatışma (minibüse saldırı), ani ve yıkıcıdır. Çözüm (PÖH'ün gelip teröristleri etkisiz hale getirmesi), hızlı ve kararlıdır. Bu örüntü, dizinin genel yapısında görülebilecek, dış tehditlere karşı devletin güvenlik güçlerinin hızlı ve etkili tepkisini vurgulayan bir temadır. Bu tür çatışma ve çözüm örüntüleri, izleyicinin merakını artırır ve olayların çizgisel gelişmesine katkı sağlar. Mitlerdeki gibi, kahramanlar engellerle dolu aşamaları geçmek zorundadır ve saldırganın yenik düşmesi (zafer) bir çözümdür.

4.1.4.2. İkinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

Teşkilat ikinci bölümde olay örgüsü, Fatih (Serdar)'in İç Güvenlik Başkanlığı tarafından sorgulanması ve bu sorgu sırasında Fatih'in, kendisi hakkında suçlayıcı bakışlarla karşılaşmasıyla başlar. Fatih, sorgu odasında yalan makinesine bağlıdır. Sorgu, Fatih'in Ceren ile olan ilişkisi ve ihaneti üzerine yoğunlaşır. Flashback sahnelerinde, Fatih'in Ceren ile altı ay önce havaalanında tanışması gösterilir; Fatih Ceren'e bavulları konusunda yardım teklif eder ve bu tanışma bir kahve teklifiyle sonuçlanır. Bu, ikili arasındaki ilişkinin başlangıcıdır.[7] Sorgu sırasında, Fatih'in yalan makinesine verdiği, ''küçük yeşil adamlar''[8] ve ''imparator Bimar'ın oğlu Timar'' [9]gibi tamamen uydurma olduğu düşünülen cevapların makine tarafından doğru olarak algılanması, sorgucuları şaşırtır. Bu durum, Fatih'in ya yalan makinesini manipüle edebildiğini ya da özel bir eğitim aldığını ima eder, ancak aynı zamanda Fatih üzerindeki şüpheyi ve çatışmayı pekiştirir. Fatih, sorgudan yorulmuş, yıpranmış ve sinirlenmiş halde çıkar.

Bu bölümdeki bir diğer önemli çatışma, ekibin kayıplarla yüzleşmesidir. Mete Başkan, Uzay'ın karısı Ebru'ya ve diğerlerine vazife arkadaşlarını bir uçak kazasında kaybettiklerini ve onların şehit olduğunu söyler. Bu durum, ekip üyeleri ve aileleri üzerinde derin bir acı ve şok yaratır. Ebru, açıklamanın yetersiz olduğunu düşünür.[10]

Olaylar ilerlerken, Ceren'in ekibin operasyonuyla bağlantılı olduğundan şüphelenilir ve Mete onun 24 saat boyunca altı ayrı ekiple takibe alınmasını emreder. Zehra da Ceren'in evine giderek gizli bir bölme bulur ve bir kasanın şifresini çözmeye

[7] 2.Bölüm, 2:14 – 4:59.dk.
[8] 2.Bölüm, 17:17.dk.
[9] 2.Bölüm, 17:33.dk.
[10] 2.Bölüm, 11:15 – 12:06.dk.

çalışır. Fatih, Ceren'in takip edildiğini bilmekte ve Mete'ye onun dönüşü hakkında bilgi vermektedir. Fatih ve Ceren'in evdeki etkileşimleri, Ceren'in Fatih'in gizemli tavırlarından şüphelendiğini ve Fatih'in onun yanındayken bile yalan söylediğini (iş arkadaşı Selim bahanesi gibi) gösterir. Bölümün sonlarına doğru, ekip üyelerinin (Serdar, Zehra, Hakkı Dayı, Pınar, Hulki, Uzay) hayatta olduğu ve gizlice bir araya geldiği ortaya çıkar. Özellikle Uzay'ın şehit olduğu bilgisi, Mete, Uzay ve Gürcan'ın Karargâha gelmesiyle çözüme ulaşır. Mete, Gürcan'ı görünce ''Oğlum''[11]diyerek aralarındaki baba-oğul ilişkisini açık eder. Bölüm Fatih'in arabasıyla Ceren'in arabasına çarpması sahnesiyle sona erer, bu da Fatih'in Ceren'in ihaneti veya rolüyle ilgili bir aksiyon aldığını gösterir.

Bu çatışmalar sonunda çözüme ulaşır. Fatih, sorguya rağmen ekibin yeni operasyonel mekanına dahil edilir. Uzay ve Gürcan'ın hayatta olduğu ortaya çıkar ve Karargâha gelirler, bu da önceki bölümde yaratılan ''kayıp'' ya da ''şehit'' algısını ortadan kaldırır. Ceren takibe alınır ve evi araştırılır, bu da ona karşı yürütülen istihbarat çalışmasının başladığını gösterir. Ekip, ''çetin ceviz'' olarak tanımlanan ve konuşturulması zor olan bir kişiyi yakalamış ve sorgulamaya başlamıştır.

Teşkilat ikinci bölümdeki olay örgüsünün büyük bir kısmı, ajanlık, takip, sorgu ve fiziki çatışma gibi ''sert güç'' veya örtülü operasyon taktiklerine odaklanır. Fatih'in sorgulanması, Ceren'in takibi ve arabasına çarpılması, yakalanan şahsın sorgulanması gibi olaylar doğrudan bilgi edinme, kontrol sağlama ve düşmanı etkisiz hale getirme gibi sert güç hedeflerine hizmet etmektedir. Düşmanın psikolojik savaş, propaganda ve anlatıları manipüle etme gibi yumuşak güç taktiklerini aktif olarak kullandığını görmekteyiz. Bölümde bahsedilen Türkiye'ye karşı kurulan koalisyon ve ekonomik savaş, düşmanın sadece askeri veya terörist eylemlerle değil, aynı zamanda daha geniş çaplı, yumuşak güç unsurları da içerebilecek yöntemlerle saldırdığını göstermektedir. Fadi ve Layel'in saldırılar sonrası haberlerde ''Türk teröristler saldırdı'' diyeceklerini belirtmeleri ve bunu ''Fikir hürriyeti, demokrasiye saygı, her zamanki yalanlar işte'' diyerek nitelemeleri, olayı kendi lehlerine çevirmek için propaganda ve manipülasyonu kullandıklarını açıkça gösterir.[12]Bu, olayın gerçekliğini değil, kamuoyu algısını şekillendirmeye yönelik bir yumuşak güç taktiğidir. Ayrıca, Fadi'nin oğlu Amir'in Paris'te Türkiye aleyhine psikolojik harekât merkezi olarak kullanılan

[11] 2.Bölüm, 2:12:13.dk.
[12] 2.Bölüm, 58:58 dk.

bir sosyal medya şirketi işletmesi, düşmanın bilgi ve medya araçlarını kullanarak algı yönetimi yaptığının somut bir örneğidir. Bu, klasik bir yumuşak güç uygulamasıdır. İkinci bölümdeki olaylar, ekibin düşmanın hem sert hem de yumuşak güç kullanan saldırılarına karşı verdiği gizli mücadeleyi başlatma ve içindeki hainleri temizleme çabalarının bir parçasıdır. Fatih'in sorgusu ve Ceren'in takibi, düşmanın ekip içine sızmak veya operasyonlarını içeriden baltalamak için kullandığı ajan ağına (Ceren'in şef bağlantısı ve yönettiği ağ gibi) karşı geliştirilen istihbarat ve karşı istihbarat faaliyetleridir. Bu faaliyetler fiziksel takip ve sorgu gibi sert güç yöntemlerini içerse de temelinde düşmanın yumuşak güç veya örtülü nüfuz yöntemleriyle (bir ajanın ilişki kurarak sızması gibi) yarattığı tehdide karşı bir yanıttır.

Teşkilat ikinci bölüm, hikâyenin temel çatışmalarını (içerideki ihanet, dış düşmanla mücadele) belirlerken, bu çatışmaların çözümü için öncelikle istihbarat toplama, takip ve sorgu gibi sert güç odaklı yöntemleri kullanır. Ancak bölümün geneline bakıldığında, dizinin ele aldığı düşmanın, propaganda, psikolojik savaş ve kültürel baskı gibi yumuşak güç taktiklerini de kullanarak Türkiye'nin ulusal güvenliğini tehdit ettiği ve ekibin bu çok katmanlı tehdide karşı koyduğu anlaşılmaktadır. Bölümdeki spesifik olaylar, bu geniş kapsamlı savaşın istihbarat ve karşı istihbarat ayağını oluşturmaktadır.

4.1.4.3. Üçüncü Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

Teşkilat üçüncü bölüm, ekibin düşman koalisyonunun üst düzey bir toplantısına sızma çabalarına odaklanır. Bu bölümdeki temel çatışma, ekibin, Türkiye aleyhine planlar yapan ve askeri ile SİHA'lar gibi teknolojik üstünlüğümüzü hedef alan bir düşman grubuna karşı istihbarat toplama ve operasyonel kapasitesini kullanma mücadelesidir. Bu düşman, hem askeri tehdit oluşturmakla kalmaz, aynı zamanda Türkiye'ye karşı bir koalisyon kurmuş ve ekonomik savaş yürüten çok yönlü bir yapılanmadır.

Bölümdeki çatışmalar şunlardır;

- Gizli Düşman Toplantısına Sızma: Ekibin, Fadi'nin ev sahipliği yaptığı ve Türkiye düşmanı ülkeleri temsil eden kişilerin bulunduğu gizli toplantıya fiziksel olarak sızma zorluğu. Bu, fiziki güvenlik önlemlerini aşma ve fark edilmeme gerekliliğini içerir.

• Bilgi Çalma Girişimi: Toplantı sırasında düşmanın planlarına dair kritik bilgilere ulaşma ve bunları ele geçirme hedefi. Bu, bilgisayara sızma ve operasyonel koordinasyon gerektirir.

• Karşılaşma ve Fiziksel Çatışma: Sızma ve bilgi toplama operasyonu sırasında beklenmedik karşılaşmalar ve fiziksel çatışmalara girme zorunluluğu. Örneğin, Serdar'ın tuvalette bir güvenlik görevlisiyle çatışması sahnesi.[13]

• Ajan Ağıyla Mücadele: Düşmanın içerideki bağlantıları (Ceren gibi) ve ajan ağlarına karşı koyma ihtiyacı. Ceren'in ekibin operasyonlarıyla ilgili şüpheleri ve araştırma çabaları da bu çatışmanın bir parçasıdır.

• Düşmanın Siber ve Teknolojik Tehdidi: KORAL sistemi ve SİHA'ların zayıflatılmasına yönelik düşman planları. Bu, Türkiye'nin askeri ''sert gücünün'' yumuşak veya örtülü yöntemlerle (istihbarat hırsızlığı, güvenlik protokollerini ele geçirme) hedef alınmasıdır.

• Layel'in Yakalanma Çabası: Operasyon sırasında Layel'in varlığı ve ekibin onu ele geçirme girişimi. Layel'in kaçma çabaları ve ekibin onu durdurma yöntemleri ayrı bir alt çatışma oluşturur.

Çözümler;

• Ekip, Pınar'ın dikkat dağıtması, fiziki sızma gibi çeşitli taktikler kullanarak düşman toplantısına sızmayı başarır.

• Pınar, toplantı odasına dinleyici yerleştirir.

• Uzay ve Gürcan, Fadi'nin bilgisayarından kritik bilgilere ulaşır, planları, eylemleri ve ajan ağlarını içeren verileri ele geçirir. Bu verilerin bir kısmı şifreli olsa da önemli istihbarat elde edilmiştir.

Teşkilat üçüncü bölümdeki olaylar zinciri, ağırlıklı olarak sızma, fiziksel çatışma ve bilgi çalma gibi ''sert güç'' (hard power) veya örtülü operasyon (covert operations) unsurlarını içerir. Ancak, bu eylemlerin hedefi ve düşmanın doğası incelendiğinde, çatışmanın altında yatan temel dinamiğin yumuşak güç mücadelelerini de içerdiği görülür. Düşman koalisyonu Türkiye'ye karşı askeri veya fiziki saldırıların

[13] 3.Bölüm,1:23: 09: –1: 23:17.dk.

yanısıra propaganda, psikolojik savaş ve bilgi manipülasyonu gibi yumuşak güç taktiklerini kullanmaktadır:

- Algı Yönetimi ve Propaganda: Layel ve Fadi, saldırılar sonrası haberlerde ‘‘Türk teröristler saldırdı’’[14] diyeceklerini açıkça belirtirler. Bunu ‘‘Fikir hürriyeti, demokrasiye saygı... her zamanki yalanlar işte’’ ve ‘‘Ne kullanışlı yalanlar icat etmiş adamlar’’[15]diyerek nitelendirmeleri, düşmanın gerçeği çarpıtarak kamuoyu algısını şekillendirmeye yönelik klasik yumuşak güç uygulamalarını (propaganda) kullandığını gösterir.

- Psikolojik Harekât Merkezleri: Fadi’nin oğlu Amir'in Paris'te işlettiği sosyal medya şirketinin ‘‘Türkiye aleyhine bir psikolojik harekât merkezi’’ olarak kullanılması, düşmanın bilgi ve iletişim araçlarını stratejik bir yumuşak güç aracı olarak kullandığının somut bir örneğidir.

- Ajan Ağları ve Nüfuz: Düşmanın, Ceren gibi ajanları kullanarak ekip içine veya kritik noktalara sızması ve ‘‘Şef’’ gibi figürlerin gizli ağları yönetmesi, yumuşak gücün bir parçası olan örtülü nüfuz ve insan istihbaratı (HUMINT) yöntemleridir. Bu yöntemler, ilişki kurma, güven kazanma (veya istismar etme) gibi sert güçten farklı dinamiklere dayanır. Şef’in talimatları ‘‘yemek tarifleri, reçeteler’’ gibi şifreli konuşmalarla vermesi, düşmanın iletişimde dahi standart askeri veya istihbarat yöntemleri yerine sivil, zararsız görünen yumuşak güce daha yakın bir kullanımları tercih ettiğini gösterir.

- Teknolojik Zayıflatma (Yumuşak Hedefleme): KORAL ve SİHA’ları hedef almaları, Türkiye'nin askeri kapasitesini (sert güç) baltalamayı amaçlar. Ancak bunu güvenlik protokollerini ele geçirme gibi bilgi hırsızlığı ile doğrudan çatışmadan kaçınan, daha sinsi ve örtülü yöntemlerle yapmaları, yumuşak gücün veya siber/istihbarat kapasitesinin sert güç hedeflerine ulaşmak için kullanılmasına bir örnektir. Layel’in bunu teröristlere ‘‘yardım’’ veya ‘‘SİHA belasından kurtulma’’ olarak sunması ise olaya yumuşak güç unsurlarıyla bir ikna boyutu katma çabasıdır.

Teşkilat 3. bölüm, ekibin düşmanın hem sert hem de yumuşak güç unsurlarını içeren stratejilerine karşı verdiği mücadelede kritik bir aşamayı gösterir. Bölümdeki çatışmalar genellikle sert güç eylemleri (sızma, çatışma, yakalama) etrafında

[14] 5. Bölüm 24:21.dk.
[15] 5. Bölüm, 24:29 dk.

dönerken, bu eylemlerin temel amacı, düşmanın propaganda, siber saldırı hazırlıkları (SİHA'ları zayıflatma) ve içeriden sızma gibi yumuşak güç taktikleriyle Türkiye'nin ulusal güvenliğini tehdit etmesine karşı koymaktır. Elde edilen istihbarat (çalınan veriler), bu yumuşak güç unsurlarını deşifre etmenin temel çözümüdür.

4.1.4.4. Beşinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

Beşinci bölümdeki temel olay örgüsü, bir terör saldırısının ardından, ekibin bu saldırıyla bağlantılı olduğunu düşündüğü Layel'i takibe alması ve yakalamaya çalışması etrafında döner. Aynı zamanda, Hulki'nin düşman tarafından kaçırılması ve işkenceye maruz kalması da bölümün önemli bir çatışma hattını oluşturur. Düşman (Fadi ve ağı), sadece fiziksel saldırılarla değil, aynı zamanda algı yönetimi ve propaganda gibi yöntemlerle de Türkiye'ye zarar vermeye çalışmaktadır.

Bölümdeki çatışmalar şunlardır:

- Terör Saldırısının Ardından Yaşanan Kayıplar ve Ekibin Üzerindeki Etkisi: Saldırıda polis memurları ve bir gazeteci hayatını kaybeder, diğerleri yaralanır. Bu durum, ekip üzerinde (özellikle Pınar'da ağlama görülür) duygusal bir çatışma ve motivasyon kaynağı yaratır.
- Layel'in Takibi ve Yakalanma Girişimi: Ekip, Layel'in saldırıyla bağlantılı olduğuna dair belirtiler üzerine onu takibe başlar. Layel'in kaçma çabaları ve ekibin onu durdurma operasyonu temel aksiyon çatışmasını oluşturur.
- Hulki'nin Kaçırılması ve İşkence: Hulki düşman tarafından ele geçirilir. Fadi, Hulki'ye hem fiziksel işkence uygular hem de onurunu ve ruhunu kırmayı hedefler. Bu, ekibin karşılaştığı acımasız ve doğrudan bir çatışmadır. Ekibin karargâhtan Hulki'nin işkence görüntüsünü izlemesi şok etkisi yaratır.
- Düşmanın Propaganda Çabaları: Fadi ve Layel, saldırı sonrası kamuoyunu ''Türk teröristler saldırdı''[16] şeklinde manipüle etmeyi planlarlar. ''Fikir hürriyeti, demokrasiye saygı... her zamanki yalanlar işte'' ve ''Ne kullanışlı yalanlar icat etmiş adamlar''[17] ifadeleriyle kendi yalan stratejilerini açıkça ortaya koyarlar. Bu, bir algı yönetimi ve bilgi savaşı çatışmasıdır.

[16] 5. Bölüm 24:21.dk.
[17] 5. Bölüm, 24:29 dk.

- Diplomatik ve Çevresel Baskılar: Ekibin Layel'in sığındığı elçilik önünde beklemesi diplomatik gerilime neden olur. Layel'in kaçış yolu üzerindeki futbol taraftarları kalabalığı ise beklenmedik bir çevresel engel ve çatışma alanı yaratır.

Çözümler**;**

- Ekip, istihbarat ve takip yöntemleriyle Layel'in yerini tespit eder.
- Zehra operasyonu koordine eder.
- Ekip, Layel'in elçilikten kaçma girişimini önceden tahmin ederek bir ''olta'' (tuzak) kurar.
- Layel, oltaya geldiğini düşünerek (kendini kurtardığına inanarak) elçilikten ayrılır. Bu, ekibin psikolojik/operasyonel manevrasının başarısını gösterir.
- Layel'in aracı, ekibin planının bir parçası olarak (örtülü veya yönlendirilmiş bir eylemle) futbol taraftarlarının olduğu sokağa yönlendirilir ve burada sıkışır.

Araç sıkıştıktan sonra, alttaki rögar kapağından eller çıkarak araca müdahale eder. Bu, Layel'i yakalamak için sahada uygulanan çözümün başlangıcıdır. Yakalamanın tam sonu bu bölümde net görülmez ancak tuzağın işlemesi ve müdahale açıkça gösterilir.

- Hulki'nin durumu belirsizliğini korur, ancak Mete onun yaşadığını doğrular. Bu, ekibe bir nebze rahatlama sağlasa da Hulki'yi kurtarma görevi devam edecektir.

Teşkilat 5. bölümdeki olaylar, düşmanın hem sert güç (terör saldırısı, fiziksel işkence) hem de yumuşak güç unsurlarını içeren çok yönlü stratejisine karşı bir mücadeleyi gözler önüne serer. Bölüm, özellikle düşmanın yumuşak güç kullanma biçimlerini ve ekibin buna karşı koyma taktiklerini vurgular:

- Propaganda ve Algı Yönetimi: Fadi ve Layel'in saldırı sonrası kamuoyunu yalan haberlerle (''Türk teröristler saldırdı'') manipüle etme niyeti, yumuşak gücün en temel araçlarından olan propagandanın doğrudan bir örneğidir. Kendi ''kullanışlı yalanları'' olduğunu kabul etmeleri, bu araçları bilinçli olarak kullandıklarını gösterir.
- Psikolojik Savaş: Fadi'nin oğlu Amir'in Paris'teki sosyal medya şirketinin ''Türkiye aleyhine bir psikolojik harekât merkezi'' olarak kullanılması ancak Fadi'nin ağının bir parçası olarak ilgili, bilgi ve iletişim araçlarının ulusal çıkarlara karşı

psikolojik baskı oluşturmak için nasıl kullanıldığını gösterir. Hulki'ye uygulanan işkencede Fadi'nin sadece fiziksel acıyı değil, ‘‘onurun yok olmasını’’, ‘‘ruhundan kayıp gitmesini’’ hedeflemesi, sert gücün psikolojik savaş amacıyla, yani bir tür zorlayıcı yumuşak güç etkisi yaratmak için kullanıldığına işaret eder.

- Diplomatik Nüfuz ve Ajan Ağları: Layel gibi ajanların kullanılması ve bu ajanların kaçış için diplomatik dokunulmazlık veya elçilik gibi yumuşak güç kurumlarını kullanmaya çalışması, düşmanın devletler arası ilişkiler ve yerel ortamın sağladığı imkanları nasıl kötüye kullandığını gösterir. Elçilik önündeki gerilim bu nüfuzun bir yansımasıdır.

Sonuç olarak, Teşkilat 5. bölüm, düşmanın propaganda, psikolojik savaş ve ajan ağları gibi yumuşak güç araçlarını Türkiye aleyhine kullanmasına karşı, ekibin hem sert güç (fiziksel çatışma, yakalama) hem de istihbarat, manipülasyon ve çevresel koşullardan yararlanma gibi dolaylı, yumuşak güce daha yakın taktiklerle mücadele ettiğini gösterir. Layel'in yakalanma şekli ve düşmanın propaganda çabaları, bölümdeki çatışma ve çözümlerin yumuşak güç bağlamında öne çıkan yönleridir.

4.1.4.5. Altıncı Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

Altıncı bölümdeki temel olay örgüsü, bir önceki bölümde düşman ağı lideri Fadi tarafından kaçırılan Hulki'nin durumu ve ekibin onu kurtarma çabaları etrafında yoğunlaşır. Aynı zamanda, düşmanın yeni stratejileri ve ekibin içerisindeki bazı kişisel gerilimler de ön plana çıkar.

Bölümdeki çatışmalar:

- Hulki'nin İşkenceye Maruz Kalması: Hulki, Fadi tarafından tutsak edilmiş ve bilgi almak amacıyla fiziksel ve psikolojik işkenceye uğramaktadır. Fadi'nin amacı sadece bedensel acı vermek değil, ‘‘onurun yok olmasını, ruhundan kayıp gitmesini’’ sağlamaktır. Bu hem fiziksel bir çatışma hem de derin bir psikolojik savaştır.

- Layel'in Sorgulanması: Bir önceki bölümde tuzağa çekilerek yakalanan Layel, ekip tarafından sorguya alınır. Bu, düşmanın ağı hakkında bilgi edinme çabası ve Layel'in direnmesi arasındaki bir istihbari çatışmadır.

- Fadi'nin Örgütlerle Pazarlığı: Fadi, SİHA'ları etkisiz hale getirmek karşılığında, **terörist** örgüt sorumlusundan iki Türk istihbaratçısını kendisine teslim etmesini ister. Bu, düşmanın, teknolojik üstünlüğümüzü (SİHA'lar) aşmak için insan unsurunu (istihbaratçılar) kullanma stratejisini içeren önemli bir çatışma hattıdır.

• Ekibin Kurtarma Planı ve İnfaz Riskleri: Ekip, Hulki'yi kurtarmak için çeşitli yollar arar. Serdar ile Zehra'nın mağaraya sızma girişimi, düşmanın kontrolündeki tehlikeli bölgelere girme ve doğrudan çatışma riskini alma çatışmasıdır.

Çözümler:

• Hulki, işkenceye rağmen düşmana bilgi vermez.

• Layel sorguya alınır, ancak sorgunun sonucu veya verdiği bilgiler bu bölümde tam olarak netleşmez.

• Ekip, Hulki'nin tutulduğu yeri veya en azından düşmanın takas için kullanacağı yeri belirleme çalışmalarına devam eder (Pınar ve Hakkı'nın keşfi, Uzay'ın takibi).

• Hakkı ve Pınar birlikte düşmanın ağına sızmak veya temas kurmak için riskli bir plan önerir: düşman tarafından gönüllü olarak yanlarına alınmak.

• Serdar ve Zehra, Hulki'nin tutulduğu düşünülen (veya düşmanın takas için kullanacağı) mağaraya sızma hazırlığı yapar, kurşun geçirmez yelekler gibi önlemler alırlar.

• Mete, SİHA desteği için temas kurar.

• Hulki, arkadaşlarının onu kurtarmak için çalıştığını bilmektedir.

Teşkilat 6. bölüm, düşmanın hem sert güç (işkence, kaçırma) hem de yumuşak güç unsurlarını nasıl iç içe kullandığını ve ekibin buna karşı koyma çabalarını gösterir. Bölümde yumuşak güç bağlamında öne çıkan yönler şunlardır:

Düşmanın Yumuşak Güç Kullanımları:

- Psikolojik Savaş ve İnsani Zaafları Hedef Alma: Fadi'nin Hulki'ye uyguladığı işkencenin temel hedefinin ''onurun yok olması, ruhundan kayıp gitmesi'' sadece sert güç kullanımından ziyade psikolojik savaşa dayalı bir yumuşak güç taktiğidir. Amacı, Hulki'nin direncini kırmak, sadece fiziksel değil, zihinsel ve duygusal olarak da yıkmaktır.
- Rehine Pazarlığı: Fadi'nin istihbaratçıları SİHA'ların etkisizleştirilmesi karşılığında istemesi, insan unsurunu bir pazarlık kozu olarak kullanmaktır. Bu, sert güç (askeri teknoloji ve ajanların yakalanması) ile yumuşak gücün (pazarlık, bilgi

akışı, teknolojik avantajı etkisizleştirme) birleşimidir. Düşman, Türkiye'nin kendi personeline verdiği değeri bir zayıflık olarak kullanır.

- Ajan Ağları ve Güven İlişkilerini Manipüle Etme: Ceren'in durumu düşmanın mevcut yumuşak güç araçlarını (ajanlar, kişisel ilişkiler) kullanmaya devam ettiğini gösterir. Şef'in, Serdar'ın Ceren'e istihbaratçı olduğunu söylemesi bilgisini alması, ekibin operasyonel güvenliğini sarsmayı ve kişisel bağları (Serdar-Ceren ilişkisi) bir zayıflık olarak kullanmayı hedefler.

Ekibin Yumuşak Güce Karşı Koyma Yöntemleri:

- Ekip İçi Bağlılık ve Moral Gücü: Ekip üyelerinin Hulki için endişelenmesi ve Mete'nin ekip içi bağın önemini vurgulaması, düşmanın insani zaafları hedef alan yumuşak güç saldırılarına karşı bir içsel dirençtir. Hulki'nin arkadaşlarının onu kurtaracağını bilmesi, onun psikolojik olarak ayakta kalmasına yardımcı olur. Bu, yumuşak güce karşı bir yumuşak güç yanıtıdır: dayanışma ve moral.
- İstihbarata Dayalı Planlama ve Sızma Taktikleri: Layel'in sorgulanması, düşmanın bilgi ağını çözme çabasıdır. Hakkı'nın ''gönüllü olma'' ve Serdar/Zehra'nın sızma planları, doğrudan çatışmadan kaçınarak veya çatışmayı minimumda tutarak hedefe ulaşmayı amaçlayan, istihbarat ve taktiğe dayalı dolaylı mücadele yöntemleridir. Sert güç kullanımı (silahlar, yelekler) bu planların bir parçası olsa da asıl başarı taktiğin kendisinde ve düşmanın gardını düşürme potansiyelindedir.
- Teknolojik ve Operasyonel Koordinasyon: Mete'nin SİHA desteği talep etmesi, teknolojinin stratejik bir araç olarak kullanılmasıdır. SİHA'lar sert güç unsurlarıdır, ancak düşmanın onları bypass etme çabası onların muharebe alanını şekillendiren (sert gücün ötesinde, algı ve hareket kabiliyetini etkileyen) stratejik bir yumuşak güç bileşeni taşıdığını gösterir. Ekibin bu teknolojiyi stratejik olarak kullanması, düşmanın yumuşak güç hamlesini (SİHA'ları bypass etme planını) boşa çıkarmayı hedefler.

Özetle, Teşkilat 6. bölümdeki çatışmalar, düşmanın rehine alarak pazarlık etme ve ajanlar aracılığıyla manipülasyon gibi yumuşak güç taktiklerini sert güç (işkence, kaçırma) ile birleştirerek kullandığını gösterir. Ekibin çözümleri ise bu duruma karşı koymak için sadece sert güce dayanmak yerine, güçlü ekip içi bağ, istihbarat toplama, psikolojik dayanıklılık ve dolaylı operasyonel taktikler gibi yumuşak güç unsurlarını veya yumuşak güce yakın yöntemleri kullanma çabalarını yansıtır.

4.1.4.6. Yedinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

- SİHA'ların Etkisiz Hale Getirildiği Algısı Çatışması: Bölüm başlangıcında ekip, düşmanın (terör örgütü ve arkasındaki koalisyonun), Türk SİHA'larını etkisiz hale getirdiğine inandırılması üzerine kurulu bir zaferi kutlar. Gerçekte SİHA'lar etkisiz hale getirilmemiştir, ancak düşman buna inanmıştır. Düşman koalisyonu toplantısında bu başarısızlık konuşulur; SİHA kodlarının işe yaramadığı ve kışkırtıcı dergi kapağının Türklere karşı yeterli etkiyi yaratmadığı belirtilir. Fadi, diğer üyeler tarafından baskı altındadır.
- Yumuşak Güç Odaklı Çözüm/Yaklaşım: Buradaki temel çözüm bilgi manipülasyonu ve algı yönetimidir. Ekip, düşmana SİHA'ların imha edildiği veya etkisiz hale getirildiği yönünde yanlış bilgi yayarak veya böyle bir algı oluşturarak başarıya ulaşmıştır. Bu, düşmanın askeri kapasitesini fiziksel olarak yok etmek yerine, düşmanın algısını hedef alan, tamamen yumuşak güce dayalı bir taktiktir. Dergi kapağı gibi provokasyonlar da algıyı etkileme amaçlıdır.
- Çözüm Taktiği (Yumuşak Güç): Başarı, aldatma ve bilginin stratejik kullanımı yoluyla elde edilmiştir. Düşmanın kendi istihbaratına veya algısına güvenerek yanlış kararlar alması sağlanmıştır. Bu, fiziksel kuvvet veya doğrudan çatışma olmaksızın düşmanın zihninde bir zafer kazanılmasıdır.

- Ceren'in Takip Edilmesi ve Kaçışı Çatışması: Gizli görevdeki Ceren, Şef ve diğer düşman unsurlar tarafından takip edilmektedir. Hem görevini sürdürmek hem de kimliğini gizleyerek takipten kurtulmak zorundadır. Bu, sivil bir ortamda gizlilik ve güvenlik çatışmasıdır.

- Yumuşak Güç Odaklı Çözüm/Yaklaşım: Ceren, takipten kurtulmak için fiziksel güç yerine zekâ, planlama ve aldatma kullanır. Ayakkabı almak gibi sıradan bir bahaneyle dışarı çıkar. Sinemaya gider, ancak filmi izlemek yerine acil çıkış kapısını kullanarak takipten sıyrılır. Görünümünü (peruk, eşarp, kıyafet) değiştirir. Bu taktikler, tamamen düşmanın algısını yanıltmaya ve izleme çabalarını boşa çıkarmaya yöneliktir. Kamuflaj/kılık değiştirme ve dikkat dağıtma (acil çıkışı kullanma) yumuşak gücün operasyonel boyutlarıdır.

- Çözüm Taktiği (Yumuşak Güç): Ceren, takibe karşı koymak için fiziksel ortamın ve sivil davranışların sağladığı yumuşak güç avantajlarını kullanır. Kalabalık

bir sinema salonunda kimliğini ve takibin yönünü değiştirerek, düşmanın sert güç veya doğrudan müdahale kullanma ihtimalini ortadan kaldırır.

- Hulki'nin Hastaneden Kurtarılması/Tahliyesi Çatışması: Düşman tarafından tutulan ve işkence gören Hulki'nin, bulunduğu hastaneden çıkarılması gerekmektedir. Bu, kontrollü ve sivil bir ortamda gerçekleştirilen riskli bir sızma/tahliye operasyonudur.

- Yumuşak Güç Odaklı Çözüm/Yaklaşım: Operasyon, kamuflaj, gizlenme ve ortamı kullanma üzerine kuruludur. Hulki hasta kılığında (önlük, sargı, maske, gözlük), Serdar ise ona eşlik eden biri gibi davranır. Kalabalık bir asansörü kullanmaları, sivil hareketliliğin sunduğu örtünme imkanlarından faydalanmaktır. Ceren'in başka bir katta hemşire odasında "yanlış Sibel'i" sorarak yarattığı dikkat dağıtma, düşmanın veya hastane personelinin dikkatini başka yöne çekerek tahliyeyi kolaylaştıran bir yumuşak güç taktiğidir.

- Çözüm Taktiği (Yumuşak Güç): Fiziksel çatışmayı en aza indirmek veya tamamen kaçınmak için aldatma (kılık), çevresel avantajları kullanma (kalabalık, hastane ortamı) ve dikkat dağıtma (Ceren'in manevrası) gibi yumuşak güç unsurları birleşik şekilde kullanılır.

- Ekip İçi Psikolojik Gerilimler ve Uyum Çatışması: Görevin zorlukları ve kişisel travmalar ekip üyeleri üzerinde psikolojik baskı yaratır. Uzay'ın duygusal konulara ve şiddete karşı rahatsızlığı, ekip içinde gerilimlere ve anlayış farklılıklarına yol açar. Uzay'ın duygularını ifade etmekteki zorluğu kişisel bir çatışmadır.

- Yumuşak Güç Odaklı Çözüm/Yaklaşım: Ekip, bu içsel çatışmaları karşılıklı anlayış, destek ve ortak amaca odaklanma ile yönetir. Uzay'ın Zehra'ya beceriksizce de olsa destek olmaya çalışması ve Zehra'nın bunu takdir etmesi, ekip içi duygusal bağların ve dayanışmanın bir göstergesidir. Mete'nin liderliği ve görev bilincine vurgusu, ekibi bir arada tutan ideolojik bir yumuşak güç kaynağıdır. Mizah da (Gürcan'ın yorumları) gerilimi azaltmada kullanılan bir yumuşak güç unsurudur.

- Çözüm: Bu tür içsel çatışmalar genellikle tam olarak çözülmez, ancak ekip üyelerinin birbirlerine psikolojik destek sağlaması ve ortak hedefe kilitlenmeleri, bu gerilimlerin görev performansını olumsuz etkilemesini engellemeye yardımcı olur. Bu, ekibin kendi içindeki dayanıklılık ve uyum şeklinde tezahür eden bir yumuşak güç formudur.

• Hedef Bölgede Arama ve Keşif Çatışması: Ekip, potansiyel düşman varlığını tespit etmek için belirli bir alanı (çiçek serası) aramak zorundadır. Bu, fark edilmeden bilgi toplama ve hedefi belirleme mücadelesidir.

• Yumuşak Güç Odaklı Çözüm; Ekibin siyah kamuflaj kıyafetleri, görünürlüğü azaltarak gizliliğe hizmet eden operasyonel bir yumuşak güç unsurudur. Kulaklıklarla yapılan iletişim, anlık bilgi akışını ve koordinasyonu sağlar. Bu yaklaşım, doğrudan çatışma yerine bilgi toplamayı ve durumsal farkındalığı önceler.

• Çözüm Taktiği: Çatışma, fiziksel güç yerine istihbarat odaklı operasyonel yumuşak güç taktikleriyle yürütülür. Hedef hemen bulunamasa da arama faaliyeti bu yöntemlerle gerçekleştirilir.

• Sorgulama Çatışması: Uzay, ele geçirilen bir teröristi sorgular. Amaç bilgi elde etmektir. Geleneksel sorgulama yöntemleri sert güç içerebilir.

• Yumuşak Güç Odaklı Çözüm: Uzay'ın sorgulama sırasında fiziksel şiddet uygulamadığı görülür. Terörist kahvaltı yapmaktadır. Uzay'ın tek yaptığı, adama ‘‘dik dik bakmaktır’’. Bu, doğrudan psikolojik baskı uygulamaya yönelik bir taktiktir. Sorgulanan kişinin zihni üzerinde etki yaratmayı hedefler, fiziki acı çektirmeyi değil. Hakkı ve başka birinin sorguyu camın arkasından izlemesi, bu yaklaşımın planlı olduğunu düşündürür. Daha önceki bölümlerde Leyal'in sorgusu sırasında Serdar'ın fiziksel işkence tehdidinde bulunmasına rağmen (ancak uygulamadığı), bu sahne farklı bir psikolojik yaklaşıma odaklanır.

• Çözüm Taktiği (Yumuşak Güç): Çatışma, psikolojik ve zihinsel yöntemlerle ele alınır. Fiziksel güç kullanılmaz, bunun yerine bakışlar ve duruş gibi bedensel iletişim yoluyla baskı kurulmaya çalışılır.

Genel olarak, Teşkilat'ın 7. bölümündeki olay örgüsünde, askeri veya fiziksel gücün (sert güç) kullanımına ek olarak, bilgi yönetimi, algı operasyonları, aldatma, gizlenme, psikolojik baskı, ekip içi uyum ve ideolojik motivasyon gibi yumuşak güç unsurlarının çatışmaları ele almak ve çözüme ulaştırmak için ne kadar belirleyici rol oynadığı görülmektedir. Bölüm, birçok durumda doğrudan yüzleşme yerine, zekâ ve planlama ile düşmanın zihnini ve çevresel koşulları kendi lehlerine çevirme taktiklerini vurgulamaktadır.

4.1.4.7. Sekizinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

- Ele Geçirilen Teröristten Bilgi Alma Çatışması: Ekip, ele geçirdikleri bir teröristten bilgi almak durumundadır. Bu, istihbarat toplama sürecinin temel bir çatışmasıdır. Klasik olarak bu tür çatışmalarda sert güç (fiziksel zorlama, işkence) kullanılabilir. Düşmanın da Hulki'ye karşı işkenceyi ve psikolojik baskıyı bir yöntem olarak kullandığı daha önceki bölümlerde görülmektedir.

- Yumuşak Güç Odaklı Çözüm: Bölümde, ekibin bu çatışmayı sert güç yerine yumuşak güç taktikleriyle çözmeye çalıştığı görülmektedir. Hakkı, ''Öyle dövüp konuşturmak filan da yok''[18] diyerek sert güç kullanımını reddeder. Bunun yerine, psikolojik baskı uygulanır. Pınar, teröriste onu hemen öldürmeyeceklerini, bunun yerine ''Yaşatırız seni. Yaşadığın her güne lanet edersin''[19] diyerek daha uzun süreli, psikolojik bir cezalandırma tehdidi savurur. Hakkı, ''Bizim acelemiz yok. Bizim işimiz sabır işi. Bekleriz''[20] diyerek sabır ve bekleyişi bir baskı aracı olarak kullanır. Pınar, ''Aldığımızı bilirler seni tutanlar. O zaman onlarla hesaplaşırsın''[21] diyerek, düşman tarafından ele geçirildiğinin bilinmesinin yaratacağı iç hesaplaşmayı ve güvensizliği de bir yumuşak güç unsuru olarak kullanır.

- Çözüm Taktiği (Yumuşak Güç): Sorgu sırasında kullanılan en belirgin yumuşak güç taktiği, aldatma ve bilgi manipülasyonudur. Gürcan'ın, teröristin görüntülerinden parçalar keserek ''yeni bir konuşma haline'' getirdiği, yani bir tür deepfake veya manipüle edilmiş ses/görüntü kaydı oluşturduğu görülür. Hakkı bunu,sorguda ''Sen git, beraber iş yaptığın arkadaşını sat. Olacak iş değil''[22] diyerek kullanır. Bu taktik, teröristin algısını bozmayı, kendi içindeki ve örgüt içindeki güven bağlarını zedelemeyi hedefler. Tamamen bilgi ve teknoloji manipülasyonuna dayalı bu yöntem, yumuşak gücün zihinleri etkileme potansiyelini gösterir.

- Takip ve Hedef Tespiti Çatışması (Havalimanı Sahnesi): Ekip üyeleri (Pınar ve Hakkı), havalimanında belirli kişileri tespit etmek veya takip etmek zorundadır. Bu, kalabalık ve sivil bir ortamda kimliği gizleyerek çalışma çatışmasıdır.

[18] 8.Bölüm 36:38-36:42.dk.
[19] 8.Bölüm 35:58-36:20.dk.
[20] 8.Bölüm 36:30-36:44.dk
[21] 8.Bölüm 36:45-36:52.dk
[22] 8.Bölüm 1:54:06-1:54:11.dk.

- Yumuşak Güç Odaklı Çözüm: Bu çatışma, tamamen istihbarat toplama ve gözetim üzerine kuruludur. Pınar ve Hakkının, gelen yolcuları baştan aşağı analiz ettiği ve Pınar'ın fotoğraf çektiği sahneler, gözlem, analiz ve veri toplama gibi istihbarat temelli yumuşak güç faaliyetleridir. ‘‘Siyah montlu...’’[23], ‘‘Temiz o...’’[24] gibi diyaloglar, hızla hedef belirleme ve analiz etme süreçlerini göster.

- Çözüm Taktiği: Bu sahnede doğrudan bir ‘‘çözüm’’ değil, çatışmanın yumuşak güç araçlarıyla nasıl yürütüldüğü gösterilmektedir. Başarı, fiziksel kuvvete değil, gizliliğe, dikkatli gözleme ve durumsal farkındalığa bağlıdır.

Özetle, Teşkilat 8. bölüm, özellikle ele geçirilen düşmandan bilgi alma çatışmasında sert güç kullanımını bilinçli olarak reddederek yerine psikolojik manipülasyon, aldatma, sabır ve teknoloji destekli bilgi operasyonları gibi yumuşak güç taktiklerini seçer. Havalimanı sahnesi ise istihbarat toplama, gizlenme ve gözlem gibi operasyonel yumuşak güç yöntemlerinin nasıl uygulandığını göstermektedir. Ekip içindeki psikolojik gerilimler ise görevin bireyler üzerindeki yükünü ve ekibin bu yükü karşılıklı destek ve ortak amaç ile yönetme çabasını, yani içsel yumuşak güç dinamiklerini ortaya koymaktadır. Bölüm genelinde, fiziki gücün ötesinde, bilgi, algı yönetimi ve psikolojik unsurların çatışmalardaki belirleyici rolü yumuşak güç bağlamında vurgulanmaktadır.

4.1.4.8. Dokuzuncu Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

- Leyal ve Fadi Arasındaki Güven/Şüphe Çatışması: Leyal, Fadi’nin kendisine karşı tavrının değiştiğini hissetmektedir. Türklerin elinden kurtarıldığından beri Fadi’nin bakışının ve dokunuşunun değiştiğini dile getirir. Bu durum, Leyal’de, Fadi’nin kendisinin Türklere konuştuğunu düşünüp düşünmediği yönünde bir şüphe yaratır, bu da aralarında psikolojik bir gerilime ve çatışmaya yol açar. Fadi’nin öfkesi gözlerinden okunmaktadır.

- Yumuşak Güç Odaklı Çözüm: Fadi bu çatışmayı doğrudan bir tehdit ve güvence karışımıyla ele alır. Leyal’e eğer Türklere konuştuğunu düşünseydi şu anda yaşamıyor olacağını söyleyerek şüpheyi bertaraf ettiğini ifade eder.[25] Bu, fiziksel güç kullanmadan, psikolojik baskı ve örgüt içi güven/sadakat kurallarına yapılan bir

[23] 8.Bölüm 1:32:53-1:33:32.dk.
[24] 8.Bölüm 1:34:33-1:34:57.dk
[25] 9.Bölüm 37:08:37-17.dk.

göndermedir. Leyal ise duygusal bir yaklaşımla (‘‘Öfken gözlerinden okunuyor’’, ‘‘Beni Türklerin elinden kurtardığından beri... her şeyin değişti’’, ‘‘Beni daha çok sevmeni istiyorumdur’’, ‘‘Senden vaz geçememeni istiyorumdur belki’’)[26] Fadi’nin tavrının neden değiştiğini anlamaya çalışır, bu da yumuşak gücün duygusal boyutunu kullanma çabasıdır.

- Çözüm Taktiği (Yumuşak Güç): Çatışma, Fadi’nin doğrudan inkârı ve ima yoluyla yaptığı psikolojik tehdit ile, Leyal’in ise duygusal manipülasyon ve sorgulama çabalarıyla devam eder. Tam bir çözüm olmasa da çatışmanın fiziksel boyuta taşınması yumuşak güç taktikleriyle engellendiğini göstermektedir.

- Asansördeki Fiziksel Çatışma ve Sivillerin Etkisi: Serdar, asansör içinde iki korumayla fiziksel bir çatışma halindedir. Bu, doğrudan sert güce dayalı bir çatışma örneğidir.

- Yumuşak Güç Odaklı Yaklaşım: Çatışma sırasında asansörün kapısı açılır ve bir anne ve iki çocuk belirir. Çocuklardan birinin elinde oyuncak tabanca vardır. Sivillerin bu beklenmedik varlığı, çatışmanın gidişatını ve Serdar'ın kararlarını dolaylı olarak etkileyen bir yumuşak güç unsurudur. Serdar, silahları sivillerin olduğu yöne tekmeleyerek onları tehlikeden uzaklaştırmayı seçer. Bu, protagonistlerin değer yargılarının ve etik duruşlarının (yumuşak gücün ideolojik bir boyutu) fiziki çatışma sırasında bile operasyonel kararları nasıl etkilediğini gösterir. Sivillerin şok ifadesi de durumsal bir yumuşak güç etkileşimidir.

- Çözüm Taktiği (Sert ve Yumuşak Güç Etkileşimi): Temel çatışma fiziksel güçle çözülse de sivillerin varlığı (çevresel bir yumuşak güç unsuru), çatışmanın yürütülme biçimini değiştirir ve protagonistin değerlerini yansıtan bir hareket yapmasına neden olur.

- Gürcan'ın Travması ve Ekip İçi Destek Çatışması: Gürcan, çocukluğunda yaşadığı, annesinin bir patlamada ağır yaralanması ve sakat kalması (bacaklarını kaybetmesi) olayı nedeniyle derin bir travma yaşamaktadır. Babasının tehdit edildiğini kendilerine hiç söylememesi de bu travmayı derinleştirmiştir. Bu, Gürcan’ın kendi içindeki ve ailesiyle olan geçmişine dair kişisel, psikolojik bir çatışmadır.

[26] 9.Bölüm 37:00:37-31.dk

• Yumuşak Güç Odaklı Çözüm: Gürcan bu travmayı Mete'ye anlatarak ve paylaşarak ele alır. Mete onu dinler. Bu durumun doğrudan bir ''çözümü'' olmasa da ekip içinde duygusal destek ve karşılıklı anlayışın varlığı, bu tür içsel çatışmaların yönetilmesinde yumuşak gücün bir göstergesidir. Ekip üyelerinin kişisel acılarını ve geçmişlerini birbirleriyle paylaşabilmesi ve liderin (Mete) buna kulak vermesi, ekip içi bağları ve uyumu güçlendiren bir yumuşak güç unsurudur.

• Çözüm Taktiği (Yumuşak Güç): Çatışma, iletişim ve empati yoluyla ele alınır. Gürcan'ın travması tam olarak çözülmese de ekip içinde psikolojik destek ve dayanışma mekanizmaları devreye girer.

• Uçağın Kalkışı Sırasındaki Fiziksel Engelleme Çatışması: Zehra, Hulki ve Serdar'ın içinde bulunduğu uçak, kısa bir toprak pistten kalkış yapmaya çalışmaktadır. Yolun sonunda bir yapı (ev) bulunmaktadır ve uçak çarpma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu, fiziksel bir çevresel engelle mücadele çatışmasıdır.

• Yumuşak Güç Odaklı Yaklaşım: Çatışma, Serdar'ın pilotaj yeteneği ve teknik becerisi sayesinde, fiziksel engele rağmen uçağı kaldırmasıyla çözülür. Ancak, uçağın tam çarpacak gibi görünürken havalanması, bu durumu izleyenleri (düşmanları veya diğer gözlemcileri) şaşkınlığa uğratır. Bu şaşkınlık, fiziki bir müdahale olmasa da düşmanın algısını ve beklentisini boşa çıkaran küçük bir yumuşak güç etkisidir.

Özetle, Teşkilat'ın 9. bölümünde çatışmalar hem sert güç (fiziksel kavga, uçak kaçırma/kalkış) içerse de bu çatışmaların ele alınış biçimlerinde veya sonuçlarında psikolojik baskı, duygusal destek, ekip içi dayanışma, değer yargılarının operasyonel kararlara etkisi ve düşmanın algısını yönetme/şaşırtma gibi yumuşak güç unsurlarının da önemli rol oynadığı görülmektedir. Bölüm, fiziki zorlamanın yanında, karakterlerin zekâsını, duygusal durumlarını ve değerlerini de çatışma dinamiklerinin bir parçası olarak sunmaktadır.

4.1.4.9. Onuncu Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

• Ceren'in Mühendisin Bilgisayarına Erişimi Çatışması: Ceren'in, Fadi ile bağlantılı olduğu düşünülen mühendisin evine sızarak bilgisayarındaki bilgilere ulaşma ihtiyacı ve bilgisayarın parola korumalı olması. Bu, bir bilgiye erişim ve güvenlik engeli çatışmasıdır.

• Yumuşak Güç Odaklı Yaklaşım: Bu çatışma, teknik ve taktiksel yumuşak güç unsurlarıyla ele alınır. Ceren eve gizlice sızar (bir tür taktiksel yumuşak

güç/sızma). Bilgisayarın kilidini açmak için doğrudan zorlama (sert güç) yerine, mühendisin kahve kupasından aldığı parmak izini özel bir cihazla kopyalar ve parmak izi okuyucusunu kandırır.

- Çözüm: Ceren, teknik becerisini ve zekasını kullanarak (yumuşak güç), bilgisayarın güvenlik engelini aşar ve dosyalara erişir. Çatışma, fiziksel bir yüzleşme olmadan, tamamen bilgi ve teknik üstünlükle çözülür.

- Uzay ve Gürcan Arasındaki Psikolojik/Kişisel Çatışma: Gürcan, Uzay'ın mesafeli, aşırı analitik ve duygusal olmayan tavrından rahatsızlık duyar. Uzay'ın geçmişteki ‘‘ölüm’’ünü ve çocuk sahibi olamamasını gündeme getirerek, birlikte yaşadıkları ‘‘iki ölü’’ hayatın gerçekliği üzerinden Uzay'ın kabuğunu kırmaya çalışır.[27] Bu, ekip içindeki kişisel algı ve duygusal ifade/bastırma üzerine kurulu bir çatışmadır.

- Yumuşak Güç Odaklı Yaklaşım: Çatışma, iletişim ve diyalog yoluyla yürütülür. Gürcan, sorgulayıcı ve duygusal ifadelerle (yumuşak gücün iletişim boyutu) Uzay'ı zorlar. Bu, yumuşak gücün duygusal, mantıksal analiz çatışmasıdır.

- Çözüm: Çatışma anında tam bir ‘‘çözüme’’ ulaşılmaz, ancak aralarındaki bağı ve farklılıkları ortaya koyar. Mete'nin sonrasında ailelerle ilgili verdiği güvenceler gibi liderliğin ekip üyelerinin kişisel durumlarına gösterdiği hassasiyet, bu tür iç çatışmaların yönetilmesinde kurumsal yumuşak güç ve liderlik örnekleridir. Uzay'ın Zehra ile olan benzer konuşması, duygusal ifade beceriksizliğini kabul etmesi ve yine de dinlemeye hazır olması, bu çatışmanın ekip içi yumuşak güç dinamikleriyle (destek, anlayış) yönetildiğini gösterir.

- Beşir'in Psikolojik Baskı Altına Alınması Çatışması: Fadi'nin kuryesi Beşir'den bilgi veya bir adım attırmak amacıyla ona yönelik yürütülen bir operasyon yapılır. Çatışma, Beşir'in iradesini kırma veya yönlendirme üzerinedir.

- Yumuşak Güç Odaklı Yaklaşım: Bu, tamamen psikolojik ve bilgiye dayalı bir yumuşak güç operasyonudur. Ekip, Beşir'i kumarda kaybetmeye yönlendirerek finansal ve psikolojik baskı kurar. Serdar ve Zehra'nın kumarhanedeki varlığı ve karargahla koordinasyonları, Beşir üzerinde gözetlendiği hissi yaratır.

[27] 10.Bölüm 58:48-1:01:10.dk

Uzay'ın ''Biraz korkutalım muhasebeciyi''[28] ifadesi, operasyonun psikolojik amacını net bir şekilde ortaya koymaktadır.

- Çözüm: Beşir'in kumarda kaybetmesi ve paniklemeye başlaması, operasyonun amaçladığı psikolojik etkiyi gösterir. Bu durum, onun kontrolsüz bir adım atması ve kumarhaneyi terk etmesi içindir, bu durum yumuşak güç taktiğinin işe yaradığını gösterir.

- Çiftlikteki Sızma ve İstihbarat Mücadelesi Çatışması: Fadi'nin bulunduğu yüksek güvenlikli çiftliğe sızma girişimi sahnesinde karşılaşılan yoğun güvenlik önlemleri ve düşmanın kullandığı aldatma taktiği görülür (araçların farklı yönlere dağılması). Bu, fiziksel engellerle birlikte bir istihbarat ve karşı-istihbarat çatışmasıdır.

- Yumuşak Güç Odaklı Yaklaşım: Ekip, mekânı önceden izleyerek ve dinleme cihazı yerleştirerek (yumuşak güç: gözetleme, bilgi toplama teknolojisi) bilgi edinmeye çalışır. Düşmanın araçları farklı yönlere göndermesi, ekibin takibini zorlaştıran bir bilgi manipülasyonu/aldatma taktiğidir (düşman tarafından kullanılan yumuşak güç). Ekibin bu aldatma karşısındaki ilk paniği, yumuşak gücün (bilgi eksikliği/yanlış yönlendirme) operasyonel koordinasyon üzerindeki olumsuz etkisini gösterir. Karargâhın devreye girmesi ve SİHA desteği organize etmesi, teknolojik ve örgütsel kapasitenin (kurumsal yumuşak güç) krizi yönetme çabasıdır.

- Çözüm: Düşmanın aldatma taktiği, ekibin sahadaki takibini sekteye uğratır. Ancak, Mete'nin karargâhından koordinasyonu ve teknolojik destek kullanımı, çatışmanın seyrini değiştirmeye yönelik bir adımdır. Çiftlikteki fiziksel çatışma (sert güç) başlar ve Jandarma Özel Harekât desteği ile (kurumsal sert güç desteği) çözülür. İstihbarat mücadelesi (yumuşak güç çatışması) ise operasyonun bir aşamasında düşmanın taktiksel üstünlüğüyle sonuçlanır.

- Ulusal Savunma ve KORAL Sistemi Tartışması: Türk üssüne yönelik potansiyel roket saldırısı gibi dış tehditler. Bu doğrudan sert güç kullanımına dayalı bir tehdittir.

- Yumuşak Güç Etkileşimi: Bu sert güç tehdidine karşı geliştirilen KORAL sistemi, teknolojik ve bilimsel araştırma-geliştirmenin (ulusal yumuşak gücün) bir ürünüdür. Mühendislerin KORAL üzerindeki çalışmaları, bilgi ve beceriyi (yumuşak

[28] 10.Bölüm 01:24:34-14:24:38.dk.

güç) kullanarak ülkeyi savunma çabasıdır. Mühendisin tabletindeki kızının fotoğrafı gibi detaylar, bu teknolojik çabanın arkasındaki değerleri ve motivasyonu (aile, ülke savunması-yumuşak güç) vurgular.

- Çözüm: Senaryo doğrudan saldırının sonucunu göstermez, ancak savunmanın yerli ve milli teknolojiye (yumuşak güçle geliştirilmiş sert güç aracı) dayanacağı ima edilir. Çatışma, teknik kapasite ve savunma hazırlığı üzerinden ele alınmaktadır.

Özetle, Teşkilat'ın 10. bölümünde, fiziksel çatışmalar (sert güç) önemli bir yer tutsa da bu çatışmalara giden yolda ve karakterlerin kendi iç dinamiklerinde istihbarat toplama, teknik sızma, psikolojik baskı, aldatma, ekip içi iletişim ve dayanışma, liderlik ve temel değerler gibi birçok yumuşak güç unsuru aktif olarak kullanılır ve çatışmaların seyrini etkiler. Bölüm, sert gücün zorunlu olduğu durumların yanı sıra, zekâ, bilgi, teknoloji ve insan ilişkileri gibi yumuşak güç bileşenlerinin de operasyonel başarı ve karakter derinliği için ne kadar kritik olduğunu göstermektedir.

4.1.4.10. Onbirinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

- Fadi'nin Psikolojik Harekât Ağına Karşı Mücadele Çatışması: Fadi, oğlu Amir aracılığıyla Paris'te bir sosyal medya şirketi üzerinden babası lehine haberler yaptırarak ve Türkiye aleyhine psikolojik harekât yürütmektedir. Bu durum, bilginin manipülasyonu, propaganda ve kamuoyu üzerinde etki yaratma amacı güden bir yumuşak güç çatışmasıdır. Düşman, enformasyon ve iletişim araçlarını kullanarak Türkiye'nin imajına zarar vermeyi hedeflemektedir.
- Yumuşak Güç Odaklı Yaklaşım ve Çözüm: Ekip, bu yumuşak güç tehdidine karşı istihbarat toplama ve analiz yöntemlerini kullanır. Uzay, Amir'i ve şirketi tespit eder, burayı bir ''psikolojik harekât merkezi''[29] olarak tanımlar. **Bu, düşmanın yumuşak güç aracını tanımlama ve anlama çabasıdır.** Bölüm sonunda ekibin bir operasyonu başarıyla tamamladığı ve ''operasyonu başarıyla tamamlamış olmanın gururunu'' yaşadığı görülür. Bu başarı, büyük ihtimalle Fadi'nin bu ağına yönelik yürütülen operasyonun sonucudur. Operasyonun detayları bu alıntılarda net olmamakla birlikte, temelinde bilgi toplama ve analize dayalı stratejik planlama (yumuşak güç) yattığı anlaşılmaktadır. Yani, bu çatışma, düşmanın yumuşak

[29] 11. Bölüm 9.43-9:45.dk.

güç kullanımına karşı, istihbarat ve strateji gibi kendi yumuşak güç unsurlarını devreye sokarak çözüme kavuşturulur.

- Görev Nedeniyle ‘‘Ölen’’ Ajanların Ailelerinin Yaşadığı Psikolojik Çatışma: Görev uğruna resmi kayıtlarda ‘‘ölü’’ görünen ajanların (bkz: feda eylemi) aileleri (örneğin Zehra’nın kızı Yağmur), cesetleri göremedikleri için şüphe ve tam olarak kabullenememe durumu yaşamaktadır. Bu durum, hem aileler için duygusal bir çatışma yaratır hem de ekip üyeleri (Zehra, Uzay gibi) için görevlerinin insani bedeli ve gizliliğin getirdiği yük açısından bir gerilim oluşturur. Ceren, bu konuyu gündeme getirerek, bu psikolojik/duygusal çatışmayı ekibin içine taşır.
- Yumuşak Güç Odaklı Yaklaşım: Bu bölümdeki olay örgüsünde, Fadi’nin Layel’i infaz etmesi[30] gibi doğrudan sert güç kullanımı yer alır. Ancak bu eylem, Fadi’nin kendi içindeki veya ağı içindeki bir sorunun (muhtemelen Layel’in artık işe yaramaması veya bir şekilde açığa çıkması) çözümü olup, ekibin müdahale ettiği bir yumuşak güç çatışması değildir.

Sonuç olarak, Teşkilat’ın 11. bölümü, düşmanın propaganda ve bilgi manipülasyonu gibi yumuşak güç taktiklerine karşı istihbarat ve analizle (yumuşak güç) karşılık verilmesi gerektiğini ve görevin getirdiği insani/psikolojik yükün, iletişim ve empati gibi yine yumuşak güç unsurlarıyla yönetilmeye çalışıldığını göstermektedir. Bölümdeki çatışmaların çözümü veya yönetimi süreçlerinde, fiziksel gücün yanı sıra bilginin, analizin ve insan ilişkilerinin stratejik önemini vurgulayan yumuşak güç öğeleri kritik rol oynamaktadır.

4.1.4.11. Onikinci Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

- Gizlilik Görevinin İnsani ve Psikolojik Maliyeti Çatışması: Senaryolarda, ekip üyelerinin görevleri gereği ailelerinden uzak kalmasının veya resmi kayıtlarda ‘‘ölü’’ görünmesinin yarattığı psikolojik gerilim ve insani yük öne çıkmaktadır. Ailelerin cesetleri görememesi nedeniyle yaşadığı şüphe (Yağmur gibi) ve tam olarak kabullenememe durumu devam etmektedir. Bu durum, görev gizliliğinin getirdiği duygusal ve psikolojik bir çatışmadır. Ceren, bu konuyu gündeme getirerek çatışmayı ekibin dikkatine sunar.
- **Yumuşak Güç Odaklı Yaklaşım:** Ekip üyeleri arasındaki konuşmalar ve Mete’nin talimatları, bu insani yükü yönetme çabasını gösterir. Uzay ve Zehra

[30] 11. Bölüm 1:56:51.dk.

arasındaki diyalogda, annelerin durumu ve Yağmur gibi çocukların babalarına düşkünlüğü üzerine konuşulması, görevin insani boyutlarına yönelik empati ve anlayış gibi yumuşak güç unsurlarının önemini vurgular. Mete'nin Hulki'nin babasını takip ettirme talimatı, devletin ''kahramanlarının'' ailelerini koruma ve destekleme çabasıdır; bu da bir tür içsel yumuşak güç uygulamasıdır (morali yüksek tutma, bağlılık). Ceren'in ''bütün ailelerle yeniden konuşalım''[31] önerisi ise, iletişim ve diyalog yoluyla bu psikolojik çatışmayı çözme veya hafifletme niyetini yansıtır. Ancak bu durum, bölüm içinde tam bir çözüme kavuşmaz; çatışma varlığını sürdürür ve karakterler üzerindeki etkisi görülür.

- Düşmanın Ajan Ağı ve Bilgi Operasyonlarına Karşı Koyma Çatışması: Düşman (Şef, Leyal, Moşe(Şef'in adamı) ve Ceren'i içeren bir ağ) hem fiziksel saldırılar planlamakta hem de bilgi manipülasyonu ve psikolojik harp yürütmektedir. Fadi'nin oğlu Amir üzerinden ''Türkiye aleyhine bir psikolojik harekât merkezi'' kurduğu belirtilir. Ayrıca, düşman, ekibin kimliklerini tespit etmek ve elemanlarını ele geçirmek için gözetleme ve manipülasyonu (Yağmur'un kullanılması) kullanmaktadır. Bu, bilgiye, ağlara ve psikolojik etkiye dayalı bir yumuşak güç mücadelesidir.
- **Yumuşak Güç Odaklı Çözüm**: Ekibin düşmanın psikolojik harekât merkezini tespit etmesi, istihbarat toplama ve analiz (yumuşak güç) yeteneklerinin bir sonucudur. Uzay'ın düşmanın şifreli konuşmalarını çözme çabası ve teknik yetkinliği (kameraları loop'a alması), bilgi işleme, analiz ve teknolojik üstünlük gibi yumuşak güç unsurlarıyla düşmanın taktiklerine karşı koyulduğunu gösterir. Uzay'ın analist rolü, ekibin beyin gücünü temsil eder. Ekibin sızma planı (''ölü olmak'') fiziksel bir bariyeri aşmak için tasarlanmış olsa da deplasman ve aldatma gibi doğrudan sert güce dayanmayan taktikleri içerir. Düşmanın havaalanında Zehra'yı (Yanlışlıkla Yağmur'un annesi sandığı bir kişiyi) yakalama girişimi, onların da insan ağı (ajanlar: Şef, Ceren, Moşe), bilgi (Yanlış bilgi), gözetleme ve manipülasyon (Yağmur'u kullanma) gibi yumuşak güç araçlarını kullandığını gösterir. Bu girişimin başarısız olması, düşmanın yumuşak güç kullanımındaki bir hatadan (Yanlış bilgi/teşhis) kaynaklanır.

Bölümde Hakkı ve Pınar'ın bir tuzağı fark etmesi ve Pınar'ın sis/ses bombaları kullanması gibi taktiksel manevralar ve dışarıdan gelen fiziksel bir saldırıya (binaya girmek isteyenler) karşı savunma da yer alır.[32] Bunlar daha çok operasyonel ve

[31] 12. Bölüm 22:35.dk.
[32] 12. Bölüm 17:57 -17:59.dk.

taktiksel düzeyde olup, doğrudan ‘‘stratejik yumuşak güç’’ kavramına girmese de operasyonun genelinde bilgiye dayalı strateji ve taktiklerin (yumuşak güç) fiziksel eylemlerle (sert güç) iç içe geçtiğini gösterir.

Özetle, Teşkilat 12. bölüm, görevin insani/psikolojik bedelinin yönetiminde empati, iletişim ve destek gibi unsurların (içsel yumuşak güç) önemini vurgularken, düşmanın bilgi manipülasyonu ve ajan ağlarına dayalı yumuşak güç saldırılarına karşı istihbarat, analiz, teknolojik yetkinlik ve stratejik aldatma gibi kendi yumuşak güç unsurlarını kullanarak mücadele edildiğini göstermektedir. Çatışmaların çözümü hem düşmanın hem de ekibin bilgi, ağlar ve psikoloji gibi alanları stratejik olarak kullandığını ortaya koyar.

4.1.4.12. On Üçüncü Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

- Düşmanın Ajan Ağı ve Şifreli İletişim Çatışması: Düşman ağı (Şef ve Uzay’ın tespit ettiği 18 kişilik şüpheli liste) aktif olarak faaliyet göstermekte ve iletişimi için şifreli yöntemler kullanmaktadır. Şef’in talimatlarını yemek tarifleri veya reçeteler gibi görünüşte sıradan konuşmalar içine gizlemesi, bilginin manipülasyonu yoluyla yürütülen bir yumuşak güç taktiğidir. Bu ağın tespiti ve çözümlenmesi, istihbarat ve karşı-istihbarat arasında bir yumuşak güç mücadelesi yaratır. Ağın sadece 18 kişiden çok daha kalabalık olması ihtimali, çatışmanın boyutunu gösterir.
- Yumuşak Güç Odaklı Çözüm/Karşı Koyma: Ekip, bu şifreli iletişimi ve ağı istihbarat toplama ve analiz yoluyla çözmeye çalışır. Uzay’ın konuşma dökümlerini inceleyerek şifreleri tespit etme çabası, ekibin analitik yetkinliğini (yumuşak güç) gösterir. Düşmanın ağını tespit ettikten sonra, Emniyet birimleri ile koordineli olarak 6 farklı mekâna eş zamanlı operasyon planlaması, istihbarata dayalı bir strateji (yumuşak güç planlaması) ve organizasyonel koordinasyon (yine bir tür yumuşak güç unsuru) ile bu ağın çökertilmesini hedefler. Ancak Uzay, bu 18 kişiyi hemen almanın, daha büyük ağı deşifre etmeyi engelleyebileceği uyarısını yaparak, istihbaratın doğasındaki karmaşıklığı ve stratejik sabır gerekliliğini vurgular.
- Görev Gizliliğinin Aileler Üzerindeki Psikolojik Maliyeti Çatışması: Ajanların görevleri gereği resmi olarak ‘‘ölü’’ görünmesi, aileleri (özellikle Yağmur gibi) için büyük bir duygusal ve psikolojik çatışma kaynağı olmaya devam eder. Cesetlerin olmaması, şüphe ve kabullenememe durumunu besler. Yağmur'un Zehra’yı

tanıması durumunda tanımamasını istemesi, görevin insani bedelini ve bu bedelin yakınlar üzerindeki etkisini gösterir.

- Yumuşak Güç Odaklı Yönetim Yaklaşımları: Ceren'in Yağmur gibi çocuklarla ve ailelerle yeniden konuşma önerisi, iletişim ve empati yoluyla bu psikolojik çatışmayı yönetme ve hafifletme çabasıdır. Zehra'nın Yağmur ile olan geçmiş konuşmaları, bu zorluğun karakterler üzerindeki etkisini ve duygusal yönetimi yansıtır. Bu çatışma, bölüm içinde tam olarak çözülmez, ancak karakterlerin motivasyonlarını ve zorluklarla başa çıkma yöntemlerini etkilemeye devam eder.
- Fadi'den Bilgi Alma Çatışması: Fadi, ekibin eline geçmiştir ve ondan kritik bilgiler alınması gerekmektedir. Fadi konuşmaya direnç gösterir. Bu, bilgiye erişim konusunda bir irade ve sabır çatışmasıdır. Fadi, bilgiyi bir müzakere aracı olarak kullanır.
- Yumuşak Güç Odaklı Yaklaşımlar: Mete, Fadi ile konuşurken öncelikle devlet ciddiyetini ve can güvenliğini vurgular, kötü muamele yapılmayacağı güvencesini verir.[33] Bu hukukun üstünlüğü ve insancıllık prensipleri üzerinden bir devletin yumuşak gücü gösterisidir. Mete daha sonra, Fadi'nin oğlu Amir üzerinden bir müzakere zemini oluşturur. Oğluna dokunulmaması karşılığında bilgi talep eder. Fadi'nin bu teklife güven ve samimiyet üzerinden yaklaşması ve avukatıyla görüşerek yasal bir anlaşma talep etmesi, çatışmanın müzakere ve ikna (yumuşak güç) alanına kaydığını gösterir. Fadi'nin uçağın kalkmasına kalan süreyi kullanarak bilgiyi erteleme taktiği, kendi elindeki bilgi kozunu son ana kadar kullanma çabasıdır. Bu, bir psikolojik üstünlük kurma denemesidir.
- Düşmanın Tehdit ve Manipülasyon Çatışması: Düşman (Şef ve Ceren'in başını çektiği ağ), ekibe ve ekibin yakınlarına karşı hem fiziksel tehditler kullanır (havaalanındaki yabancı tipler, Sinan'ın ailesinin tehdit edilmesi) hem de psikolojik manipülasyon yapar (Yağmur'u kullanma çabası).
- Yumuşak Güç Odaklı Karşı Koyma: Ekibin düşmanın havaalanındaki hareketlerini izlemesi ve Ceren'i takip etmesi, gözetleme ve istihbarat toplama (yumuşak güç) yoluyla tehditleri önceden belirleme çabasıdır. Yağmur'un kullanılma ihtimaline karşı dikkatli olunması da psikolojik manipülasyona karşı bir ön alma tedbiridir.

[33] 13. Bölüm 10:17 -10:28

Bu bölümde, düşmanın bir havaalanına veya uçağa yönelik fiziksel saldırı planı gibi doğrudan sert güç kullanımlarına da işaret edilir. Ancak ekibin buna karşı koyma yöntemleri büyük ölçüde istihbarat, analiz ve stratejik zamanlamaya (yumuşak güç) dayanır.

Sonuç olarak, Teşkilat'ın 13. bölümü, düşmanın şifreli iletişim, ağ kurma, psikolojik baskı ve bilgi saklama gibi yumuşak güç taktiklerine karşı, ekibin istihbarat toplama, ağ analizi, şifre çözme, müzakere ve stratejik planlama gibi kendi yumuşak güç unsurlarını devreye soktuğunu göstermektedir. Aynı zamanda, görevin getirdiği insani/psikolojik yükün yönetiminde iletişim ve empati gibi içsel yumuşak güç unsurlarının önemini vurgular. Bölümdeki çatışmaların çözümü veya yönetimi, fiziksel eylemler kadar, hatta bazen daha fazla, bilginin, analizin, psikolojinin ve müzakerenin stratejik kullanımına dayanmaktadır.

4.1.4.13. On Dördüncü Bölümdeki Temel Olay Örgüsü, Çatışmalar ve Çözümler

- Fadi'nin Ele Geçirilmesi/Kaçırılması Çatışması: Bölüm Zehra'nın Fadi'yi düşman tarafından ele geçirilmekten korumaya çalıştığı bir kovalamaca sahnesi ile başlar. Fadi, ekip için kritik bilgi kaynağı ve düşman için ise ele geçirilmesi veya susturulması gereken bir hedeftir. Bu çatışma, bilgi kontrolü üzerine kuruludur. Mete, daha önce Fadi'den bilgi almak için oğlu Amir üzerinden müzakere (yumuşak güç) yolunu denemişti. Düşmanın Fadi'yi fiziksel güç kullanarak geri almaya çalışması, bu bilgi mücadelesinin sert güç boyutudur. Ancak bu sert güç kullanımının temelinde, Fadi'nin sahip olduğu bilginin (yumuşak güç varlığı) kontrolü yatar. Zehra'nın tek başına direnişi, fiziksel güce dayansa da bilgi varlığını koruma stratejisinin bir parçasıdır.
- Yumuşak Güç Boyutu: Fadi'nin kendisi, içerdiği istihbarat nedeniyle bir yumuşak güç nesnesidir. Düşmanın onu geri alma çabası, kendi istihbarat ağlarını ve operasyonlarını koruma veya sürdürme stratejisinin bir parçasıdır. Zehra'nın eylemi sert güç olsa da bilgi üstünlüğünü koruma stratejisine hizmet eder.
- Ekibin Hayatta Kalma ve Kaçış Çatışması: Zehra, Hakkı ve Pınar'ın içinde bulunduğu minibüs alev alır. Bu, doğrudan bir hayatta kalma ve fiziksel tehdit çatışmasıdır. Ekip, araçtan çıkmaya veya yangından kurtulmaya çalışır. Daha sonra, Zehra, Hakkı ve Hulki'nin bir metro tüneline ulaştığı ve paniğe kapılmış insanları tünelden çıkarmaya çalıştığı görülür.

- Yumuşak Güç Boyutu: Metro sahnesinde, ekibin insanları organize etme, yönlendirme ve sakinleştirme çabası, bir tür durumsal liderlik ve iletişimsel yumuşak güç kullanımıdır. Tehlike karşısında halkı yönetme becerisi, operasyonun başarılı bir şekilde tamamlanması ve sivil kayıpların önlenmesi için kritik öneme sahiptir.
- Görevin Psikolojik ve İnsani Maliyeti Çatışması: Önceki bölümlerde olduğu gibi, karakterlerin görevlerinin getirdiği psikolojik yük devam etmektedir. Gürcan'ın birini öldürdükten sonra yaşadığı travma, görevin insani bedelini gösteren önemli bir çatışmadır. Ajanların "ölü" görünmesinin aileleri üzerindeki etkisi (Yağmur'un annesi, Ebru'nun durumu), sürekli bir gerilim kaynağıdır. Zehra'nın, Yağmur gibi çocukların durumunu düşünmesi, bu insani çatışmanın karakterler üzerindeki yansımasıdır.
- Yumuşak Güç Boyutu: Bu çatışma, karakterlerin motivasyonu, direnci ve ekip içi dayanışması gibi içsel ''yumuşak güç'' unsurlarını etkiler. Mete'nin ekibin moralini yüksek tutma ve onları göreve odaklama çabası, bir liderlik ve psikolojik yönetim örneğidir. Ekip üyelerinin birbirine destek olması, zorlu görev şartlarına uyum sağlama ve bağlılıklarını koruma açısından içsel yumuşak gücü gösterir.

Özetle, Teşkilat dizisinde çatışmaların genellikle sert güç eylemleri (silahlı çatışmalar, saldırılar) şeklinde ortaya çıktığını gösterse de bu eylemlerin temelinde yatan nedenlerin veya sonuçlarının yumuşak güç boyutlarıyla (istihbarat kontrolü, bilgi manipülasyonu, psikolojik harp, ağlar ve organizasyonel yetkinlik) yakından ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Fadi'nin durumu bilgi mücadelesini, metro sahnesi sivil yönetimi ve ekibin iç çatışmaları ise görev psikolojisini ve dayanışmayı yumuşak güç bağlamında ele alabileceğimiz unsurlar olarak sunar.

4.2. Bulguların Analizi

On dört bölümlük anlatıdaki yumuşak güç unsurları içerik analizi yöntemine göre incelenmiştir. Yumuşak güç genellikle kültür, siyasi değerler ve dış politika gibi alanlar üzerinden işler. Senaryolardaki diyalogları, karakter eylemleri ve anlatı tanımları incelenerek **"yumuşak güç"** olarak tanımlanabilecek çekim, ikna veya gönüllü iş birliği yoluyla etki yaratma unsurları belirlenmiştir:

Karakter özellikleri ve ekip dinamiği

Ekip üyelerinin gösterdiği profesyonellik, bağlılık ve fedakârlık, devleti ve kurumu (MİT) bir çekim merkezi olarak gösterir. Mete Başkan, ekiptekilerin işleri iyi

yaptığı için tebrik beklemelerinin yersiz olduğunu, devlete hizmet etme şerefinin kendilerine yeteceğini ifade ederek bu değeri öne çıkarır.[34] Bu, bireylerin kişisel çıkarlarından çok daha yüce bir amaç uğruna bir araya gelmesini sağlayan, ideolojik ve ahlaki bir yumuşak güç formudur.

Ekip üyeleri arasındaki güçlü bağ ve birbirlerine destek olmaları, kurum içi yumuşak gücü veya bağlılığı simgeler. Mete Başkan, ekibin kurduğu bağı görmekten memnundur.

Karakterlerin empatik ve insani yönleri de yumuşak güç unsurudur. Pınar'ın mülteci kadın ve çocuğa karşı gösterdiği hassasiyet,[35]Uzay'ın Ebru ve Zehra'nın duygusal durumlarına yönelik çabası.[36]

Uzay'ın **analitik zekâsı ve teknik yetenekleri** (1.Bölüm), Gürcan'ın **siber yetenekleri** (3.Bölüm) ve Hakkı'nın deneyimi ve **"eski usul"** yöntemleri (8. Bölüm) birer yetenek göstergesi olarak devlete olan güveni artırabilir. Bu yetenekler, düşmana karşı doğrudan askeri güç yerine zekâ ve teknoloji kullanımını öne çıkarır. Bu yetenekler, devletin sadece fiziksel kapasitesiyle değil, aynı zamanda entelektüel ve teknolojik becerisiyle de güçlü ve güvenilir olduğunu gösterir. Gürcan'ın **"deep fake"** teknolojisini kullanma yeteneği (8.Bölüm) veya Uzay'ın karmaşık analizler yapması (1. Bölüm) ve sistemleri yanıltması (kameraları loop'a alması) (12. Bölüm), bilgi ve teknolojiye dayalı yumuşak güç taktiklerinin somut örnekleridir.

Hakkı'nın zor durumdaki insanlara (mülteciler, İngiliz gazeteci) yardım teklif etmesi (2.Bölüm) ve Zehra ile Serdar'ın zor durumda sığındıkları İmam ve Kalika Hanım'dan destek görmeleri (9.Bölüm), devlet temsilcilerinin halkla ilişkisini ve karşılıklı güveni gösteren örneklerdir.

Ulusal değerler ve anlatı

Türkiye'nin darbeler, terör, suikastlar, ekonomik savaş gibi geçmişteki zorluklara karşı direnci ve devletin bekası vurgusu (1. Bölüm), güçlü bir ulusal anlatı oluşturur. Bu ekip içinde bir motivasyon kaynağı olmakla kalmaz aynı zamanda anlatının hedef kitlesine yönelik bir mesajdır. Bu, ulusal kimlik ve tarih üzerinden duygusal ve ideolojik bir bağ kurarak yumuşak güç oluşturur.

[34] 7. Bölüm, 19:19. dk.
[35] 2.Bölüm 1:32:34.dk.
[36] 11.Bölüm 21:48.dk.

Şehitlik ve kahramanlık kavramlarına yapılan vurgu derin bir duygusal ve kültürel bağ kurar. **"Ser verir sır vermezler"**[37], **"Bazı kahramanlar vardır.**[38] **Onları asla bilmezler…Onlar bile kendilerini bilmez"**[39] gibi ifadeler, bilinmeyen fedakarlıkları yüceltir. Baş mühendisin şehit olması[40] ve Türk bayrağına sarılı tabutların gösterilmesi, bu fedakarlıkların somutlaştırılmasıdır.

"İstikbal göklerdedir" sloganı[41] ve SİHA, KORAL gibi milli teknolojik başarılara yapılan atıflar, askeri bir unsur olsa da teknolojik bağımsızlık ve yeterlilik üzerinden ulusal gurur ve çekim kaynağı yaratır. Bu, sadece askeri bir kapasite gösterisi değil, aynı zamanda devletin yenilikçilik ve kendi kendine yetebilirlik potansiyelini vurgulayarak uluslararası alanda bir prestij ve saygınlık unsuru (yani yumuşak güç) oluşturur.

Fadi'nin SİHA'ları ''uçurtmaya'' çevirme planı[42] ve örgüt liderinin **"SİHA' lar artık sizi vuramayacaklar"**[43] demesi, düşmanın bile bu teknolojinin etkisinin farkında olduğunu gösterir. Bu, SİHA'ların sadece sert güç aracı değil, aynı zamanda düşman üzerinde psikolojik ve stratejik bir etki yaratan (yumuşak güç/caydırıcılık) bir unsur olduğunu pekiştirir. Düşmanın SİHA'ları hedef alması, Türkiye'nin askeri sert gücünü bilgi hırsızlığı ve güvenlik protokollerini ele geçirme gibi örtülü, yumuşak güç yöntemleriyle zayıflatma çabasıdır.

İkna, müzakere ve gönüllü işbirliği arayışı

Hakkı ve Pınar'ın yakaladıkları kişiden bilgi almak için doğrudan şiddet yerine yasal koruma ve işbirliği teklif etmeleri (9.Bölüm), yumuşak gücün açık bir kullanımıdır.

Mete'nin Fadi ile müzakere girişimi (13.Bölüm), her ne kadar Fadi'nin oğlunun durumu gibi baskı unsurları içerse de tam bir işkence veya infaz yerine bilgi karşılığında anlaşma arayışını gösterir. Mete Başkan, **"güveni sağlamanın bir yolunu buluruz"** diyerek ikna ihtimalini açık bırakır.[44]

[37] 1. Bölüm 69:57dk.
[38] 1. Bölüm 1:48:07.dk.
[39] 1. Bölüm 1:50:06 – 1:50:08.dk.
[40] 1.Bölüm 1:02.48.dk.
[41] 10.Bölüm 36:10.dk.
[42] 3.Bölüm 53:54.dk.
[43] 6.Bölüm, 46:45.dk.
[44] 13.Bölüm 1:10:55dk.

Ekibin düşmanı tuzağa düşürmek için Ankaragücü taraftarları (5.Bölüm), mülteci kamyonu (2.Bölüm) gibi kalabalık ortamları veya sivil unsurları kullanması, doğrudan askeri çatışma yerine zekice planlanmış, sivil unsurların dolaylı olarak dahil olduğu yöntemlerdir.

Bilgi ve algı yönetimi

Ebru'nun gazeteci olarak olayları araştırma ve kamuoyunu bilgilendirme çabası (10.Bölüm), medyanın bilgi yayma ve algı oluşturmadaki rolünü gösterir. Devletin Ebru'yu durdurma çabası (6.Bölüm), bilginin kontrolünün önemini vurgular.

Fadi ve Amir'in Türkiye aleyhine psikolojik harekât merkezi ve sosyal medya üzerinden haber yaptırması (11.Bölüm), düşmanın da bilgi ve medya yoluyla yumuşak güç (veya kara propaganda) kullandığını gösterir. Layel'in **"Türk Sihalarının birer uçurtmaya dönüştüğünü görmek için canını verecek olanlar bile var"**[45]demesi bu algı operasyonunun hedef ve potansiyel etkisini ortaya koyar.

Deepfake teknolojisinin kullanılması[46] bilginin manipüle edilerek algı oluşturma ve ikna etme çabasıdır.

Özetle, anlatıdaki yumuşak güç unsurları; karakterlerin insani ve profesyonel değerleri, ekip içi dayanışma, vatanseverlik temaları, milli teknolojik başarılar, insani yardım çabaları, zorlama yerine ikna veya müzakere girişimleri ve bilgi/algı yönetimi çabaları üzerinden işlenmektedir. Anlatı, bu unsurları özellikle gizli operasyonlar bağlamında, sıklıkla **sert güç kullanımı** gerektiren durumlarla tezat oluşturarak veya bu unsurlarla harmanlayarak sunar. Karakterlerin ahlaki pusulası ve fedakarlıkları, anlatının yumuşak güç boyutunda öne çıkan temel unsurlardır.

[45] 3.Bölüm 53:54.dk.
[46] 8.Bölüm 1:19:27.dk.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, Türkiye'de televizyon dizilerinde **"yumuşak güç"** unsurunun kullanımını kültürel diplomasi stratejileri çerçevesinde, **"Teşkilat"** dizisi örneği üzerinden analiz etmeyi amaçlamıştır. Dizinin birinci sezonunda yayınlanan 14 bölüm üzerinden yapılan nitel içerik analizi, Türkiye'nin kültürel imajını nasıl şekillendirdiğini ve yumuşak güç unsurlarını nasıl kullandığını ortaya koymaktadır. Bu tez, dizi içeriğindeki olay örgüsü, karakterler, mekân ve diyaloglar üzerinden yumuşak güç temalarının nasıl işlediğini incelemektedir. Uluslararası ilişkilerde güç ve etkileme kavramlarının dönüşüm geçirdiği günümüz dünyasında, devletlerin sadece askeri ve ekonomik güçle (sert güç) değil, aynı zamanda kültürlerinin, siyasi değerlerinin ve dış politikalarının çekiciliğini kullanarak (yumuşak güç) etki yaratmaya çalıştığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, medya, özellikle televizyon dizileri ve sinema gibi görsel-işitsel ürünler, ulusal kimliğin dışa vurumu, kültürel normların tanıtımı ve uluslararası kamuoyunda imaj oluşturmak için önemli araçlar haline gelmiştir.

Diplomasi kavramı, uluslararası aktörler arasında ilişkilerin yürütülmesini sağlayan bir iletişim ve müzakere süreci olarak ele alınmaktadır. Modern diplomasinin kapsamı genişlemiş ve geleneksel diplomasiye ek olarak kamu diplomasisi, paralel diplomasi, ekonomik diplomasi, siber diplomasi gibi türler ortaya çıkmıştır. Kamu diplomasisi, devletlerin yabancı halklarla doğrudan etkileşim kurarak politika ve kültürlerini tanıtmasını içerir. Kitle iletişim araçları ve medya, kamu diplomasisinin yürütülmesinde kritik bir role sahiptir ve devletlerin uluslararası kamuoyunu etkilemesinde önemli bir araç olmuştur.

Kültürel diplomasi ise kamu diplomasisinin bir alt dalı veya yöntemi olarak görülmekte ve ülkelerin yumuşak güç stratejilerinin önemli bir unsurunu oluşturmaktadır. Kültürel diplomasi, sanat, bilim, eğitim gibi kültürel unsurların ülkelerin itibarını artırma ve uluslararası alanda tanıtılmaları amacıyla kullanılmasını içerir. Kamu diplomasisi ile kültürel diplomasi arasında tanımları ve amaçları açısından örtüşmeler bulunsa da kamu diplomasisinin kapsamı kültürel diplomasiye göre daha geniştir ve insani yardım, dijital diplomasi gibi alanları da içerir. Kronolojik olarak kamu diplomasisi daha yeni bir kavramken, kültürel diplomasi daha eski bir olgudur.

Türkiye, 2000'li yıllardan sonra kamu diplomasisini etkin bir dış politika aracı olarak kullanmaya başlamış ve uluslararası arenada etkisini artırmak için çeşitli kurumlar (KDK, YEE, TİKA, TRT gibi) ve stratejiler geliştirmiştir. Medya, eğitim ve kültürel faaliyetler bu stratejilerin başında gelmektedir. Türk dizileri, Yunus Emre Enstitüsü gibi araçlarla birlikte Türk dilinin ve kültürünün tanıtılmasında ve yayılmasında etkili olarak kullanılmaktadır. Kamu diplomasisi faaliyetleri, Türkiye'nin uluslararası tanınırlığını artırmakta, ticari ve yatırım ilişkilerine katkı sağlamakta ve ülkenin diplomatik gücünü pekiştirmektedir.

Yumuşak gücün temel kaynakları kültür, siyasi değerler ve dış politika olarak tanımlanmaktadır. Yumuşak güç, baskı ve zorlama olmaksızın, çekicilik, ikna ve gündem belirleme yoluyla etki yaratma kapasitesidir. Sinema ve televizyon dizileri gibi popüler kültür ürünleri, yumuşak gücün etkili araçlarıdır. Bu araçlar, ülkelerin kültürel kimliğini, değerlerini ve yaşam tarzlarını geniş kitlelere ulaştırarak küresel düzeyde çekicilik oluşturur.

Türk televizyon dizileri, küresel çapta önemli bir kültürel ihracat başarısı yakalamış ve Türkiye'nin uluslararası alanda imaj oluşturmasında etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Türkiye, dizi ihracatında dünyada ilk üç sırada yer almakta ve yıllık ihracat gelirleri yüz milyonlarca dolara ulaşmaktadır. Türk dizileri, özellikle Ortadoğu, Latin Amerika, Balkanlar ve Türk Cumhuriyetleri gibi bölgelerde yoğun ilgi görmekte ve bu bölgelerde kültürel yakınlık, ortak tarihsel bağlar ve ilgi çekici senaryolar sayesinde Türk kültürüne, diline ve Türkiye'ye yönelik olumlu algıların oluşmasına katkı sağlamaktadır. Diziler, sadece kültürel değil, aynı zamanda turizm gibi ekonomik alanlara da dolaylı olarak katkı sağlamaktadır.

Bu tez çalışmasının odak noktası olan ‘‘Teşkilat’’ dizisi, Türkiye'nin milli güvenlik ve istihbarat temalarını işleyen bir yapımdır. Dizi, Türkiye'nin jeopolitik önemini, terörle mücadele politikasını, savunma sanayii başarılarını (SİHA gibi) ve ‘‘Türkiye Yüzyılı’’ vizyonuyla uyumlu ulusal hedefleri vurgulayan mesajlar içermektedir. Dizinin içeriğinde, operasyon ve çatışma gibi sert güç unsurlarının yanı sıra, istihbarat, analiz, psikolojik baskı, aldatma ve müzakere gibi yumuşak güç taktiklerinin de yer aldığı görülmektedir.

Yapılan içerik analizi bulguları, dizinin, karakterlerin profesyonelliği ve fedakarlığı, ulusal değerler ve direnç vurgusu, şehitlik ve kahramanlık kavramlarının

yüceltilmesi, milli teknolojik başarılara atıflar gibi anlatısal unsurlarla izleyicide milli duyguları harekete geçirmeyi ve güçlü bir devlet imajı yaratmayı hedeflediğini ortaya koymuştur. Dizi, Türkiye'nin karşılaştığı tehditleri (terör, uluslararası aktörlerin desteği, ekonomik savaş) ve devlete yönelik algı yönetimi, propaganda gibi düşmanın kullandığı yumuşak güç taktiklerini de betimlemekte ve ekibin bu çok katmanlı tehdide karşı hem sert hem de yumuşak güç unsurlarını kullanarak mücadele ettiğini göstermektedir.

Yapılan pazar analizleri, dizinin genel Türk dizi sektörüne kıyasla daha mütevazi bir uluslararası ticari performansa sahip olduğunu ve yoğun milli güvenlik temalarının belirli pazarlarda sınırlı bir çekicilik taşıyabileceğini göstermektedir. Sonuç olarak, ‘‘Teşkilat’’ dizisi, yumuşak ve sert güç unsurlarını harmanlayarak Türkiye'nin ulusal güvenliğini ve kararlılığını anlatan bir yapım olarak değerlendirilebilir. Çalışma, güvenlik temalı popüler medyanın yumuşak güç stratejileri içindeki yerini inceleyerek akademik literatüre katkı sunmayı hedeflemiştir.

Dizide yer alan yoğun şiddet, milliyetçilik ve militarizm temalarının, bazı izleyici gruplarında olumsuz algılara neden olabilme potansiyeli bulunmaktadır. Bununla birlikte, dizinin uluslararası platformlarda aldığı olumlu tepkiler, Türkiye'nin kültürel ihracatının bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, ‘‘Teşkilat’’ dizisi, içeriğindeki sert ve yumuşak güç harmanıyla Türkiye'nin ulusal güvenliğini, kararlılığını ve güçlü devlet imajını uluslararası platforma taşımayı amaçlayan bir yapımdır. Dizi, milli değerleri, teknolojik başarıları ve terörle mücadeledeki kararlılığı vurgulayarak Türkiye'nin kültürel diplomasisi ve yumuşak güç kapasitesine katkı sunabilir.

Öneriler:

Yumuşak güç ve kültürel diplomasi stratejileri geliştirilirken, hedef pazarlardaki kültürel hassasiyetlerin ve medya düzenlemelerinin dikkate alınması önemlidir. Özellikle, dizilerin içerik uyarlaması ve pazarlama stratejileri belirli pazarlara özgü şekillendirilmelidir.

Medya içeriklerinin, özellikle televizyon dizilerinin, ulusal kimliğin inşası ve kamuoyunun yönlendirilmesindeki rolü üzerine daha fazla akademik çalışmalar yapılabilir.

Geleneksel televizyon satışlarının ötesinde, festival gösterimleri ve diğer özel etkinlikler gibi alternatif dağıtım kanalları kullanarak izleyici kitlelerine ulaşım sağlanabilir.

Devlet kurumları ve yapım şirketleri arasındaki işbirliğinin stratejik önemi vurgulanarak, uluslararası pazarlarda Türk dizilerinin erişimini ve etkinliğini artırmaya yönelik ortak stratejiler geliştirilmelidir.

‘‘Teşkilat’’ gibi yoğun milli güvenlik temalı dizilerin uluslararası pazarlama stratejileri, hedef kitlelerin kültürel hassasiyetleri ve tema kaynaklı olası sınırlılıklar dikkate alınarak daha detaylı planlanmalıdır.

Dizinin ulaştığı farklı coğrafyalardaki (İngiltere, Çin gibi mütevazı performans gösteren pazarlar dahil) izleyici alımlamaları üzerine daha derinlemesine nicel ve nitel araştırmalar yapılarak, dizinin yumuşak güç etkisinin farklı kültürel bağlamlarda nasıl algılandığı ve sınırlılıkların nedenleri daha net anlaşılmalıdır. Uzun vadeli pazar stratejileri çerçevesinde, Çin gibi büyük pazarlarla ilişkilerin geliştirilmesi ve bu pazarlara yönelik sabırlı bir yaklaşım benimsenmesi gerektiği düşünülmektedir. İlk adımlar küçük ölçekli satışlarla başlasa da ilerleyen dönemlerde bu pazarlara erişim artırılabilir.

Dizilerin içeriklerinde sert güç unsurlarının yanı sıra, daha az tartışmalı ve evrensel temaların da ön plana çıkarılması, izleyicilerde olumlu bir algı yaratabilir. Bu temalar, uluslararası alanda kültürel diplomasi açısından daha fazla kabul görebilir.

Analiz sonucunda, ‘‘Teşkilat’’ dizisinin sadece fiziksel operasyonlara değil, aynı zamanda istihbarat teknikleri, teknoloji kullanımı, milli değerler, ekip dayanışması ve psikolojik taktikler gibi unsurlara da yoğun bir şekilde yer verdiği görülmüştür. Bu unsurlar, Türkiye'nin güçlü bir devlet imajını pekiştirmek amacıyla stratejik bir şekilde kullanılmaktadır.

Bu bağlamda, Türkiye'nin kültürel diplomasi stratejileri ve yumuşak güç unsurlarının diziler aracılığıyla güçlendirilmesi, ülkenin uluslararası imajını olumlu yönde etkileyecek önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır.

KAYNAKÇA

Akova, S. (2014). *Türk dizilerinin Balkanlardaki etkileri (Sırbistan, Karadağ ve Bosna Hersek örneklemi)* (Yayınlanmış doktora tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Akser, M. (2015). Soft power, media, and the Turkish foreign policy. *Turkish Journal of Politics*, *6*(1), 23-41.

Akşen, D. (2016). *Arap coğrafyasında Türk dizileri ve izlenme nedenleri* (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Anadolu Ajansı. (2025, Ocak 18). *170 ülkeye ihraç edilen Türk dizilerinin yeni hedefi, dünyanın en kalabalık ülkesi Çin*. https://www.aa.com.tr/tr/kultur/170-ulkeye-ihrac-edilen-turk-dizilerinin-yeni-hedefi-dunyanin-en-kalabalik-ulkesi-cin/3169292**.**

Aras, B. (2018). Türkiye'nin Afrika politikası: Yeni bir açılım mı? *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 15(59), 25-42.

Arıkan, M. (2019). Kültürel diplomasi ve Türkiye'nin uluslararası imajı (s. 102-110). Kültür Yayınları.

Aslan, P. (2018). *Bir uluslararası halkla ilişkiler stratejisi olarak kültür ve yaratıcı endüstri ürünleri: Latin Amerika pazarında Türk dizileri üzerine bir araştırma* (Yayınlanmış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aydemir, E. (2016). *Dış Politikada Yumuşak Güç ve Medya*, (1. Baskı) s. 165, Kalkedon Yayınları, İstanbul.

Bakır, A. M. (2018). *Türkiye ve Ortadoğu ülkeleri arasinda pazarlama iletişiminin bir aracı olarak Türk dizileri* (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Orta Doğu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları Enstitüsü.

Bayne, N., & Woolcock, S. (2011). *The new economic diplomacy: Decision making and negotiation in international economic relations* (3rd ed.). Routledge.

Belanger, L. (1999). Redefining cultural diplomacy: Cultural security and foreign policy in Canada. *Political Psychology*, *20*(4), 677-699.

Belmonte, L. A. (2012). Introduction: Turning the lens on film and foreign relations. *Diplomatic History*, *36*(5), 785-787. https://doi.org/10.1111/j.1467-7709.2012.01059.x

Benrazek, Y. (2022). *Modern Türk Dizilerinin, Yumuşak Güç Olarak Cezayir Toplumu Üzerindeki Etkileri: Analitik Çalışma*, Doktora Tezi. İstabul, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Berridge, G. R. (2010). *Diplomacy: Theory and practice* (4th ed.). Palgrave Macmillan.

Bilgin, P., & Eliş, B. (2008). Hard power, soft power: Toward a more realistic power analysis. *Insight Turkey*, *10*(2), 5-20.

Bjola, C., & Holmes, M. (2015). *Digital diplomacy: Theory and practice*. Routledge.

Burnham, C. (2015). Why we love to hate the wolf (of Wall Street): Using Georges Bataille and Friedrich Nietzsche to critique the function of moral ideology under late capitalism. *Communication and Critical/Cultural Studies*, *12*(1), 25-42.

Ceylan, E. (2020). Kültürel diplomasi. A. R. Usul ve İ. Yaylacı (Ed.). *Dönüşen diplomasi ve Türkiye. Aktörler, alanlar, araçlar* içinde (s. 321-350). Küre Yayınları.

Chaubet, F. (2013). Rôle et enjeux de l'influence culturelle dans les relations internationales. *Revue Internationale et Stratégique*, *1*(89), 93-101.

Chen, L. (2013). Tech-driven culture: An analysis of soft power in The Social Network. *Journal of Cultural Dynamics*, *10*(1), 55-75.

Chua, B. H., & Iwabuchi, K. (2008). *East Asian pop culture: Analysing the Korean wave*. Hong Kong University Press.

Cohen, R., & Woodward, A. (2007). The power of American movies in global diplomacy: Hollywood's role in international relations. *Journal of International Relations*, *1*(2), 92-105.

Cull, N. J. (2009). *Public diplomacy: Lessons from the past*. USC Center on Public Diplomacy. (s.357-359).

Cull, N. J. (2013). Foreword. M. K. D. Cross ve J. Melissen (Ed.). *European public diplomacy soft power at work* içinde (s. vii-xiii). Palgra ve Macmillan.

Cull, N. J. (2007). *Public diplomacy: Lessons from the past*, https://docslib.org/doc/13445780/public-diplomacy-lessons-from-the-past-nicholas-j-cull-university-of

Cull, N. (2008). Public diplomacy: Taxonomies and histories. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, *616*, 31–54.

Cummings, M. C. (2003). *Cultural diplomacy and the United States government: A survey*. Center for Arts and Culture.

Çelenk, S. (2010). Aşk-ı Memnu'dan Aşk-ı Memnu'ya yerli dizi serüvenimiz. *Birikim Dergisi*, 18-2.

Çelik, S., & Demir, O. (2021). *Türkiye'nin insani diplomasisi: TİKA ve Kızılay örneği* (s. 55-62). Diplomasi Yayınları.

Dautbašić, L. (2022). US soft power through Hollywood during cold war: Rocky IV. *MAP Education and Humanities*, *2*(1), 1-7. doi:10.53880/2744-2373.2022.2.1.1

Demir, V. (2012). *Kamu diplomasisi ve yumuşak güç*. Beta. (s.71)

Dodds, K. (2005). Screening geopolitics: James Bond and the early cold war films (1962-1967). *Geopolitics*, *10*(2), 266-289. doi:10.1080/146.500.40590946584

Durusoy, H. (2018). *Ak Parti dönemindeki Türk dış politikasında kamu diplomasisinin rolü: TİKA, Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü ve Yunus Emre Enstitüsü örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ekşi, M. (2014). *Kamu diplomasisi ve Ak Parti dönemi Türk dış politikası*. Siyasal Kitabevi. (s. 132-134).

Entman, R. M. (2008). *Projections of power: Framing news, public opinion, and U.S. foreign policy*. University of Chicago Press.

Erdoğan, R. T. (2022, Ekim 28). *Türkiye yüzyılı konuşması* [Video]. T.C. Cumhurbaşkanlığı. https://www.tccb.gov.tr

Ermağan, İ., & Karcı, A. (2018). Avrupa Birliği ve yumuşak güç uygulamaları. Yılmaz, A. N., & Kılıçoğlu, G. (n.d.). *Yumuşak güç ve kamu diplomasisi üzerine akademik analizler* içinde (s. 411-438). Nobel Akademi Yayıncılık.

Eyigün, C. (2020). Medyanın jeopolitiği üzerine bir değerlendirme. *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi*, *10*(2), 201-217.

Fels, E. (2012). Power shift? Power in international relations and the allegiance of middle powers. *Power in the 21st century: International security and international political economy in a changing world*, 3-28.

Fukushima, A. (2011). *Modern Japan and the quest for attractive power*. (s.77-78)

Gallarotti, G. M. (2011). Soft power: What it is, why it's important, and the conditions of its effective use. *Journal of Political Power*, *4*(1), 25-47.

Gazete Oksijen, Forbes Türkiye Listesi: İhracat şampiyonu yerli diziler. (2024, Eylül). *Gazete Oksijen Haber Bülteni*, 221958. https://gazeteoksijen.com/ekonomi/forbes-turkiye-listesi-ihracat-sampiyonu-yerli-diziler-

Geray, H. (2017). *Toplumsal araştırmalarda nicel ve nitel yöntemlere giriş: İletişim alanından örneklerle*. Ütopya. (s.145-146,168).

Gilboa, E. (2002). Global communication and foreign policy. *Journal of Communication*, *52*(4), 731-748.

Günek, A. (2018). A new type of soft power: Country branding. *International Journal of Cultural and Social Studies*, *4*(1), 252-259.

Güneş, B. (2020). Medyanın kamu diplomasisindeki rolü: Türkiye örneği (s. 63-70). Medya Akademisi.

Hall, S. (1997). Representation: Cultural representations and signifying practices (pp. 15–20). SAGE Publications.

İlter, A. (2018). *Türkiye'nin jeopolitiği: Bölgesel ve küresel konum* (2. baskı). İstanbul: Akademi Yayınları.

İrvan, S. (2000). Metin çözümlemelerinde yöntem sorunu. *Medya ve Kültür*, *1*, 73-86.

Itani, R. (2018). *Üniversite öğrencilerinin Türk dizilerini izleme ve motivasyonlarının demografik değişkenler bağlamında incelenmesi: Lübnan örneği* (Yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Johnson, T. (2020). Representation, inclusion, and power in Black Panther. *American Cultural Studies Review*, *24*(1), 45-70.

Junhong, R. (2010). Cultural interpretation of the pursuit of happyness. *Atlantis Press*, 135-138.

Kadıoğlu, H., & Özkan, M. (2018). *Bölgesel güç olma yolunda Türkiye'nin kamu diplomasisi stratejileri* (s. 47-50). Strateji Araştırmaları Derneği.

Kalın, İ. (2011). Soft power and public diplomacy in Turkey. *Perceptions*, *16*(3), 5-24.

Kaplan, D. (2015). Hollywood and American soft power: Analyzing the global influence of American cinema. *Journal of Cultural Diplomacy*, *8*(1), 88-103.

Karadağ, H. (2016). *Kamu diplomasisi. Uluslararası ilişkilerde yeni bir boyut*. Nobel Kitap. (s.87-95).

Karakulas, S. (2019). *Bir endüstri ürünü olan dizilerin uluslararası pazarlanması: Türk dizilerine ilişkin bir araştırma* (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kardaş, Ş. (2011). Turkey: A regional power facing a changing international system. *Turkish Studies*, *12*(4).

Keat, R., & Urry, J. (2016). *Bilim olarak sosyal teori*. (N. Çelebi, Çev.). İmge Kitabevi. (s.194-196).

Kitamura, H. (2020). Runaway orientalism: MGM's Teahouse and U.S.-Japanese relations in the 1950s. *Diplomatic History*, *44*(2), 265–288. https://doi.org/10.1093/dh/dhz059

Krippendorff, K. (2013). *Content analysis: An introduction to its methodology* (3rd ed.). SAGE Publications.

Kuisel, R. (2000). Commentary: Americanization for historians. *Diplomatic History*, *24*(3), 509–515. https://doi.org/10.1111/0145-2096.00230

Laurent, G. (2021). *Media matters: A critical analysis of Black Panther's afro-futuristic representation* (Master's thesis). University of Ottawa.

Lee, G. (2009). A theory of soft power and Korea's soft power strategy. *Korean Journal of Defense Analysis*, *21*(2), 205-218.

Lequesne, C. (2013). La diplomatie publique: Un objet nouveau? *Mondes, Les cahiers du Quai d'Orsay*, *11*, 9-12.

Mamedova, G. (2020). *Türkiye'de kamu diplomasisinin uygulanmasına yönelik mekanizmalar Türk dizilerinin Rusya'daki izleyici örneği* (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Manor, I. (2019). *The digitalization of public diplomacy*. Springer.

Mark, S. (2009). *A greater role for cultural diplomacy* (Discussion Papers in Diplomacy). Netherlands Institute of International Relations 'Clingendael'. (s. 71)

Mark, S. L. (2010). Rethinking cultural diplomacy: The cultural diplomacy of New Zealand, the Canadian Federation and Québec. *Political Science*, *62*(I), 62-83.

Mayring, P. (2014). *Qualitative content analysis: Theoretical foundation, basic procedures and software solution*. Beltz Verlag.

McConnell, F., Moreau,T. & Dittmer, J. (2012). Mimicking state diplomacy: The legitimizing strategies of unofficial diplomacies. *Geoforum*, *43*, 804-814.

Melissen, J. (2005). *The new public diplomacy: Soft power in international relations*. Palgrave Macmillan.

Neiger, M., Meyers, O., & Zandberg, E. (2011). *On media memory: Collective memory in a new media age*. Macmillan.

Nicolson, H. (1988). *Diplomacy* (3rd ed.). Oxford University Press. (s. 14-16)

Nye, J. S. (1990). *Bound to lead: The changing nature of American power (Vol. 2).* Basic Books. (s.31–33,91–95,155)

Nye, J. S. (2002-2003). Limits of American power. *Political Science Quarterly*, *117*(4), 545-559.

Nye, J. S. (2003). The information revolution and the paradox of American power. (s.70).

Nye, J. S. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. Public Affairs. (Vol. 2 and 3), (s. 89-92).

Nye, J. S. (2005). *Yumuşak güç* (M. Kılıç, Çev.). Elips Kitap. (s.62)

Nye, J. S. (2008a). *The powers to lead*. Oxford University Press. (s. 100)

Nye, J. S. (2008b). Public diplomacy and soft power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, *616*(1).

Nye, J. S. (2009). Get smart: Combining hard and soft power. *Foreign Affairs*, *88*(4), 160-163.

Nye, J. S. (2011). *The future of soft power*. Public Affairs. (s.84-85).

Otmazgin, N. (2008). Contesting soft power: Japanese popular culture in East and Southeast Asia. *International Relations of the Asia-Pacific*, *8*(1), 73-101.

Özgen, N., & Güngördü, S. (2019). Critical geopolitics: Rereading geo-politics. *Istanbul International Geography Congress Proceedings Book*.

Pajtinka, E. (2014). Cultural diplomacy in theory and practice of contemporary international relations. *Political Sciences (Politické vedy)*, *4*, 95-108.

Pamment, J. (2012). *New public diplomacy in the 21st century. A comparative study of policy and practice*. Routledge.

Pamment, J. (2014). Articulating influence: Toward a research agenda for interpreting the evaluation of soft power, public diplomacy and nation brands. *Public Relations Review*, *40*, 50-59.

Panov, D. K. (2012). Soft power and cultural memory in television serials in southeastern Europe. T. E. Öztürk (Ed.). *Cultural diplomacy. Creating the culture of co-existence in the Balkans* içinde (s. 69-88). TASAM.

Power, M., & Crampton, A. (2005). 'Reel geopolitics: Cinematographing political space'. *Geopolitics*, *10*, 193-203. https://doi.org/10.1080/14650040590946494

Proceedings of the Annual Meeting (American Society of International Law), *97*, 67-75.

Punch, K. F. (2016). *Sosyal araştırmalara giriş: Nicel ve nitel yaklaşımlar*. (D. Bayrak, H. B. Arslan, & Z. Akyüz, Çev.). Siyasal Kitabevi. (s.188).

Çaylı Rahte, E. (2017). Kültür, kimlik, medya: Türk dizilerinin Kosovalı izleyicileri üzerine alımlama çalışması. *Millî Folklor*, 29(114), 66–78. https://dergipark.org.tr/tr/pub/millifolklor/issue/43454/528916.

Safçı, C. (2021). *Kosova'da Türk azınlık medyası ve Türk izleyicilerin medya içeriklerini alımlaması* (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Satow, E. M. (2009). *Satow's guide to diplomatic practice* (6th ed.). Oxford University Press.

Savaş, C. (2024). Uluslararası ilişkilerin kültürel boyutunu yeniden düşünmek: Kültürel diplomasi ve kamu diplomasisi kavramlarının karşılaştırmalı bir analizi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, *13*(3), 1292-1309. https://doi.org/itobiad.1428503

Seib, P. (Ed.). (2009). *Toward a new public diplomacy. Redirecting U.S. foreign policy*. Palgrave Macmillan.

Sejfula, M. (2019). *Kültürün küresel karşı-akışına örnek olarak Türk dizileri ve Türk dizilerinin Makedonya'daki üniversite öğrencileri tarafından alımlanması* (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Shaw, T., & Goodman, G. (2018). Hollywood's raid on Entebbe: Behind the scenes of the United States-Israel alliance. *Diplomatic History*, *42*(4), 590–612. https://doi.org/10.1093/dh/dhx090

Smith, K. (2021). Marvel cinematic universe and global soft power: The rise of America's hero narrative. *Cultural Diplomacy Studies Quarterly*, *12*(2), 98-122.

Snow, N., & Taylor, P. M. (2009). *Routledge handbook of public diplomacy*. Routledge.

Toprak, İ. (2025, Ocak). Türk dizi sektörünün 2024'teki ihracat geliri 500 milyon doları aştı. *Anadolu Ajansı*. https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/turk-dizi-sektorunun-2024teki-ihracat-geliri-500-milyon-dolari-asti/3454273

Tuncer, H. (2009). *Diplomasinin evrimi*. Kaynak Yayınları.

Varoğlu, D. (2013). *Kültürel diplomasi ve Türkiye'nin yumuşak gücü*. Siyasal Kitabevi. (s.51)

Williams, A. (2015). Disney and the mechanics of soft power: Frozen's global cultural impact. *International Journal of Media and Cultural Politics*, *16*(2), 123-146.

Yalçın, E. (2019). Türk dizilerinin yumuşak güç aracı olarak değerlendirilmesi. *Uluslararası İlişkiler ve Diplomasi Dergisi*, *7*(2), 45-61.

Yavuz, S. (2024). *Popüler jeopolitik ve televizyon dizileri: Teşkilat dizisi özelinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Türkiye jeopolitiğine yönelik görüşleri* (Yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi.

Yeğin, M. O. (2023). *Kültürel diplomasi bağlamında tarihi Türk televizyon dizilerinin alımlanması: Arnavutluk ve Kosova örneği* (Doktora tezi). Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yılmaz, E. (2017). *Türkiye'nin eğitim diplomasisi ve uluslararası öğrenci hareketliliği* (s. 88-93). Eğitim Politikaları Enstitüsü.

Zhao, Y. (2019). Crazy rich Asians: Controversial representation. *Markets, Globalization & Development Review*, *4*(3), 1–5.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Serkan Deveci

Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti

Eğitim

Derece	**Eğitim Birimi**	**Mezuniyet Tarihi**
Lisans	İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü	1999

İş Deneyimi

Yıl	**Yer**	**Görev**
2004-2006	Özel Asfa Eğitim Kurumları	Rehber Öğretmen
2006-2010	Özel Asist Eğitim Kurumları Doğa Koleji	Okul Müdürü
2010-2012	İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü	Sosyolog
2012-2016	M.E.B Yeni Levent Anadolu Lisesi	Rehber Öğretmen
2017-2025	AR-AY Yapım Prod. Film Org. Ltd. Şti.	Genel Müdür

Yabancı Dil İNGİLİZCE

Hobiler Futbol, Amatör Balıkçılık ve Akvaryum